

Oktobra ste izbrali Simono Mohar in Andreja Šajnoviča

Šest novemberskih predlogov

Stran 7

Kandidat za svetnika obtožen podkupovanja

Nad Maučecem visi sum podkupovanja

Stran 3

Oliver ostaja v sedlu

Pogovori z morebitnim generalnim sponzorjem

Stran 3

Za »dobro počutje« šunke

Z novo naložbo so pridobili poleg mesnice tudi kooperanti

Stran 4

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXIV, ŠT. 46, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

15. NOVEMBRA 2012

Pravda

Gimnazijski denar v ravnateljčin žep

Cipotova toži šolo

V tožbi, ki jo je donedavna ravnateljica gimnazije Murska Sobota Regina Cipot vložila proti šoli, ker jo je novi ravnatelj Roman Činč marca letos vrgel iz službe, je Cipotova odgovarjala na očitke, da je nedosledno vodila ustanovo in jo denarno oškodovala. Povedala je, da ne razume, zakaj je dobila odpoved, saj se je do njenega vodenja šole opredelil svet zavoda šole, ki ji je izrekel zaupnico. O delovanju blagajne vzajemne pomoči in razpolaganju s šolskim denarjem je nekdanja ravnateljica dejala, da je bil za to izključno odgovoren računovodja Borut Sečko, ki mu je popolnoma zaupala. Šele julija lani, ko so prišle na dan nepravilnosti pri obračunavanju plač profesorjem, je začela dvomiti o njegovem delu. S Sečkom nikoli nista skupaj preverjala finančnega stanja ustanove, zato Cipotova ni vedela pojasniti, zakaj so ji iz blagajne vzajemne pomoči izplačali več denarja, kot je sama vplačevala v blagajno. V dve uri dolgem nastopu je večkrat zatrdila, da računovodji ničesar ni naročala, čeprav papirji govorijo drugače. Na bančnih nalogih za dvig denarja so namreč njeni podpisi.

Nekdanjo ravnateljico je vzela pod drobnogled davčna uprava, ki je ugotovila, da se je na ravnateljčin račun stekal šolski denar. Ker šola profesorjem med drugim ni pravočasno plačevala prispevkov, pa je davkarija Cipotovo oglobila s 1900 evri. Na delu je bila še proračunska inšpekcija, ki so jo zmotile nepravilnosti pri naročilih poslov za šolo in obračunu potnih stroškov. Poslovanje šole so preiskovali tudi kriminalisti, ki so julija zaradi finančnih malverzacij – šola je bila po prvih ocenah oškodovala za 180 tisoč evrov – ovadili Cipotovo in Sečka. Tožilstvo je kriminaliste po vložitvi ovadb prosilo za še nekatere nove dokaze in bo kmalu uvedlo preiskavo, po kateri potem sledita izdelava obtožnice in sojenje. Pravda na delovnem sodišču se bo nadaljevala 12. decembra.

Andrej Bedek

Predsedniške volitve

Kako smo volili Pomurci

Drugega decembra bo znano, ali bo državo vodil Borut Pahor ali Danilo Türk

Slabo napolnjena volilna skrinjica popoldan na volilno nedeljo priča o dejstvu, da se je tudi v Pomurju na volišče odpravila manj kot polovica volilnih upravičencev. Aktualni predsednik države Danilo Türk je največ glasov med vsemi kandidati prejel v obeh soboških volilnih okrajih, medtem ko je bil zmagovalac prvega kroga Borut Pahor od njega uspešnejši v ljutomerskem, gornjeradgonskem in za las v lendavskem volilnem okraju. Milan Zver se poslavlja od volilne tekme, volivci pa se bomo na volišča spet odpravili drugega decembra. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

V premislek

MATRICA

Janko Votek

Tako naj bi se pripravljali razvojni program Pomurja za naslednjo finančno perspektivo EU. Komisije oz. zainteresirana javnost za posamezna področja dobijo povzetek stanja in strogo navodilo, v katerem piše, da so specifični cilji določeni na nacionalni ravni, h katerim mora prispevati tudi regija. Hkrati je komisijam koordinator RRA Mura naložil, da morajo upoštevati nabor – poudarjen nabor – specifičnih ciljev in kazalnikov državnega proračuna in v tem okviru izbrati ustrezen specifični cilj. Izhodišče nam pove dovolj. Po tej logiki bo Pomurje ponovno brez programa in razvojnih ciljev – imelo pa bo na stotine strani dolg dokument z naborem projektov, kot je bilo to za tekočo finančno perspektivo in je bilo ravno zaradi znamenitega in neučinkovitega nabora projektov regijo treba reševati s posebnim zakonom. To pa pomeni novo katastrofo in čez sedem let bo razvojni zaostanek še večji od sedanjega. Če se »dela razvoj«, se dela verjetno za dvig kakovosti življenja prebivalcev te regije. Ko smo pri ljudeh, mi ni jasno, zakaj se kot razvojni cilj v naslednjih sedmih letih ne postavi izhodišče, da se regija po zaposlenosti mora približati sosednji avstrijski Štajerski in doseči vsaj osemdeset odstotkov višine neto plače na zaposlenega v tej regiji. Temu cilju pa naj se podredi razvoj z nosilci, ki v regiji so, le karte je treba nekoliko premešati in jim pustiti, da pridejo na površje. Ob tem pa je treba spremeniti način delovanja državnih in paradržavnih institucij. Njihovo financiranje naj se veže na uspešno realizacijo ciljev in projektov. S tem bi jih prisilili, da bi razvojni program umeštili v proračunske okvire in poskušali zagotoviti njegovo uresničevanje. Tistim, ki se ukvarjajo z vsebino, pa ne bi bilo treba delati kljukic na postavkah državnega proračuna.

Nepreslišano

KARINATURA ANTON BUŽETI

Vestnikovi naročniki dobijo VEČ!

ADVENTNI DUNAJ

Na Dunaju, mestu ob prelepi modri Donavi, je decembra praznično vzdušje. Okrašene ulice vsak večer pričarajo ples pisanih lučk. Doživite božično razpoloženje v habsburški prestolnici!

AKCIJA 1 = 2
60 € ZA DVE OSEBI*
ter darilo – sladko presenečenje s čokoladnimi pralineji Bacio

Prijave na Kompasovih prodajnih mestih: 02 524 15 77

*Pri udeležbi najmanj 40–45 oseb

Pri uveljavljanju ugodnosti je treba predložiti Vestnikovo kartico naročnika in ta izrezek iz časopisa. Za nove naročnike velja izpolnjena naročilnica Vestnika.

Naročnik

ISSN 0351-6407

9 770351 640019

Predsedniške volitve

Tudi Pomurci med Pahorjem in Türkcom

Največ volivcev odšlo na volišča v drugem soboškem okraju, najmanj v lendavskem

Kot je znano, je v prvem krogu letošnjih predsedniških volitev slavil Borut Pahor, ki je po zadnjih podatkih zbral skoraj 40 odstotkov glasov, pred aktualnim predsednikom Danilom Türkcom (35,86) in Milanom Zverom (24,16).

ričkem (41,48) in murskosoboškem (40,66) okraju. V lendavskem okraju je bila razlika med prvouvrščenima kandidatom samo 12 glasov. Na ravni celotne osme volilne enote, kamor spadajo pomurski okraj, je dobil največ glasov Pahor (38,05) pred Türkcom

glasovalo več kot 500 volivcev. Med temi je dobil Borut Pahor največ glasov na voliščih v Domu upokojencev Ljutomer, Veržeju, Krogu, Rakičanu ter na voliščih Beltinci II in Radenci vrtec. Za Danila Türka so največ glasov oddali volivci na vseh treh voli-

Izid prvega kroga volitev v pomurskih volilnih okrajih v odstotkih*

	VO 1 Lendava	VO 3 Ljutomer	VO 4 M. Sobota I	VO 5 M. Sobota II	VO 6 G. Radgona	Slovenija
Borut Pahor	36,96	39,84	39,33	36,12	40,88	39,98
Danilo Türk	36,82	36,40	41,48	40,66	34,83	35,86
Milan Zver	26,22	23,76	19,19	23,22	24,28	24,16
Udeležba	37,59	45,56	46,36	49,47	44,20	47,80

*Prikazani so neuradni podatki, ki so jih pri Državni volilni komisiji obdelali do 8.00 13. 11. 2012.

Nekdanjemu predsedniku vlade in Socialnih demokratov Pahorju so največ glasov namenili tudi volivci v lendavskem (36,96), ljutomerskem (39,40) in gornjeradgonskem (40,88) volilnem okraju, medtem ko je dobil Danilo Türk največ glasov v go-

(32,07). Na državni ravni je bila volilna udeležba 47,80-odstotna, v večini pomurskih okrajev je bila podobna, le v Lendavi se je na volišče odpravilo samo 37,59 odstotka volilnih upravičencev. Zanimiv je tudi pogled na nekatera večja pomurska volišča, kjer je

šči Murska Sobota center, v Črnelavcih in na volišču Murska Sobota Park II. Milan Zver pa je prejel največ glasov v Lipovcih.

Drugi krog predsedniških volitev bo drugega decembra.

T. M.

Predlog Zakona o štipendiranju

Stroški izobraževanja so za študente višji za 200 odstotkov

Podpisi za podporo predlogu naj bi že bili zbrani – Prekmurški študenti imajo nadpovprečne stroške s študijem, zato so se pridružili podpori

Državni zbor je konec oktobra določil uradni začetek zbiranja pet tisoč overjenih podpisov za podporo predlogu Zakona o štipendiranju, ki jih mora Študentska organizacija Slovenije (ŠOS) zbrati v 60 dneh. Študenti so se organizirali in po Sloveniji pred dnevi pripravili akcije zbiranja podpisov na stojnicah. Te so potekale tudi v Pomurju.

Cilj novega zakona o štipendiranju je doseči celovito, pregledno in enotno ureditev štipendiranja. Novosti predvidevajo predvsem višje osnovne višine štipendij, določajo nove vrste štipendij (štipendije za deficitarne poklice), omogočajo prejemanje štipendij na prvi, drugi in tretji bolonjski stopnji in prejemanje več vrst štipendij hkrati ter vračajo prejemanje državnih štipendij mladoletnim dijakom. Hkrati predlog zakona bolje opredeljuje tudi pogoje za mirovanje, prenehanje in vračanje štipendij kot trenutno veljavni zakon.

Kot že rečeno, so se podpori pridružili tudi pomurski študenti. Sanja Kropiec, predsednica Kluba prekmurških študentov, pravi, da so se po podatkih ŠOS-a stroški izobraževanja v zadnjih letih povečali za več kot 200 odstotkov, to pa se še posebej kaže pri prekmurških študentih. »Velika večina teh študira v oddaljenih krajih, kar jih uvršča med študente, katerih stroški izobraževanja so višji od povprečja. Mnogi sedanji pogojev za pridobitev državnih štipendij ne dosežajo, zato je njihova prošnja zavrnjena, čeprav se težko spopadajo z vsemi stroški. Sedanja ureditev prav tako ne omogoča državnih štipendij za mladoletne dijake, kar je za mnoge, ki se šolajo v oddaljenih krajih, precejšen finančni zalogaj.«

Sedanja ureditev prav tako ne omogoča državnih štipendij za mladoletne dijake, kar je za mnoge, ki se šolajo v oddaljenih krajih, precejšen finančni zalogaj.

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Zato so se tudi sami pridružili zbiranju podpisov za nov zakon. Tako so v preteklem tednu zbirali podpise na stojnici pred Upravno enoto Murska Sobota, kjer so ljudi dodatno informirali o vsebini in namenu zakona. »Kolikšen delež predstavljajo naši zbrani podpisi glede na celoto, še ne moremo oceniti, smo pa zadovoljni s številom zbranih podpisov. Ker so naši študenti med tednom v univerzitetnih mestih, smo jim predlog zakona dodatno pojasnili na skupnih srečanjih, kot je recimo na študentskem avtobusu, ter na spletni strani

in facebooku. Kar nekaj študentov je podpise oddalo na drugih upravnih enotah.«

Kot dodaja Kropčeva, zbiranje podpisov po podatkih ŠOS-a poteka po pričakovanjih. Čeprav je bilo zbranih že več kot pet tisoč podpisov, te še vedno zbirajo na upravnih enotah. »V klubu računamo na konkretna in primerna pogajanja ŠOS-a s pristojnimi resorji, sami pa bomo opozarjali ter obveščali mlade in javnost o problemu pomanjkljivega trenutno veljavnega zakona o štipendiranju.«

C. K.

Komentar

KDO ALI KAJ JE PREDSEDNIK?

Timotej Milanov

Zdaj, ko je Milan Zver zunaj igre, se seveda poraja vprašanje, kaj bo končni izid volitev pomenil za prihodnost levice na Slovenskem. Predpostavimo, da se drugi krog razplete po napovedih in Borut Pahor postane predsednik države. Navidezno se v dvoboju manifestira spopad med dvema konceptoma razvoja levice. Na eni strani star model, ki stavi na klasično ločnico v slovenskem političnem prostoru, ki naj bi potekala med »rdečimi in belimi«, predstavljali naj bi ga večinoma ljudje iz okolja nekdanje velike LDS, ki so, kot je bilo mogoče opaziti tudi v naši regiji, kampanjo na terenu tudi vodili, na drugi strani stoji domnevno sodobna, evropska socialdemokracija, ki bi v prihodnosti uživala velik del levega kolača v sodobni, prav tako evropski delitvi političnega prostora na konservativce, socialdemokrate in, kot v večini evropskih držav, marginalne liberalce.

Jankovičeva Pozitivna Slovenija, ki tudi na lokalni ravni kot spužva brez ideološke podlage vpija vse, kar lahko, v taki obliki dolgočasno ne more predstavljati alternative desnici, saj ideološko tako heterogena stranka, ki stavi na enega človeka, nima dolge življenjske dobe ali pa vsaj ne zagotavljenega ulova v volilni mreži. Zato je treba v ospredje postaviti predvsem vprašanje, kaj bi izvolitev Pahorja pomenila za njegovo stranko, stranko Socialnih demokratov. Po eni strani bi to lahko pomenilo simbolično zmago nad levico starega kova in dokončno odrešitev socialdemokracije iz njenih okovov, sam pa bi bil na predsedniškem prestolu dobra reklama za svojo nekdanjo stranko. Obstaja pa tudi druga verjetnost. Člani Socialnih demokratov so se na kongresu namreč zavestno odločili, da Pahorjeve vizije vodenja ne marajo več, želeli so odmik, zato je prav tako mogoče, da bo novo vodstvo, ki je z Igorjem Lukšičem na čelu na neki način napovedalo odmik od mlačne tretje poti, ostalo brez možnosti večjega preboja v senci nekdanjega predsednika, ki bo na čelu republike še pridobil vpliv.

O Pahorjevi kampanji je bilo že veliko napisanega, nekateri smo menili, da je neokusna in populistična, spet drugi so jo sprejeli kot nekaj svežega, predvsem pa ljudskega, kakor koli že, bila je zelo učinkovita, o tem ni nobenega dvoma. Zakaj je bila kljub vsej svoji grotesknosti ljudem očitno simpatična, je zanimivo vprašanje, verjetno tudi kontekst kriznega časa poveča težo stiska roke na terenu. Po prvem krogu pa je treba razmisliti, na kaj smo med kampanjo zreducirali vlogo šefa države. Tehnični misli o nadaljnjem razvoju države od kandidatov, ki bosta nastopila v drugem krogu, vsaj v Pomurju nismo slišali. Pahor je igral svoj šov smetarja in krovca strehe, Danilo Türk pa je prihajal na odprtja in proslave. Tudi izidi v grobem tukaj niso presenetili, Pahor je osvojil desni breg z Gornjo Radgono, Türk največje pomursko mesto in Goričko, kjer so ga na ceremonialen način povzdignili tudi borci, Zver pa je po pričakovanju dobil višji odstotek glasov kot drugje na »Markovskem«. V Lendavi, kjer je župan podprl Türka, sta kandidata izenačena z rahlo prednostjo zmagovalca prvega kroga. Menim pa, da so se o trenutnem odnosu do institucije predsednika države v prvem krogu volivci najbolj nedvoumno izrazili z odstotkom udeležbe.

HE Hrastje - Mota

Alarm v Avstriji

Meine Woche: »Eksperti svarijo pred elektrarno«

Najodmevnejši je velik zapis na naslovnici časopisa s podobnim naslovom: Aktivisti opozarjajo pred gradnjo elektrarne in podnaslovom Komisija za zaščito Mure se bori proti elektrarni v bližini meje. Opozarjajo, da bi imeli veliki gradbeni posegi na reki Muri na območju od izliva reke Kučnice v Muro in v manj kot deset kilometrov oddaljenem kraju Hrastje - Mota drastične posledice za celotno mejno reko Muro od Trat/Cmureka do Gornje Radgone/ Radkersburga. S tem bi se tudi izničila vsa dosejana prizadevanja na avstrijski strani, kjer že nekaj let poskušajo z renaturacijo in naravnimi posegi zadrževati vodo v strugi reke. Andreas Breuss, območni predstavnik Nature 2000, opozarja, da se bo z zaježitvijo in gradbenim posegom v življenjski prostor tega v Evropi edinstvenega neokrnjenega odseka nižinske reke Mure veliko spremenilo. Zaježitev bo povzročila ogrevanje vode, ekstremno se bo zmanjšala tudi pretočnost vode, s tem pa bo ogroženo tudi napajanje številnih jarkov, ki jih uporabljajo za potrebe čistilnih naprav. V primeru te gradnje se bodo izničila prav vsa dosejana prizadevanja naravovarstvenikov, zmanjšala se bo populacija rib, zaradi posega v obmurskem območju pa bi se po mnenju avstrijskih sosedov zmanjša-

la tudi poplavna varnost. Arno Mohl iz Svetovne naravovarstvene organizacije (WWF) pa opozarja, da bi bil v primeru gradnje elektrarne na Muri ta neokrnjeni odsek Mure od Sentilja do izliva Drave dokončno razkosan.

Ker gre za projekt, ki ima čezmejne posledice, pričakujejo, da bosta z njim seznanjena tudi avstrijsko in hrvaško ministrstvo, to pa se do zdaj še ni zgodilo. Tudi poslanci in hrvaški sabor so že pred meseci postavili svojim pristojnim podobno vprašanje.

Pri načrtovanju in prostorskem umeščanju tako občutljivih projektov se je treba najprej posvetovati s sosednjimi državami, ki bi jih taka gradnja morebiti prizadela. V duhu dobrososedskih odnosov je treba upoštevati mnenja Madžarske, Hrvaške in Avstrije tudi zato, ker konvencija ESPOO, ki je nad nacionalno zakonodajo, pravi, da »je pri zgodnjem načrtovanju treba narediti kar nekaj korakov, preden smeš prvega storiti doma.«

V okviru ustanavljanja biosfernega rezervata Mura-Drava-Donava je znano, da imata Hrvaška in Madžarska zelo jasne cilje in bi elektrarne na Muri vplivale nanje.

S svojimi pomisleki pa je vse bolj glasna tudi Avstrija.

B. B. P.

Vplivni član SLS

Kandidat za državnega svetnika je obtožen podkupovanja in ponarejanja

Nad Marjanom Maučecem visi sum dajanja podkupnine pred županskimi volitvami – Na dražbah je zaradi dolgov tudi njegovo veliko premoženje – V sredo sodeluje na volitvah za državnega svetnika – Pred petimi leti je Maučeca premagal Rudi Cipot

Marjan Maučec, nekdanji državni svetnik v mandatu 2002/2007 in aktualni sekretar državnega sveta ter vidni član Slovenske ljudske stranke (SLS) vse od njene ustanovitve, bo v sredo izvedel, ali je bil uspešen v tekmi za državnega svetnika. Lokalni politični veljak z rdečo kravato kot obveznim kosom garderobe namreč znova želi sestiti v naslanjač državnega sveta. Na volitvah za svetnika, predstavnik lokalnih interesov volilne enote Murske Sobotice, ga je leta 2007 za en glas porazil Rudi Cipot, vendar je nato postal sekretar državnega sveta.

Hoja po robu zakonov

Politične ambicije beltinskega politika pa spremlja njegova hoja po robu zakonov. Branko Palatin, predsednik murskosoboškega okrožnega sodišča, je sporočil, da na sodišču proti Marjanu Maučecu poteka kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja oškodovanja upnikov, ponareditve ali uničenja poslovnih listin in dajanja podkupnine. Oškodovanje upnikov so pripisali tudi Maučečevi soprogi. Maučec je obtožen, da je denarne prilive iz dejavnosti samostojnega podjetnika nakazoval na drug račun in ne na račun samostojnega podjetnika, ki je bil blokiran zaradi neplačanih terjatev. Nad državnim sekretarjem visi sum očitkov, da je izdajal račune, na katere je pisal številke transakcijskih računov fizičnih oseb in ne številke transakcijskih računov lastnega podjetja, kamor bi se denar

Sodišče je prodalo razkošno vilo v Šalovcih, vendar je očitno državni sekretar naredil to, kar je napovedal – da bo izgubljeno poskušal kupiti nazaj. Po klicu na številko, priloženo oglasu na svetovnem spletu, ki ponuja najem koč z imenom Sedma nebesa, se je namreč oglašila njegova soproga.

moral v resnici nakazovati. Očitek je, da se je tako izognil plačilu dolgov in terjatev upnikom.

V primeru domnevnega podkupovanja pa gre za čas pred županske volitve leta 2006. Takratna romska svetnica v beltinskem občinskem svetu Danijela Horvat je namreč povedala, da naj bi ji dal Maučec sto evrov podkupnine, da se ne bi udeležila seje občinskega sveta, in naj bi Romom v Doležljovju ponujal denar za glasove še pred drugim krogom županskih volitev, ko ga je potem porazil Milan Kerman. Sojenje se nadaljuje decembra.

V preteklosti je sekretar državnega sveta že moral v tukajšnje sodno palačo – na okrožnem sodišču je skoraj desetletje teklo sojenje, ko je bil obtožen davčne utaje in ponarejanja dokumentov. Maučec je bil ob razcvetu prvoligaškega kluba iz Beltincev v ospredju, ob zatonu kluba pa je tudi sam poniknil iz zgodbe o uspehu najbolj nogometne slovenske vasi. Sodni proces na sodišču je zastaral tudi zato, ker se je vidni član SLS-a izmikal vabilom na sodišče.

Sekretarjeve davčne težave

Ljutomersko in murskosoboško okrajno sodišče zaradi neplačanih dolgov in davkov, in ker je bil med drugim tudi porok enemu od poslovnih partnerjev, prav tako še vedno prodajata 1,42 milijona evrov vredno Maučečevo premoženje – njive, gozdove, hišo in poslovne prostore. Aprila 2010 je sodišče že prodalo del premoženja, med drugim podeželsko hišo v Šalovcih, s čimer je bil odplačan njegov nekaj manj kot pol milijona evrov velik davčni dolg. Kot je Maučec dejal za medije pred prvimi dražbami, gre za krivično davčno zgodbo. Pripravi je, da davčni inšpektorji niso pravilno ovrednotili njegovih poslov s kostno moko. Dolg je želel poravnati še pred dražbami, sam pa je dopustil tudi možnost dogovora s prijateljem, da na dražbi kupi njegovo premoženje, sam pa bi ga kasneje odkupil. Marjan Maučec je zaradi dolga dav-

Žrtev političnih botrov?

Dragica Maučec nam ni želela pojasniti, zakaj se pojavlja kot najemodajalec hiše v Šalovcih, ki je bila pred dvema letoma prodana na dražbi, kot je v javnosti potrdil tudi sam Marjan Maučec. Kot kupec se je javil odvetnik Igor Majnik iz Krčevine pri Vurberku. Maučečeva je povedala, da izjavo lahko da le soprog, ki pa je odstoten, ker je v tujini, od koder se bo vrnil šele v nedeljo. Državni sekretar in kandidat za državnega svetnika se na naše večkratne klice ni odzval. Ob vprašanju, kako je odkupil podeželsko vilo, smo mu želeli postaviti še vprašanje, kako komentira kazenske postopke, ki na murskosoboškem okrožnem sodišču tečejo proti njemu. V preteklosti je sicer o postopkih dejal, da za vsem stojijo politični botri, ki ga želijo onemogočiti, ker »sem se politično pozicioniral kot vidni član Slovenske ljudske stranke in protestiral v nekaterih ključnih temah, kot so izbrisani, meja s Hrvaško, socialna nepravilnost in lastnjenje. Zaradi zelo jasnih stališč do omenjenih tem in podpore velikega dela javnosti do njih sem postal moteč za nekatere politične veljake. Kot povračilo so se začela pojavljati mnoga podtikanja in grožnje.«

kariji ponudil svoj izstop iz stranke, o etičnosti njegove zgodbe z davčno upravo pa je leta 2010 razsojalo strankino častno razsodišče. »Slovenska ljudska stranka je Etični kodeks in Pravilnik o delu strankinega častnega razsodišča sprejela šele v začetku letošnjega leta in od tedaj se vsa morebitno sporna etična ravnanja funkcionarjev SLS obravnavajo v skladu s to podlago. Razsodišče je ugotovilo, da gre za primer, ki je starejši od štirih let, in zaradi zastaralne dobe ne more biti predmet obravnave pred razsodiščem. Primer je tako končan,« so za Vestnik septembra 2010 povedali v SLS-u. V stranki so sicer v tistem letu v samo dveh tednih dosegli izstop črnomaljskega župana Andreja Fabjana, ki je dobil 99-odstotni popust za avtomobilsko zavarovanje. Predsednik stranke Radovan Žerjav je takrat napovedal boj proti neetiki v lastnih vrstah. Odločitev o zastaranju postopka v Maučečevem primeru nekateri povezujejo s tem, da je aktualni minister za gospodarski razvoj in tehnologijo in predsednik stranke sploh pristal v političnih vodah. Prav Maučec je bil po trditvah ljudi v stranki tisti, ki je v neformalnih pogovorih avgusta 2007 prvi omenjal Žerjava kot strankarskega kandidata za položaj prometnega ministra v Janševi vladi, ki ga je zasedel septembra 2007. Maučec pa je imel, kot je slišati, še veliko besede pri njegovi postavitvi maja 2009 na čelo Slovenske ljudske stranke.

Andrej Bedek

Avtocestni ubežnik

Po begu je Dunajčan umrl

Za zdaj kaže, da so slovenski in avstrijski policisti med zasledovanjem ravnali prav

Predstojnik Inštituta za sodno medicino Jože Balažic je povedal, da bodo o natančnih vzrokih za smrt Avstrijca, ki je v soboto dopoldan zakrivil pravi filmski pregon, ko je kar 170 kilometrov bežal pred policisti dveh držav, lahko govorili šele v ponedeljek. Po obdukciji bodo še nekatere laboratorijske preiskave na Golniku, ki pa po predstojnikovih besedah potrebujejo čas. Ubežnik je moral kmalu po prijeto v bolnišnico, kjer je okoli pol enih umrl. V murskosoboški bolnišnici so zanikali, da je Avstrijec umrl, ko je dobil injekcijo s pomirjevali. »Po ugotovljenem odpovedovanju življenjskih funkcij je pacient prejel le zdravila za oživiljanje, ki so del običajnega postopka pri oživiljanju pacientov,« so zapisali v sporočilu v Splošni bolnišnici Murska Sobota, kjer je Oliver D. po tri četrt ure oživiljanja izgubil boj za življenje. Oče pokojnika je za avstrijske medije dejal, da je sin bolehal za bipolarno motnjo ali manično depresijo in da bi bilo najbrž vse dobro, če bi redno jemal zdravila.

Za zdaj kaže, da so pomurski in avstrijski policisti med zasledovanjem ravnali prav. Postopke pomurskih bo sicer še preverjala posebna komisija, jih pa od direktora murskosoboške po-

Patrulji, ki je šla na kraj dogodka, ni uspelo razrešiti položaja, in ker je sumila, da bi šlo lahko za nevarnega človeka, je na pomoč poklicala okrepitve.

licijske uprave Drago Ribaš javno pohvalil za »izjemno hrabrost«. Ribaš je dejal, da so se med zasledovanjem odločili za blokado s tovornjaki in službenim avtomobilom, potem ko je voznik v Turnišču ušel patrolji tukajšnjih prometnih policistov, tako da je v policista vrgel dežnik in še trčil v policijski kombi. Avstrijec je pred avtocestnim počivališčem Pince nato obtičal – iz avtomobila so ga spravili šele, ko so razbili stekla, ker je bil zaklenjen. Ukrep čezmejnega zasledovanja ima pravno podlago in je skladen s schengensko zakonodajo, je tudi povedal prvi pomurski policist: »Štiri minute čez enajsto uro

smo bili obveščeni, da bi lahko zasledovanje potekalo po avtocesti do Madžarske.«

Lovljenje ubežnika se je po besedah Joachima Huberja iz avstrijske policije začelo pet minut pred deseto uro zjutraj, ko so graški policisti prejeli prijavo, da v mestu nekdo hupa v avtomobilu in pritiska na plin, čeprav vozilo stoji na mestu. Policijski patrolji, ki je šla na kraj dogodka, ni uspelo razrešiti položaja, in ker je sumila, da bi šlo lahko za nevarnega človeka v avtu, je na pomoč poklicala okrepitve. »Triinštiridesetletnik je poškodoval službeno vozilo in za las peljal mimo našega inšpektorja,« je povedal avstrijski policist. Oliver D. je, preden je v Šentilju prečkal mejo, v Gradcu še obvozil policijsko zaporo, vozil skozi križišča pri rdeči luči na semaforjih in prehitel z leve in desne. »Zasledovalo ga je šest vozil, ko pa je zapustil državo, sta se za njim pogonila dva avtomobila elitne enote Cobra, ki jima ga ni uspelo ustaviti, čeprav so pripadniki te enote še posebej izurjeni vozniki,« je dejal Huber. Zakaj je ubežnik z Dunaja prišel v Gradec in zakaj je bežal, avstrijskemu policistu ni znano.

Tudi na Pomurje.si.

Andrej Bedek

Telenovela Mure 05 se nadaljuje

Oliver ostaja v sedlu

Pogovori z morebitnim generalnim sponzorjem

V Kopaljski ulici 45, kjer ima svoj dom Mura 05, zadnje dni zagotovo ne spijo ravno najbolj mirno. Razlogov za to je več, najbolj pa skrbijo predvsem izidi, ki so vse prej kot dobri. Ti so bili glavni vzrok, da se je Oliver Bogatinov po nedeljskem porazu v igri z Domžalami odločil, da nepreklicno odstopi z mesta trenerja. Navijači so njegovo odločitev pospremili z odobravanjem in vupanju, da bo v Fazaneriji zavel nov veter. Toda kot smo tega pri soboškem prvoligašu že vajeni, je tudi ta zgodba dobila nov zasuk.

Vodstvo soboškega prvoligaša namreč ni sprejelo ponujenega odstopa, namesto tega je trenerju črno-belih izrazilo svojo zaupnico. Kot je povedal predsednik Miroslav Topič, enostranska prekinitve menda ni mogoča, sami pa še naprej verjamejo v delo Bogatinova. Ta se je po pogovorih z Andrejem Geilingom nato tudi sam odločil, da bo vendarle ostal v Fazaneriji. V izjavi za javnost, ki je bila objavljena na uradni spletni strani kluba, je med drugim zapisal, da je profesionalac in zato mora in želi izpolniti dogovorjeno pogodbo. Ob tem je navijače še pozval, da če se ne strinjajo z njegovim delom, naj ne-

zadovoljstvo izrazijo pred tekmo ali po njej, med srečanjem pa si želi spodbude za svoje nogometaše.

Negotovost glede trenerja se je torej hitro rešila, je pa zato pri navijačih še naprej aktualno vprašanje, ki zadeva podpis pogodbe z nizozemskimi investitorji. Po zadnjih informacijah, ki nam jih je prek Joopa Steenbergna posredoval predsednik kluba, bi se ta moral zgoditi do konca tega tedna, prav tako pa naj bi nogometaši te dni dobili na vpogled nove pogodbe.

Morda pa Nizozemci ne bodo edini, ki bodo poskrbeli za zelo potrebna finančna sredstva. Od virov blizu kluba smo namreč izvedeli, da potekajo pogovori z morebitnim generalnim sponzorjem, katerega ime pa za zdaj ostaja neznanka. Te informacije nam je potrdil tudi predsednik, ki ob tem dodaja, da morebiten prihod generalnega sponzorja nima vpliva na podpis pogodbe z Nizozemci. »To bi bil le dodaten vir dohodka,« pojasni Topič. Če bi se takšen scenarij res uresničil, se v Fazaneriji morda le obetajo svetlejši časi. Vsaj s finančnega vidika.

Smiljan Kuhar

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih.

Uredništvo: Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Ritupeur Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažic Peček, Milan Jerše, Vida Toš, Timotej Milanov, Jože Gabor, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovac (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. **Naslov uredništva in uprave:** Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 10 (redakcija), 538 17 20 (naročniška služba), 538 17 18 (marketing), št. telefaksa 538 17 11. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Novi KBM SI56 0488 1000 1763 203, SWIFT koda banke KBMASI2X. Tisk: Druck Styria GmbH & Co KG, Avstrija. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izdava in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89. in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 12.350 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, marketing: marketing@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Mesarstvo Kodila

Za »dobro počutje« šunke

Z novo naložbo so pridobili poleg mesnice tudi kooperanti in Diši po Prekmurju

Mesarstvo Kodila se v mesni predelavi uveljavlja že več kot dvajset let. Po prvem propadu Pomurke se je za samostojno pot odločil zdaj že pokojni Janez Kodila, ki je bil znan po svojem občutku za značilne prekmurske delikatesne izdelke, ki so bili in so še tradicija kmečkih dvorišč. Ob specifični panonski klimi je k raznovrstnosti priprave mesa v obliki delikates veliko prispevalo sezonsko delo prekmurskih ljudi, ki so v času med obema vojnama iskali dodaten vir zasluga za preživetje z delom na kmetijah po Panonski nižini, v Slavoniji in na Madžarskem ter Franciji in že v tistih časih prinašali gastronomske posebnosti.

Mesarstvo Kodila je v tej izkušnji videlo svoj razvojni potencial ob hkratnem zatonu tradicije v lokalnem prostoru. Temu je svoje dodala zamrzovalna tehnika, delno pa postopna deagrarizacija oziroma opuščanje sa-mooskrbne živinoreje, predvsem prašičereje. Začeto zgodbo je nadgrajeval sin Janko Kodila, ki je s skupino somišljenikov v okviru društva Diši po Prekmurju uspel z zaščito geografskega porekla nekaterih najbolj prepoznavnih produktov Prekmurja. Med temi izstopata prekmurska šunka in gibana. Vzporedno se je v Markišavcih začela razvijati domača šunkarna. Gre za tip panonske hiše, v kateri je bila ob manjšem obratu za pripravo svežega mesa za prodajo tudi sušilnica šunk in drugih suhomesnatih izdelkov. V hiši so nastavki za kulinarčno destinacijo, saj v trgovini ob ponudbi svežega mesa in domačih delikates ponujajo živila in pridelke, združene pod blagovno znamko Diši po Prekmurju. Že zdaj je imel vsak obiskovalec možnost degustacije in ogleda sušilnice suhomesnatih izdelkov, kot pove Janko Kodila, pa so bili prostorsko utesnjeni zaradi rasti obsega proizvodnje in tudi zaradi nepopolnih mikroklimatskih razmer, ki so potrebne za zorenje kakovostnih suhomesnatih izdelkov, širitev prostorov pa je prav tako zahtevala uveljavljena kulinarčna destinacija.

Sušilnica s stenami iz gline in slamnato kritino

Naložba je vredna 2,8 milijona evrov, polovico pa je zagotovil program za razvoj podeželja. Investicija je bila končana v začetku tega meseca, slovesno pa so jo odprli ta torek. Mesarstva Kodila je s tem prostore povečalo za trikrat, obseg proizvodnje pa se bo povečal realno za dobro tretjino. Kot pravi Janko Kodila, to samo potrjuje, da so bili prostorsko utesnjeni. Najpomembnejše pa se mu zdi, da so si z novo naložbo zagotovili vrhunske tehnološke možnosti za proizvodnjo svojih delikates. Ob prostorih za tehnološko pripravo mesa omeni sodobno klasično prekajevalnico ter sušilnico šunk in salam. Sušilnica je zdaj enaka, sicer na sodoben način, nekdanji prekmurski sušilnici – z ilovnatimi stenami, s slamo krito streho in naravnim pretokom zraka, ki bodo zagotavljali optimalne tehnološke možnosti za suhomesnato proizvodnjo. Tehnološke razmere so po njegovem pomembne, ker gre pri tovrstni proizvodnji za sorazmerno počasen obrat kapitala. Čas, potreben za vrhunsko domačo šunko, je približno eno leto. Sodobna sušilnica pa omogoča, da zdaj vsi, ki pridejo v kulinarčno destinacijo, celoten proces proizvodnje lahko vidijo. Verjetno bo prišel tudi čas, ko bo obiskovalca poleg mesarstva zanimalo, kje raste prašič za prekmursko šunko. To je lahko dodatna spodbuda, pravi Kodila, saj je za kakovosten izdelek pomembna tudi sledljivost prašičev. Trenutno so-

Janko Kodila z delavci in družino ob odprtju FOTOGRAFUA NATASA JUHNOV

deluje s sedmimi rejci, ki za njegove potrebe redijo nekoliko težje prašiče, se pa dogovarja še s tremi.

V krizi rast

Šunka je izdelek visokega cenovnega razreda s počasnim obratom kapitala, zato je umestno vprašanje, ali bo načrtovan obseg proizvodnje dovolj uspešen in bo pokrival naložbo. Janko

Kodila pravi, da letos dosegajo za dobro petino povečan obseg proizvodnje, ugodni pa so tudi finančni kazalci, čeprav so nanje vplivali neugodni tokovi pri cenah surovin. Za prodajo izdelkov najvišjega cenovnega razreda – šunke in drugi suhomesnati izdelki – je še vedno najpomembnejša lastna prodaja v trgovini v Markišavcih in predvsem v kulinarčni destinaciji in v lastni trgovini v Ljubljani. Prek teh

poti dosegajo kupce, ki jih je še vedno dovolj, s tem pristopom pa tudi niso prisiljeni v razprodajo svojih produktov. Ob tem pa sogovornik opozori, da je povsem zastala prodaja oziroma je ni v pomurskih »turističnih gigantih« tako v Savi kot Vivatu. Pomemben vir prihodkov jim prinašajo maščobni izdelki, predvsem ocvirki, pri katerih imajo 70-odstotni tržni delež na domačem trgu, in obarjeni izdelki, pred-

Šunka in ocvirki

Mesarstvo Kodila je prihodke od prodaje od 1,6 milijona evrov v letu 2007 povečalo na 2,3 milijona evrov v lanskem letu. Letos se bodo ti še dodatno povečali za dobrih 20 odstotkov in bi se verjetno še za kakšen odstotek več, če bi lahko hitro rast cen surovin predvsem za delikatesne izdelke maščobnega (ocvirki) in obarjenega programa (paštete) sproti prenašali v maloprodajne cene. Pri šunkah in drugih trajnih mesninah, kjer je obrat kapitala počasen, so ta tveganja bistveno manjša. Ob programu prekajenih mesnih izdelkov na klasičen način razsoljevanja in prekajevanja predelajo 400 ton slanine pretežno v ocvirke in naredijo štiri tone paštete različnih okusov.

vsem paštete v kozarcih. To sta tudi izdelka, s katerima so množično prisotni na trgovskih policah vseh treh velikih trgovcev v Sloveniji. Toda spet gre za izdelke, ki niso v najnižjem cenovnem razredu in ki se težko najdejo v akcijski prodaji, saj te potrebe ni. Prav tako ne pri drugih suhomesnatih izdelkih, ki jih imajo na trgovskih policah velikih trgovcev. Večjih problemov pri poslovanju s temi centri nimajo. Letos pa se lahko zgodi, da ta del poslovanja ne bo pozitiven, in to ne zaradi morebitnega pritiska trgovcev na marže, ampak zaradi izrednega nihanja pri cenah surovin. Rasti cene surovin ni mogoče takoj vnesti v maloprodajne cene, kar se pozna pri donosnosti. Pričakovanih rezerv se po Kodilovem mnenju ni dalo ustvariti niti v zgodnjih pomladnih mesecih, ko so bile cene prašičev resda nizke, od takrat pa tudi stalno rastejo, še najbolj drastično slanine, ki je letno predelajo 400 ton in jo pretežno kupujejo na avstrijskem in celo bavarskem trgu. Edino, kar nima s tradicijo nobene povezave več, so, pove Janko Kodila, razmerja cen posameznih delov prašiča. Slanina je nekoč dosegala nekaj višjo ceno od glavine in drobovine, danes pa skorajda ne odstopa od cen kakovostnejšega mesa, njene cene pa so soodvisne od cen nafte, oljnic in soje.

J. Votek

NLB Krediti za odpravo posledic poplav

Zaradi nedavne vodne ujme smo v NLB pripravili posebno ponudbo osebnih in stanovanjskih kreditov za odpravo posledic poplav. Posebna ponudba po ugodnejših pogojih od redne ponudbe velja **od 13. novembra 2012 do 31. marca 2013.**

Vsem, ki ste v nedavnih poplavah utrpeli škodo, sta po ugodnejših pogojih od redne ponudbe na voljo:

- **NLB Osební kredit** (najvišji znesek kredita je 5.000 evrov, doba odplačevanja do pet let) in
- **NLB Stanovanjski kredit** (najvišji znesek kredita je 30.000 evrov, doba odplačevanja do deset let).

Za dodatne informacije smo vam na voljo v vseh NLB Poslovalnicah in na telefonski številki 01 477 20 00.

NLB /0

www.nlb.si

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota, je trenutno razpisanih več kot 40 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v storitvah, prometu in gostinstvu.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

osnovnošolska izobrazba – 13, elektrotehnik – 5, delavec brez poklica – 3, prodajalec – 3, strojni tehnik – 3, voznik – 3, inženir mehatronik (vsš) – 2, ključavničar – 2, natakar – 2.

Iščejo se tudi:

inženir elektrotehnike – 1, računalniški tehnik – 1, vzgojitelj predšolskih otrok – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

Država podjetjem v tuji lasti več denarja za naložbe

Zakaj ima država tuji kapital bolj v čislih

Slovenska država podjetjem s tujim kapitalom večkrat nameni davkoplačevalski denar, vendar s tem ne postajajo nič bolj »domača«

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je zvišalo vrednost zadnjega razpisa za spodbujanje neposrednih tujih naložb, ki ga izvaja Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (Japti), s 4,4 milijona evrov na 6,2 milijona evrov. Med petnajstimi prejemniki tokratne državne subvencije, ki naj bi investirali 36 milijonov evrov in ustvarili 507 delovnih mest, so tudi tri podjetja iz Pomurja, Xal Svetila Proizvodnja, Carthago in Saubermacher Slovenija.

Murskosoboško podjetje Xal Svetila Proizvodnja je napovedalo naložbo, vredno dva milijona evrov, in 25 novih delovnih mest, država pa bo prispevala 297 tisoč evrov subvencije. Carthago načrtuje širitev proizvodnje v Odrancih in 80 novih delovnih mest. Vrednost naložbe je štiri milijone evrov, prispevek države pa bo znašal 672 tisoč evrov. Saubermacher Slovenija načrtuje naložbo, vredno 5,1 milijona evrov, in 25 delovnih mest, država pa bo priskrbeli 552 tisoč evrov. Trije vlagatelji torej, ki bodo za naložbe prejeli skoraj četrtino denarja zadnjega razpisa, vendar vsi trije že tudi »stari znanci« v pomurskem gospodarstvu.

Podjetja s tujim kapitalom, ki so v Sloveniji pognala že globoke korenine

Gre torej za podjetja, ki so v Sloveniji že globoko pognala korenine. Ob tem pa tudi v našem okolju ustvarila

prihodek, ki je osnova za nove naložbe in širitev dejavnosti. Ali če povemo drugače: vse je torej že precej domače, le lastnik podjetja je še vedno tujec. To pa je dovolj, da se podjetje še vedno lahko poteguje za državni denar za spodbujanje tujih naložb.

Zadnja odobrena državna subvencija v višini 297 tisoč evrov bo že četrta pomoč države podjetju Xal Svetila Proizvodnja v avstrijski lasti. Lani je prejelo 210 tisoč evrov subvencije za 25 delovnih mest, leta 2009 630 tisoč evrov za 100 delavcev in leta 2008 skoraj 287 tisoč evrov za 51 delavcev. V zadnjih petih letih bo torej država podjetju dala 1,4 milijona evrov subvencij, to pa se je zavezalo, da bo ustvarilo 176 delovnih mest. Konec lanskega leta je v podjetju delalo 75 delavcev. Podjetje Xal Svetila Proizvodnja iz Nemčevca je začelo poslovati leta 2007 in prvo leto ustvarilo skoraj 49 tisoč evrov prihodka, lani že slaba dva milijona in leto prej 1,7 milijona evrov. Čisti poslovni izid je lani znašal 71 tisoč evrov, leto prej 343 tisoč evrov.

Podjetje Carthago iz Odranec je do slej že dvakrat prejelo državno subvencijo, leta 2006 v višini 1,2 milijona s pogojem, da ustvari 150 novih zaposlitev, in leta 2010 840 tisoč evrov, naložba pa naj bi ustvarila še 110 delovnih mest. Skupaj z zadnje odobritve torej 2,7 milijona evrov. Podjetje v nemški lasti je začelo poslovati leta 2008 in prvo leto ustvarilo 113 tisoč evrov prihodka, lani že dobrih 25

milijonov evrov in 2,8 milijona evrov čistega dobička. V podjetju so konec lanskega leta delali 204 delavci.

Podjetje Saubermacher Slovenija z avstrijskim kapitalom, ki je bilo registrirano leta 1990, doslej še ni prejelo državne pomoči. Lani je ustvarilo skoraj 27 milijonov evrov, od tega na domačem trgu dobrih 26 milijonov (leto prej 29 milijonov evrov, od tega na domačem trgu dobrih 28 milijonov). Podjetje je imelo lani milijon čistega dobička (leto prej 1,5 milijona evrov).

Med večjimi prejemniki državne subvencije za neposredne tuje investicije iz Pomurja, ki se tokrat ni znašalo na seznamu prejemnikov državne pomoči, je tudi podjetje v avstrijski lasti Wolford Murska Sobota. Država ga je podprla dvakrat, leta 2008 z 1,3 milijona evrov in zavezo, da ustvari 170 delovnih mest, ter lani z dobrim milijonom evrov za 124 novih delovnih mest. Skupaj torej z 2,4 milijona evrov. Konec lanskega leta je v podjetju delalo 185 delavcev.

Poleg državne subvencije za širitev dejavnosti so tudi tuji delodajalci upravičeni do sredstev po programih zaposlovanja. Podjetje Wolford je tako za usposabljanje na delovnem mestu v letih od 2009 do 2011 prejelo z Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije slabih 40 tisoč evrov, po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji za povračilo prispevkov letos dobrih 74 tisoč evrov in leta 2009 za delovni preizkus slabih šest tisoč evrov. Skupaj

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

skoraj 120 tisoč evrov. Konec lanskega leta je v njem delalo 185 delavcev. Državni denar je pomembno prispeval k uspešnosti poslovanja. Podjetje Wolford je lani ustvarilo skoraj štiri milijone evrov celotnih prihodkov in 418 tisoč evrov čistega dobička.

Država podpre drugič, tretjič ...

Vse res ni v navedenih številkah, prav tako tudi ni umestno, da bi le po višini državnih subvencij merili nacionalno naklonjenost ali nenaklonjenost tujim vlagateljem. Nekaj pa vendar kažejo ali vsaj načenjajo vrsto vprašanj, med drugim tudi to, do kdaj se lahko podjetje v tuji lasti, ki je že nekaj let »udomačeno«, še poteguje za državni denar za spodbujanje tujih naložb. Najmanj, kar je lahko vprašljivo, je to, da podjetje, ustanovljeno z majhnim vložkom tujih lastnikov (osnovnim kapitalom), ustvarja prihodek s sredstvi in delavci, ki jih je država enkrat že podprla in so osnova tudi za novo širitev, ki jo potem slovenska država podpre še drugič ali tretjič. V času velikega pomanjkanja denarja za naložbe ter v času, ki je z istimi bremenimi krize enak za vsa podjetja ne glede na izvor kapitala, bi menedžerji v podjetjih z domačim kapitalom lahko državni politiki večkratnega subvencioniranja podjetij v tuji lasti očitali diskriminacijo.

Majda Horvat

Cveto Žalik o svoji morebitni zamenjavi

Presenečenja ne kaže in tudi krivde pri sebi ne vidi

Nova dejstva o prodaji Nafta Geoterm in soglasju družbe Ascent Slovenia za posojilo

Direktor Nafta Lendava Cveto Žalik, ki zaradi napovedane zamenjave članov nadzornega sveta lahko pričakuje tudi svojo odstavitev, nad takšnim mogočim razpletom sploh ne kaže presenečenja. V stilu delitve na »naši« in »vaši« bi se pač razšli, pravi in opozarja, da se pri tem pozablja, da ne gre le za poslovanje, ampak za podjetje, ljudi in delovna mesta. Dvomi tudi, da bi mu bilo ob morebitni razrešitvi povedano, za kaj je kriv oziroma katerega od postavljenih ciljev ni dosegel.

Hkrati priznava, da sanacija Nafta Lendava še vedno ni dosežena. Uspešno so opravili kadrovske sanacije z odpuščanjem delavcev, reorganizacijo in tehnološko posodobitvijo v okviru možnosti, niso pa dosegli najpomembnejšega cilja, finančne konsolidacije. Država je lani podjetje dokapitalizirala

la z desetimi milijoni evrov, reprogramiraje dolga z bankami je bilo zaradi pogojevanja s prodajo premoženja, predvsem hčerinskih družb Nafta Strojne in Nafta Geoterm, in zavlačevanjem tega sklenjeno, tako Cveto Žalik, pol leta pozneje od načrtovanega, prav tako še vedno ni izpeljana konverzija terjatev med Nafto Petrochem in Geoplino, kar bi pred Brusljem opravičilo dano finančno pomoč države lendavskemu podjetju. Zaradi vsega ni prišlo pravočasno do predvidene finančne razbremenitve Nafta Petrochem, ki zato ni mogla povečati obsega proizvodnje.

»Vprašam vas, kdo je kriv za to, da pri vsem tem ni prišlo do realizacije,« na vprašanje z vprašanjem odgovarja Cveto Žalik. Zanima, da bi sam kakor koli oviral prodajo Nafta Geoterm, se je pa odločanje o izbiri kupca zataknilo, ker po ponovnem pozivu ponudnika za nakup Nafta Geoterm, sklad CEOC Limited London in konzorciju s Petrolom, nobeden ni zadovoljil pogojev prodaje. Po ponovnem skrbnem pregledu sta oba sprejela ponudbi, komisija, ki vodi prodajo, pa je zato, ker nobeden ni sprejel nepogojne zaveze, predlagala, da poslovanje za gospodarski razvoj in tehnologijo. V Lendavi pravijo, da so zadevo predali ustreznim institucijam.

Cveto Žalik je zanikal tudi navedbe, da niso dali soglasja družbi Ascent Slovenia za zastavo pravic za pridobitev posojila pri banki BNP Paribas, da bi lahko nadaljevala izkoriščanje plina na Petišovskem polju. Soglas-

Še vedno ni izpeljana konverzija terjatev med Nafto Petrochem in Geoplino, kar bi pred Brusljem opravičilo dano finančno pomoč države lendavskemu podjetju.

je bi dali z določenimi pogoji, in sicer da Ascent Slovenia deluje po veljavni zakonodaji, saj zaradi kršenja lahko izgubijo koncesijo (z njo gospodarja Geoenergo, družba s polovičnim lastništvom Nafta Lendava in Petrola).

Ovira pa tiči tudi v tem, da je družba Ascent Slovenia doslej kljub drugičnim dogovorom v pogodbi o skupnih vlaganjih (joint venture) nujemala druge izvajalce mimo javnih razpisov, zdaj pa od Nafta Geoterm in hčerinskih družb v skupini Nafta Lendava pričakuje, da podpišejo soglasje za najetje posojila. Glavni problem naj bi bil v tem, da je želela družba Ascent Slovenia pri BNP Paribus zastaviti delež pri proizvodnji ogljikovodikov in infrastrukturi po stanju na naftnem polju iz leta 2001, to pa je treba uskladiti z dejanskim stanjem polja, kjer se zdaj izkorišča plin. Nafta Lendava, tako pravi poslovanje, z družbo Ascent Slovenia sodeluje pri pripravi ustreznih dopolnitev.

Majda Horvat

Oskrba s pitno vodo v Pomurju, sistem B

Največji infrastrukturni projekt vseh časov v Pomurju

Gradnja primarnih in sekundarnih vodovodov se bo začela predvidoma marca 2013 – Na sestanku občine seznanjene s finančnimi obveznostmi

Župani dvanajstih občin projekta Oskrba s pitno vodo Pomurja, sistem B, so pripravili sporočilo za javnost s sestanka, ki so ga imeli skupaj s strokovnimi sodelavci občinskih uprav v petek, 9. novembra, v Stanjevcih. Gre za redno mesečno koordinacijo, na kateri so se seznanili s stanjem projekta oskrbe s pitno vodo sistema B, potekom nadaljnjih aktivnosti in finančnim načrtom za leta 2013, 2014 in 2015.

Ugotovili so, da je bila 25. oktobra na ministrstvo oddana kohezijska vloga za odobritev sredstev. Predinvesticijska zasnova je bila potrjena na vseh občinskih svetih in predana ministrstvu za kmetijstvo in okolje 11. oktobra. Prav tako je bil na vseh občinskih svetih potrjen Odlok o ustanovitvi javnega podjetja, ki bo skupni upravljavec vodovodnega omrežja v sistemu B. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu šestega novembra. Izbran je bil izvajalec za projektiranje vodnih virov in transportnih vodov. To je podjetje Region, d. o. o., iz Brežic s partnerji. Vrednost oddanih del je 1.786.013 evrov. Šlo je za ponovitev javnega razpisa. Prvi je bil izveden že spomladi, ko je bila oddana samo ena ponudba v vrednosti 5.383.465 evrov.

Na sestanku s predstavniki ministrstva za kmetijstvo in okolje ter ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ob navzočnosti ministrov Radovana Žerjava in Franca Bogoviča ter nekaterih pomurskih poslancev je bilo dogovorjeno, da se razpisna dokumentacija za gradnjo primarnih in sekundarnih vodovodov za sistem

B pripravi do 17. decembra, januarja 2013 pa se razpis tudi objavi. Gradnja primarnih in sekundarnih vodovodov se bo začela predvidoma marca 2013.

V nadaljevanju sestanka v Stanjevcih so se občine seznanile s finančnimi obveznostmi, ki izhajajo iz sprejetih časovnih načrtov gradnje vodovodnega omrežja v naslednjih treh letih.

Skupna vrednost pomurskega vodovoda je ocenjena na 150 milijonov evrov, od tega je samo I. faza sistema B vredna 50 milijonov evrov. Vsekakor gre za največji infrastrukturni projekt vseh časov na območju Pomurja, zato so udeleženci sestanka izrekli priznanje vsem strokovnim sodelavcem pri projektu na občinski in ministrski ravni, še posebno pa ministru Radovanu Žerjavu za osebni angažma za uvrstitev projekta v državni proračun.

M. H.

Skupna vrednost pomurskega vodovoda je ocenjena na 150 milijonov evrov, od tega je samo I. faza sistema B vredna 50 milijonov evrov. Gre za največji infrastrukturni projekt vseh časov na območju Pomurja.

Glavni problem naj bi bil v tem, da je želela družba Ascent Slovenia pri BNP Paribus zastaviti delež pri proizvodnji ogljikovodikov in infrastrukturi po stanju na naftnem polju iz leta 2001.

pobirki
bšperki

Nogometni klub Mura je pred novim prestrukturiranjem. Po novem naj bi se začeli ukvarjati z v Prekmurju znanim kmetijskim dodelavnim poslom, pridelavo tulipanov. Čebulice so že na poti iz Nizozemske. Da bi prišli s cvetovi na trg pred konkurenco, jih bodo ogrevali z vodo iz nove geotermalne vrtime.

Znameniti Pogrej in pojej naj bi se nekontrolirano tako pregrel, da obstaja realna nevarnost, da bo izhlapel.

V Muri naj bi začeli eksterno šolanje. Organizirane bodo strokovne ekskurzije. Prva bo v špansko Zaro, kjer jim bodo predavali o tem, kako lahko ta modni gigant ustvarja tako velike dobičke, in to kljub krizi, v kateri se je znašla Španija in je mnogo hujša od naše.

Stanjevski kulturni dom naj bi v kratkem razglasili za spomenik medobčinskega pomena. Na zid pred vhodnimi vrati naj bi pritrtili posebno spominsko ploščo z vklesanimi dvanajstimi portreti. Velikost vklesanih portretov bo določena proporcionalno glede na velikost teritorija in število prebivalcev, ki stoji za portretirancem.

Na znamenitem lendavskem Martinovem pohodu je bila v nedeljo pohodnikom za petnajst evrov predstavljena nova kulinarčna specialiteta tistih krajev. Gre za komaj zdaj odkrito pastirsko juho s prekuhanimi makaroni.

V nedeljo se bodo na Razkrižju pele murske balade in romance. Mili toni naj bi odzvanjali daleč naokoli. Ali bodo ljubitelji milih zvokov posadili tudi k Ivanovemu izviru, kjer naj bi imeli še globlji zven, ni znano.

Za zdaj se samo še ugiba, kaj bo storil župan Občine Cankova ob nepredvidenem dogodku, ki se mu je zgodil v občini. Lovci naj bi namreč presenetljivo izvolili novega predsednika. Ker gre za pomembnega moža za razvoj občine, župan premlevala, ali bi njegova prizadevanja nagradil z navadnim občinskim priznanjem ali bi ga predlagal za častnega občana.

Potem, ko so prišla v javnost navodila za pripravo pomurskega razvojnega programa, je neka specializirana paradržavna agencija že ponudila tečaj za prebiranje državnega proračuna in razlago pojma nabor. Tečaj bo dvodnevni v enem od kongresnih centrov na slovenski obali.

Občina Gornja Radgona po skoraj dveh desetletjih vendarle do čistilne naprave

Čakajo le še odločbo
gospodarskega ministrstva

Gre za celovito rešitev odvajanja in čiščenja odpadnih vod v mestu ob reki Muri, zato gradnja v treh fazah

Miza v pisarni Valerije Frangež, višje svetovalke, ki je v Občini Gornja Radgona odgovorna za načrte s področja komunalne infrastrukture, je polna map z načrti in dokumenti, med njimi tudi za čistilno napravo, ki jo v občini načrtujejo že skoraj dve desetletji, občinski odlok o ureditvi čistilne naprave pa je bil sprejet že 1999. leta. Frangeževa se v svoje delo poglobi res stooostotno in ne popusti tudi pred problemi, ki se zdijo še tako nerešljivi. Čeprav se je še pred letom zdelo skoraj nemogoče, da bi dobili vsa potrebna soglasja in gradbeno dovoljenje za gradnjo čistilne naprave v Lisjakovi strugi tik ob reki Muri, jim je to letos vseeno uspelo – tudi na Agenciji za okolje se namreč strinjajo, da je boljše čim prej ustrezno rešiti problem čiščenja odpadnih vod na tej lokaciji, saj le to zagotavlja, da bo za čiščenje poskrbljeno v prihodnjih dveh letih. V tej smeri je že speljano celotno gornjeradgonsko kanalizacijsko omrežje, zato nobena druga lokacija ne pride v poštev.

Valerija Frangež je povedala, da se je v zadnjih dveh letih zares intenzivno in poglobljeno ukvarjala s pridobivanjem projektne dokumentacije za gradnjo manjkajočega javnega kanalizacijskega sistema in čistilne naprave. Projekt Odvajanje in čiščenje odpadnih vod v porečju reke Mure so zaradi lažjega izvajanja razdelili v več faz. Prva faza je bila pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo platoja za čistilno napravo v vrednosti 1,2 milijona evrov, sledita še gradnja manjkajočega kanalizacijskega omrežja in gradnja čistilne naprave v vrednosti 3,2 milijona evrov. Župan Anton Kampuš dodaja: »Za plato imamo že pridobljeno gradbeno dovoljenje in pred kratkim je bil objavljen tudi razpis za izvajanje del. Na žalost smo prejeli le eno prijavo, pa še ta ponudnik je močno presešel razpisana finančna sredstva.

Dovozna pot do gradbišča platoja in kasneje do čistilne naprave in upravne stavbe komunale bo speljana po poti pri trgovini Roto na Meleh.

Razpis bomo morali ponoviti. Gre za evropska kohezijska sredstva, zato vse dokumente v zvezi s tem posredujemo gospodarskemu ministrstvu, ki nam je tudi svetovalo, da razpis ponovimo, še prej pa moramo počakati na državno odločbo za popolno čistilno napravo v vseh fazah. Tako bomo najverjetneje z novim razpisom počakali do novega leta, toda do konca 2015. leta moramo imeti vse zgrajeno.«

Poplavna varnost

Ker je čistilna naprava umeščena v občutljivo območje ob reki Muri, so morali v gradnjo vključiti tudi zagotovitev protipoplavne varnosti in gradnjo platoja, ki je dvignjen tri metre nad poplavnim območjem. Vse to je celotno gradnjo močno podražilo. Po več kot pol leta so v drugi polovi-

ci letošnjega leta na gornjeradgonski upravni enoti vendarle uspeli pridobiti gradbeno dovoljenje z vsemi potrebnimi soglasji. Naslednja faza je gradnja manjkajočega kanalizacijskega omrežja in tudi za to so že končani projekti in vložena vloga za izdajo gradbenega dovoljenja; treba pa je bilo pridobiti veliko dovoljenj in soglasij, saj bo gradnja potekala po 80 lastniških zemljiščih.

Najpomembnejši del projekta je čistilna naprava s komunalno infrastrukturo in dostopom do čistilne naprave, gradnjo pa podrobno ureja Odlok o ureditvi gradnje čistilne naprave Občine Gornja Radgona iz 1999. leta, ki še vedno velja. Ta predvideva gradnjo ob reki Muri in potoku Hercegovščak, torej na občinskem zemljišču pod Arcontovim objektom, in tudi celotna kanalizacija je speljana v ti-

Valerija Frangež: »Ko z gradnjo platoja zagotovimo varnost pred poplavnimi vodami, ni več ovir, da ne bi mogli tukaj zgraditi čistilne naprave.« FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

sti smeri. Zaradi prizorov poplav slovenskih rek se ta trenutek zdi takšno načrtovanje skorajda utopično, toda tako Kampuš kot Frangeževa sta prepričana, da je to za Gornjo Radgono edina in prava rešitev čiščenja odpadnih vod. »Ko z gradnjo platoja zagotovimo varnost pred poplavnimi vodami, ni več nobenih ovir, da ne bi mogli tukaj zgraditi čistilne naprave. Tu bo višina skoraj štiri metre, tako da res ne bo nevarnosti za poplavo niti ob takih poplavah, kakršne so bile pred kratkim. Mi imamo zadeve tako daleč pripravljene, da bomo vse načrtovano končali v roku, zdaj čakamo le še na odločbo gospodarskega ministrstva, saj dokler ne podpišejo, ne moremo začeti črpati evropskih kohezijskih sredstev.« je še povedala Valerija Frangež.

Bernarda B. Peček

Splošna bolnišnica Murska Sobota postala učna bolnišnica

Ne bodo le zdravili, odslej bodo tudi učili

Morda bo zaradi učne bolnišnice za dijake in študente ostal kakšen zdravnik več v regiji – Vedno večji razkorak med tem, kaj ljudje potrebujejo in kaj se lahko plača – Zdravstvo pred pomembnimi izzivi

Ministrstvo za zdravje je Splošni bolnišnici Murska Sobota za petletno obdobje podelilo naziv učna bolnišnica, kar pomeni, da bodo praktično izobraževali dijake in študente z različnih področij zdravstvene stroke in s tem skrbeli za dvig kakovosti znanja strokovnega zdravstvenega kadra. Direktor bolnišnice Bojan Korošec pa je ob tem povedal, da če so do zdaj predvsem zdravili, bodo odslej tudi učili zdraviti in bodo znanje prenašali na mlajše rodove ter prihodnje zdravstvene sodelavce in kolege.

Na slovesnosti je bil tudi minister za zdravje Tomaž Gantar, ki je poudaril, da je to veliko priznanje za institucijo, saj so morali izpolniti zahtevne pogoje in standarde, hkrati pa je velika odgovornost in lepa priljubljenost, da znanje približajo mladim ljudem iz te regije, ki odstopa navzdol po vseh kazalnikih. Poudaril je še, da je zdravstvo danes pred pomembnimi izzivi, saj prihajajo nove tehnologije in možnosti zdravljenja, vedno večji pa je razkorak med tem, kaj lju-

Publicist Vojo Lukič, minister za zdravje Tomaž Gantar, direktor bolnišnice Bojan Korošec in dekan medicinske univerze v Ljubljani dr. Dušan Šuput. V SB Murska Sobota bodo izvajali praktični pouk za dijake izobraževalnega programa tehnik zdravstvene nege, bolničar-negovalca ter študente visokošolskega strokovnega programa zdravstvene nege, radiologije, laboratorijske medicine ter študente univerzitetnega študijskega programa medicine in farmacije.

FOTOGRAFIJA A. NANA RITUPER RODEŽ

dje potrebujejo in kaj se lahko plača. Pri racionalizaciji dela pa se morata povezati strokovnost in znanje z zadovoljstvom ljudi.

Da se znanje in izobraževanje širita zunaj središča, je bil zadovoljen tudi dr. Dušan Šuput, dekan ljubljanske medicinske fakultete, in pri tem poudaril družbeno odgovornost, da zdravniki ostanejo tam, kjer lahko razvijajo svoje znanje in jih potrebujejo, ne pa da obrobje ostaja prazno. Čeprav so v SBMS v zadnjem času številu zdravnikov povečali od 96 na 126, jih je še vedno manj, kot bi jih potrebovali.

Na vprašanje glede pomanjkanja kadrov na obrobju in ali lahko pridobitev učne ustanove v regiji prispeva k povečanju števila zdravnikov, Gantar pove: »Težko rečem. Odvisno je od števila specializantov in zdravnikov, ki potrebujejo tovrstno šolanje. Verjamem pa, da bo dolgoročno ta naziv prispeval k temu, da bo kakšen zdravnik več ostal tu.«

A. Nana Rituper Rodež

Naši predlogi

Izbor Pomurke in Pomurca meseca novembra

Glasovnice do sedmega decembra

Najprej izidi glasovanja v oktobru. Pomurka oktobra je magistra farmacije Simona Mohar, vodja raziskovalne skupine, ki je za inovacijski dosežek prejela priznanje Gospodarske zbornice Slovenije, Pomurec oktobra pa je Andrej Šajnovič iz Bakovec, zaslužen za razvoj kraja, tudi za nov stadion.

Predlogi za Pomurko novembra

Brigita Hojnik, ravnateljica Osnovne šole Cezanjenci, za izvedbo dobre delne akcije Poživimo šolo. Ker so razmere za pouk v dotrajanih prostorih nemožne, novogradnja oziroma obnova pa se iz leta v leto odlaga, je začasno rešitev vzela v svoje roke. Na njeno pobudo so se ob sodelavcih ter domačih ljudeh odzvali tudi ljutomerski in ptujski slikopleskarji ter drugi obrtniki in s skupnimi močmi dotrajan objekt spreminjajo v primeren prostor za učenje v prehodnem obdobju, dokler ne bo denarja za trajno rešitev.

Marta Horvat iz Moščanec, častna občanka Občine Puncinci, ki si je ta laskavi naslov prislužila s svojim izjemnim prispevkom k prepoznavnosti občine v slovenskem in meddržavnem prostoru. Za dosedanje požrtvovalno delo v turizmu in kulturi je pred leti dobila priznanje Pomurske turistične zveze in bila slovenska najprostovoljka v turizmu, ob letošnjem občinskem prazniku pa so ji podelili najvišje priznanje še doma.

Nives Miško, mlada plesalka Plesnega kluba Zeko, doma iz Kroga, ki je oktobra dossegla izjemen plesni uspeh. Postala je svetovna prvakinja v kategoriji street show s točko Crazy frog v kategoriji najmlajših plesalk. Je večkratna državna prvakinja v modernih tekmovalnih plesih, že lani pa je bila tudi evropska prvakinja in druga v kategoriji street show.

Predlogi za Pomurca novembra

Jože Horvat - Didi s Pušče, legenda romskega nogometa v Sloveniji, letošnji dobitnik plakete Nogometne zveze Slovenije, zaslužen za razvoj razvejenega nogometa med Romi v Pomurju. Pred 53 leti je bil pobudnik za ustanovitev nogometnega kluba Pušča, zdaj pa je predsednik Romske športne zveze, ki skrbi za delo z mladimi romskimi nogometaši.

Stanko Ivanušič, župan Občine Razkrižje in predsednik kulturno-turističnega društva, edini letošnji pomurski dobitnik priznanja moja dežela - lepa in gostoljubna Turistične zveze Slovenije za projekt Pot Razkriški kot. Z izvirnimi idejami Ivanušič skrbi za razgibano dogajanje in razvoj vseh krajev v občini. Končujejo gradnjo kanalizacije in izvajajo več drugih projektov.

Milan Vincetič, eden najboljših slovenskih pesnikov, je izdal svojo dvanajsto pesniško zbirko z naslovom Vstajanje, posvečeno vsem, ki so odšli. Kritiki jo uvrščajo v vrh slovenske poezije. V svojih umetniških stvaritvah se igra z besedami in išče njihove nove pomene, njegove pesmi so izvirna in duhovita izpeljava jezikovnih kombinacij in pesniških podob.

Izpolnjene glasovnice iz Vestnika pošljite najpozneje do petka, 7. decembra 2012, na naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom Za Pomurko in Pomurca leta. SMS-sporočila prav tako lahko pošljate do petka, 7. decembra. Uporabniki Mobiltele in Debitela lahko glasujete tako, da pošljete SMS na 2929. Cena povratnega sporočila je 0,417 evra. Za Brigito Hojnik glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo RMV P A, za Marto Horvat RMV P B, za Nives Miško pa RMV P C. Za Jožeta Horvata - Didija glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo RMV P D, za Stanka Ivanušiča RMV P E in za Milana Vincetiča RMV P F.

Dan slovenske hrane

V petek domač zajtrk

Otroci so vredni domače hrane, ne bi bilo slabo, če bi jo poskusil še kdo drug

Vsak tretji petek v novembru je Vlada RS razglasila za dan slovenske hrane. Ta dan ministrstvo za okolje in prostor zaznamuje z vseslovenskim projektom Tradicionalni zajtrk v slovenskih šolah. Tudi letos bo ta sestavljen iz živil iz naravnega okolja in živil domačih proizvajalcev. Poleg ozaveščanja o pomenu lastne prehranske varnosti in samooskrbe se bodo šolarji seznanili s prednostmi lokalno pridelane in zdrave domače hrane. Ob vsem pozitivnem, kar prinaša projekt, pa so časi taki, da odpira tudi drugo dimenzijo, ki ni več samo v zdravo pridelani domači lokalni hrani, ampak tudi v dostopnosti hrane vsem ljudem.

Nova dimenzija projekta - dostopnost hrane vsem ljudem FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Če smo malo sarkastični, bi bil vreden tradicionalnega zajtrka tudi kdo drug, in to iz čisto drugih razlogov. Morebiti veljaki iz t. i. pomurske turistične divizije, pa to ne tisti, ki delujejo v lokalnem okolju, ampak tisti z vrha, ki imajo moč in vpliv ter spre-

jemajo odločitve. Za te bi bilo dobro, da bi zaznali razliko npr. med španskim in goričkim jabolkom. Morebiti pa ne bi bilo nič narobe, da bi jih po domačem lokalnem zajtrku odpeljali na malico pod Roglo, da bi jim tam povedali, zakaj je za njih tako pomembna lokalna oskrba, in potem

še na kosilce na Dolenjsko, kjer bi še dodatno pojasnili, zakaj v njihovi ponudbi domače jabolko pomeni dodano vrednost in zakaj so že pred več kot desetimi leti preskočili konfekcijsko ponudbo s konfekcijskim dodatkom španskega jabolka. J. V.

Hofer sporoča

AKCIJA od 12.11. do 18.11.2012

Vino ZGO suho rdeče vino, poreklo: Španija, 1l
Minister za zdravje opozarja, da prekomerno uživanje alkohola lahko škoduje zdravju.
redna cena 2,49 €
za kos samo **1,19 €**

Radler z limoninim sokom v steklenici, 0,33l
redna cena 0,49 €
za kos samo **0,39 €**

Polžki z jajci iz hlevske reje, 500 g
redna cena 0,99 €
za kos samo **0,55 €**

Domači pršut narezan, iz hladilnika, 100 g
redna cena 3,49 €
za kos samo **1,49 €**

Jetrna/čajna/piščanca pašeta 75 g
redna cena 0,29 €
za kos samo **0,25 €**

Vino ZGO suho rdeče vino, poreklo: Španija, 1l
redna cena 2,49 €
za kos samo **1,19 €**

Radler z limoninim sokom v steklenici, 0,33l
redna cena 0,49 €
za kos samo **0,39 €**

Polžki z jajci iz hlevske reje, 500 g
redna cena 0,99 €
za kos samo **0,55 €**

Domači pršut narezan, iz hladilnika, 100 g
redna cena 3,49 €
za kos samo **1,49 €**

Jetrna/čajna/piščanca pašeta 75 g
redna cena 0,29 €
za kos samo **0,25 €**

Redne cene akcije so originalne Hoferjeve diskontne cene. Ponudba velja od 12.11. do 18.11.2012 (v nedeljo je ponudba akcijskih izdelkov na voljo samo v poslovalnicah, ki so v nedeljo odprte) oz. do razprodaje zalog.

AKCIJA od 12.11. do 18.11.2012

Južna zelenjava razred I, 400 g
redna cena 0,49 €
za kos samo **0,45 €**

Mandarine nepakirane, razred I
redna cena 0,39 €
za kos samo **0,29 €**

Jabolka pinova nepakirana, razred I
redna cena 0,39 €
za kos samo **0,29 €**

Solata gentile razred I
redna cena 1,19 €
za kos samo **0,45 €**

od četrta, 15.11.
Želite več informacij o izdelku iz naše posebne ponudbe? Uporabite QR-kodo in obiščite www.hofer.si

ROBOT Robotski sesalnik

IZVLEKLIVA POSODA ZA PRAH
SAMODEJNO DELOVANJE
3 LETNA GARANCIJA
SESALNIK SE SAMODEJNO PRIPELJE DO POLNINE POSTAJE
LED-PRIKAZOVNIK Z ZAKLONOM NA DOTIK

149,-

Več kot fer! Hofer

Hofer trgovina d.o.o. www.hofer.si

Pomurka in Pomurec meseca novembra

Pomurka meseca: _____

Pomurec meseca: _____

Ime in priimek, naslov: _____

Ponudba sadja in zelenjave velja od 12.11. do 18.11.2012 (v nedeljo je ponudba sadja in zelenjave na voljo samo v poslovalnicah, ki so v nedeljo odprte) oz. do razprodaje zalog. Redne cene sadja in zelenjave so Hoferjeve diskontne cene, ki so veljave do akcijske ponudbe. Prodaja samo v količinah običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevračljiva, cene vključujejo vse dajatve. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

na skupnost v Zdravstvenem domu Murska Sobota

Duševne stiske velike, psihiatrov premalo

Veže 20 let borijo, da bi bilo več psihiatrov – Takojšen odziv na krizo – Včasih ljudje niti ne vedo, kako velika je kriza, v kateri so

o duševne skupnosti in potrebah ljudi so govorile doc. dr. Vesna Švab, Majda Keček in Edith Sapač Žižek.

ER RODEZ

zastonj, drugim za

ju pomoči na domu – Najvišje cene prav v Pomurju – Razlike med

kriva skrb
neenakost
ki jo
oivanja.
krivično
ljudi,
a so
tarostniki v
so tako med
ni v državi.
ivi blizu
di, od tega
v ali 18.781
65 let.

evra na uro in je bila lani v občinah Črenšovci, Dobrovnik, Kobilje, Lendava, Turnišče in Velika Polana.

Prikrajšanost starejših ljudi je krivica

Višina cene storitve je torej prva razlika, druga pa je v tem, da nekatere občine pomoči na domu sploh nimajo organizirane ali je je pre malo glede na potrebe in število starejših ljudi, v Pomurju dober odstotek, to pa je še vedno pod slovenskim povprečjem, ki je 1,7 odstotka, medtem ko na Goriškem že presegajo cilj, določen z nacionalnim programom.

Poročilo torej razkriva skrb vzbujajočo neenakost med ljudmi, ki jo določa prav kraj bivanja oziroma občina. To pa je zelo krivično do starejših ljudi, še posebej pa so prikrajšani staro-

stniki v Pomurju, ki so po prejemkih že tako med najrevnejšimi v državi.

V Pomurju živi blizu 125 tisoč ljudi, od tega 15 odstotkov ali 18.781 starejših od 65 let, pomoč na domu pa jih je lani imelo 254 ali manj kot štiri odstotke vseh v Sloveniji (6624 uporabnikov). Pomoč na domu je opravljalo v Sloveniji 909 oskrbovalk, v Pomurju pa 38 ali tri manj kot leto prej. Lani se je namreč število oskrbovalk nasploh zmanjšalo zaradi zmanjšane subvencioniranja zaposlitev.

Država za pomoč na domu v Pomurju primaknila drobiž

Pomoč na domu ima namreč tri vere financiranja, prispevek občin, ki so po zakonu dolžne plačati najmanj polovico priznanih stroškov storitve, država s subvencioniranjem zaposlitev oskrbovalk pomaga prek programa APZ (Aktivne politike zaposlovanja), del

n Korošec odslej ktor učne bolnišnice

v učne ustanove je priznanje in prist bolnišnice za pridobivanje mlajših sposobnih zdravstvenih delavcev in poslovna priložnost. Vojo Lukič, direktor za podelitev naslova učne ustanove, je poleti prejel častni znak za znanost Avstrije, naključje ali ne pa je, da nekaj dni pred dogodkom ministar in avstrijski veleposlanik pogledala o pravicah pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu.

Janko Kodila je podjetnik, ki si upa

Prezvel in nadgradil je zgodbo očeta in Mesarstva Kodila, s skupino somišljenikov v okviru društva Diši po Prekmurju uspel z zaščito geografskega porekla nekaterih najbolj prepoznavnih produktov Prekmurja ter se kljub krizi lotil naložbe v povečanje prostorov in novo sušilnico za vrhunsko proizvodnjo delikatesnih izdelkov.

V Zdravstvenem domu Murska Sobota bo v kratkem zaživel eden od štirih timov programa psihiatrične skupnostne obravnave, ki bi ga izvajala Psihiatrična bolnišnica Ormož ob finančni podpori ministrstva za zdravje. Omenjena bolnišnica, ki že vrsto let sprejema paciente z različnimi težavami v duševnem zdravju iz Pomurja, s tem ponuja nov program, ki je del obveznosti po zakonu o duševnem zdravju iz leta 2009. O delu bolnišnice je spregovorila direktorica Majda Keček, program psihiatrične skupnostne obravnave pa je predstavila specialna psihiatrinja doc. dr. Vesna Švab, ki vodi projekt na slovenski ravni.

Posebna ekipa strokovnjakov bi glede na potrebe delovala na območju Pomurja, s čimer želijo izboljšati dostopnost do psihiatričnih zdravstvenih storitev, ponuditi asistenco sodelavcem v skupnosti, se povezati pri preventivi in dvigniti kakovost življenja ljudi z duševnimi motnjami ter tudi njihovih bližnjih. Prisotnost ekip v lokalnem okolju tudi pomeni, da se bodo lahko s koordinirano akcijo čim prej odzvali na neke krizne razmere pri ljudeh, ki so najbolj ogroženi, to pa so starejši, osamljeni, tisti, ki so samomorilsko naravnani, in drugi, ki se znajdejo v stiski. Teh pa ni malo, opazajo v različnih institucijah. Kako velike so potrebe, je pokazala tudi udeležba na predstavitvi, saj so prišli številni predstavniki pomurskih zdravstvenih domov, patronažne službe, policije, centrov za socialno delo in nevladnih organizacij ter oba psihiatra.

Največ potreb in najmanj psihiatrov

Slovenske regije imajo različne probleme, povezane z duševnim zdravjem, ki pa je tesno povezano z revščino in višino nacionalnega bruto dohodka. Dejstvo je, da čim bolj je prebivalstvo revno, večji so socialni problemi, to pa se kaže s slabšanjem duševnega zdravja.

Po drugi strani pa ugotavljajo, da je tam, kje so potrebe največje, najmanj psihiatrov in najslabša dostopnost do psihiatričnih ambulant, to pa predstavlja večjo stopnjo tveganja pri prebivalcih. Pomurje je po ogroženosti na tretjem mestu, najboljše razmere in dostopnost do pomoči pa imajo v osrednji Sloveniji. Tudi čakalne dobe so v Pomurju najdaljše, kot so opozorili iz nevladnih organizacij, pa pogosto naši ljudje, ki potrebujejo psihiatrično pomoč, nimajo denarja niti za prevoz do zdravnika. Glede na tak položaj je treba nekaj narediti, ugotavlja doktorica Švab.

V Pomurju sta samo dve psihiatrični ambulanti in dva psihiatra, ki opravljata glede na sklenjeno koncesijo za 30 odstotkov več dela. Zato se psihiater in psihoterapevt Jožef Kociper sprašuje, zakaj še vedno ni dodatne ambulante, ki jo je zdravstveno ministrstvo za pomursko regijo odobrilo že lani. Majda Keček meni, da tudi v bolnišnici v Ormožu, kjer je zaposlenih enajst psihiatrov, zaznavajo, da je v tej regiji število psihiatrov na prebivalca najmanjše, poleg tega pa težko dobijo kadre, saj ti zdravniki raje ostajajo v osrednji Sloveniji.

Direktorica Zdravstvenega doma Murska Sobota in zdravnica Edith Žižek Sapač je pozdravila nov program, ki pomeni nadgradnjo sedanjega dela z bolniki z duševnimi motnjami. Sami so spletli mrežo sodelovanja in tudi dobro sodelujejo s centri za socialno delo in policijo ter kar se da uspešno rešujejo nastale razmere. Bolnika z duševnimi motnjami s skupnimi močmi odpeljejo v psihiatrično bolnišnico, morda pa zato, ker ga ne upajo pustiti doma, tudi kdaj kakšnega več. Kot je povedal policijski inšpektor Boris Rakuša, se včasih zgodi tudi to, da je pacient prej doma iz bolnišnice, kot se s terena vrne njihova patrulja. Včasih tudi zato, ker psihiatri v bolnišnici ne dobijo ustrezne dokumentacije, s pacientom pa tudi ne pride izbrani zdravnik, ker ima že druge obveznosti.

A. Nana Rituper Rodež

Prva anali

Vse star

Nižje število

Ob uveljavljanju n... nodaje smo medij... alni delavci opoza... dela predvsem Pom... odvisni od socialn... bolj naj bi se posla... nje starejših. Kot k... ze učinkov nove so... se nismo veliko zm...

Ministrstvo za d... cialne zadeve, ki je... redilo prvo analizo... daje, ugotavlja, da... nekateri socialni d... ironično pripomni... bil njen cilj zmanjš... Kot namreč kažejo... lo skoraj vseh prej...

Poglejmo nekaj... na državni ravni. E... kih, kjer so omeji... še otroke, je bilo ja... 300 tisoč, septemb... soč upravičencev... dij je januarja leto... septembra pa le ok... lo prejemnikov de... moči (DSP) se je v... za okrog tri tisoč. M... žalo število prejem... dodatka, in sicer o... 11 tisoč. Pri tem na... šest tisoč upraviče...

Ministrstvo te po... ko pravi, da so se... zvišali. Toda tabel... skupna sredstva z... jemke po mesecih z... je privarčevala. Pol... analitiki dodajajo, d... DSP, ki so se poveč... evrov, ne pomeni v... dvigom življenjskih

visoko plačilo

regijami in občinami se še povečujejo

storitve pa plačajo uporabniki sami. V slovenskem merilu so občine zagotavljale za izvedbo pomoči na domu dobrih 71 odstotkov potrebnih sredstev, država 8,6 in uporabniki 20 odstotkov. V Pomurju, kjer je vrednost opravljene pomoči na domu znašala blizu 840 tisoč evrov, so občine prispevale 567 tisoč evrov (67 odstotkov), država 41 tisoč evrov (pet odstotkov), skoraj tretjino potrebnega denarja pa so zagotovili uporabniki pomoči sami. Država tako ni prispevala za pomoč na domu v občinah Beltinci, Cankova, G. Petrovci, Grad, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Šalovci in Tišina.

Pomoč na domu dražja od domske oskrbe

Pomoč na domu je socialna pravica, vendar je njeno izvajanje povsem odvisno od odločitev in zmožnosti lokalne skupnosti, torej občine. Občinski sveti

tako potrjujejo priznane stroške storitve na uro kot tudi ceno za uporabnike. Razlike med občinami pa so pri obeh postavkah velike tudi v Pomurju. Murskosoboški center za socialno delo, ki organizira pomoč na domu za celotno območje murskosoboške upravne enote, je dosegel enotno ceno v vseh enajstih občinah. Priznani celotni stroški ure pomoči na domu so bili 17,9 evra in cena za uporabnika 7,2 evra na uro. Občine v lendavski upravni enoti priznavajo 19,4 evra stroškov storitve na uro, cena za uporabnika pa je razen v Od-rancih 9,7 evra. Gornjeradgonski center za socialno delo, ki je organizator pomoči na domu na svojem območju, ima priznane celotne stroške storitve v višini 15,7 evra, najnižja pa je tudi cena storitve za uporabnika, in sicer 3,8 evra na uro. Najdražja ura pomoči na domu tako presega strošek celodnevnega varstva v domu za starejše.

Majda Horvat

barometer

Radovan Žerjav je natočil čisto vodo

Ko je minister za gospodarski razvoj in tehnologijo sredi poletja vzel v svoje roke niti pomurskega vodovoda, se je vse začelo dogajati zelo hitro. Pogovori v Ljubljani so stekli, kot je treba, brez birokratskih premetank in vplivnežev, ki so zaradi lastnih regijskih interesov rušili pomurski vodovod, in naenkrat so se znali pogovarjati ter se dogovoriti o ključnih vprašanjih tudi pomurski župani.

Dr. M. Mur

Profes... prejel... Sloven... nu od... tjega v... kovos... podel... šstvo... demn... prime... vljenj...

Film soboških drugošolcev Štraf v Beogradu

Film Osnovne šole II Murska Sobota Štraf (v prekmurščini pomeni tudi kazen, rano ali pot) so sprejeli v tekmovalni program beograjskega festivala Green Screen Fest. Idejna zasnova temelji na kantripesmi Curlyja Putnama, zgodba pa govori o hrepenenju kaznjencea, ki so jo mladi filmarji prenesli na sodobno ekološko tematiko. V filmu so zaigrali učenci te šole, za režijo in scenarij sta poskrbela Matjaž Geder in Marko Wolf, pri nastajanju filma pa so sodelovali številni drugi.

Frankfurt po Frankfurtu

Po največjem knjižnem sejmu so v Ljubljani v knjigarni Konzorcij pripravili že 26. razstavo tujih knjig Frankfurt po Frankfurtu. Razstavili so osem tisoč knjižnih naslovov, v ospredju pa so francoski avtorji in Francija kot dežela založništva. Pripravili so še poglobljen pregled in obsežen knjižni opus v tujini najbolj uveljavljenega slovenskega avtorja Slavoj Žižka. Dodajmo, da je logotip moškega s knjigo na vrvi za ta dogodek ustvaril prekmurski oblikovalec vizualnih komunikacij David Fartek.

Čufarjevi dnevi

Na jubilejnih 25. Čufarjevih dneh, festivalu ljubiteljskih gledališč Slovenije in zamejstva, nastopa tudi dramska skupina od Svetega Jurija ob Ščavnici s komedijo Branislava Nušiča Žalujoči ostali.

Premiera četrtega celovečerca Društva Plan9

Sami ste si krivi, če vas bo strah

S sklepnim delom vinopirske trilogije (Vinopiri: Krvni davek) naredili kakovosten preskok od prejšnjih filmov

Vinopirji so udarili še tretjič. Menda tudi zadnjič. Čeprav konec četrtega celovečerca Društva Plan9 dopušča možnost nadaljevanja vinopirskih intrig, režiser trilogije Vitomir Kaučič pojasnjuje, da so Vinopiri: Krvni davek sklepni del trilogije: »Glede na to, da nas je v društvu veliko, lahko kdo drug pelje naprej vinopirske zgodbe. Jaz jih več ne bom.«

Vinopirji so izprijena lokalna elita, ki poleg krvi nujno potrebuje tudi vino. »So posebljenje pohlepa in nadutosti. S svojim občutkom večvrednosti, vzvišenosti in posebnosti pa vzbujajo asociacije na egoistični elitizem in klientelizem na slovenskem političnem prizorišču,« pravi producentka Helena Lukman. Tokrat vinopirji grenijo življenje mladi Evi Makovec, ki jo več kot prepričljivo igra Tea Melin, ki je v filmu hkrati skrbel za masko. Igralsko ekipo so sestavljali nekateri že preizkušeni igralci in nekaj na avdiciji izbranih igralcev. Zansko je film grozljivka z elementi kriminalke oziroma »prleški horor«, ki je postal po treh prejšnjih filmih Plana9 uradna podvrst slovenskega filma. Predvsem zaradi naslova filma (Krvni davek) pa je marsikdo po ogledu presenečen nad majhno količino prelite krvi. »Krv je samo toliko, kot je res nujno potrebno za zgodbo,« pojasnjuje režiser, snemalec in scenarist

»Prleški horor« Vinopiri: Krvni davek je posnet v polni ločljivosti in tako sprejemljivejši za predvajanje v redni distribuciji. FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA DRUŠTVA PLAN9

mikroproračunskega neodvisnega filma v lastni produkciji Društva Plan9. Posneli so ga v 23 snemalnih dneh s podporo sponzorjev in prispevkom Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, vsi od vpletenih v nastajanje filma pa so se odpovedali honorarju.

Producentka in režiser sta po premieri filma samokritično ocenila, da je treba še marsikaj popraviti: »Na primer, šele ob predvajanju v kinod-

vorani se je slišalo, da bomo morali popraviti zvok.« Težave naj bi odpravili do naslednjih predvajanj oziroma pred izdajo filma v obliki DVD-ja čez približno pol leta. Sicer pa je opazna precejšnja kakovostna sprememba filma v primerjavi s prejšnjimi. Posnet je bil z novo pridobitvijo Plana9 – kamero, kakršno uporabljajo tudi v nekaterih visokoporačunskih filmih in serijah. Ker je bil posnet v polni ločljivosti, je sprejemljivejši za

predvajanje v redni distribuciji. »Za kakovosten preskok od naših prejšnjih filmov so bolj kot boljše snemalna oprema pomembne naše kreativne in organizacijske rešitve. Med letoma 2005 in 2010 smo posneli tri celovečerce in si tako pridobili ogromno izkušenj, ki se poznajo na vseh stopnjah produkcije, najbolj pri scenariju,« pravi igralec in avtor filmske glasbe Miloš Bavec.

Jernej Domajnko

Komentar

MUZA – ALI KDO SI UPA SODITI?

A. Nana Rituper Rodež

Sem bolj na strani tistih, ki menijo, da mora kultura poleg družbene kritike in refleksije prinašati občutke lepega, ne pa šokirati javnost, vnašati nestrpnost in nesoglasja. Naj kultura izpostavlja vprašanja, tudi neprijetna, če je potrebno, ne pa, da povzroča konflikte. Toliko bolj, ko gre za spomenike, skulpture in vse, kar se postavlja na javne površine in bo trajno zaznamovalo prostor. Ni nepomembno, kako vstopa in koga nagovarja.

Postavljanja kipov ne moremo prepustiti stihiji, vsečnosti ali politični moči, čemur sta že prepuščena oblikovanje mesta in vizualna podoba, to pa se je naselilo tudi v vzdušje mesta. Vendar bi s kakovostnimi deli ter dobrimi in pametnimi odločitvami mestu lahko postopamo vrnili izgubljen čar in duha. Toda kaj naj si mislimo, ko kip muze Erato z labodom in knjigami kot strela z jasnega izstrelijo na središče Trga kulture pred vhodna vrata Galerije Murska Sobota? Ni čudno, da se usuje plaz.

Kdo lahko sodi, kaj je prav in kaj je lepo? Likovniki o likovnikih? Pesniki o likovnikih? Ali bi si morda drznili obratno? Ali pa moramo do določene mere vendarle zaupati avtoritetam na posameznem področju? Da novinarji ne bi sodili in pisali na pamet in poenostavljeno, smo v različnih medijih za mnenje zaprosili uveljavljene likovne kritike in umetnostne zgodovinarje. Ker niso bili naklonjeni muzi, je akademska kiparka in slikarka Irena Brunec - Tébi Roberta Inhofa na novinarski konferenci označila za pisarniškega pisana, druge (o kipu so pisali še Drago Tršar, dr. Aleksander Bassin in dr. Jure Mikuž) pa za upokojence z dobro pokojnino. Po njenem mnenju pa izkušnji s kiparstvom primanjkuje tudi akademskim likovnikom Ignacu Medenu, Jožetu Denku in Mirku Rajnarju.

Ne moremo spregledati niti denarja, ki je šel iz žepa Sobočanov, ko so se svetniki Mestne občine Murska Sobota zgodovinsko in enkratno zedinili in odobrili dodaten denar. Še dodatnih 50 tisoč evrov! Potem pa nam kantavtor in partner umetnice Tomaž Domicelj pove, da on še svojo čistilko plačuje bolje, kot mi cenimo svoje umetnike, in da je 85 tisoč evrov zelo malo za takšno umetnost, ki je v tujini vredna vsaj 200 tisoč evrov. Tisto, kar najbolj boli, je, da nam pride brat levite in nas z vso vehementnostjo uči, kaj je umetnost. In grozi, kaj se bo zgodilo, če novinarji ne bodo postavljali pravih vprašanj.

Ne želim soditi o lepoti in umetniški vrednosti kipa, o katerem so mnenja slovenskih likovnih kritikov premalo in napačna, mnenje sosedu pa ravno pravišnje. Toda vem in čutim, da je žal kip muze Erato še eden v nizu, ki je vzbudil negativna čustva. In to smo še drago plačali.

Literarni večer z Ernestom Ružičem

Nov roman Predor pod Hortobágyem

Zgodba je prepletena s fikcijo in tem, kar ni, pa bi lahko bilo – Ružičevo najboljše delo doslej

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota so na literarnem večeru predstavili nov roman pesnika, pisatelja in novinarja Ernesta Ružiča Predor pod Hortobágyem. Z avtorjem se je o njegovih literarnih likih, ki se sprehajajo po njegovih romanih, navdihih in ustvarjanju zadnjega romana, ki prinaša večplastno zgodbo, pogovarjal pesnik in literat Milan Vincetič.

V prvi zgodbi sledimo Szebéstieniu, inženirju genske tehnologije, ki smo ga srečali že v Ružičevem prejšnjem romanu Erd, ko konča v helikopterski nesreči. Najde se v komu in v svojih blodnjah prestopa meje spomina in resničnosti, pri tem pa je zanimiva tudi njegova refleksija na sodelavce genetike, ki se v laboratoriju igrajo s poskusi. Vzporedno teče zgodba o gradnji železnice in predora pri Stanjevcih, ki jo vodi gradbeni inženir Urban, Primorec, ki se na drugem koncu Slovenije ne znajde najbolje in se spušča v ljubezenska razmerja.

Vincetiča je zanimalo, zakaj ga je tako pritegnila Madžarska, saj Madžari na Goričkem, od koder prihajata oba, v očeh Goričancev niso bili bog ve kako cenjeni, tudi zaradi zgodovine. Odgovor je jasan, velik del Ružičevega novinarskega dela je povezan z Madžarsko, posebno pa ga je navdušila Pusta z neskončno ravnic, po kateri lahko ho-

Avtor romana Ernest Ružič na sredini, ob njem Vesna Radovanovič, ki je brala odlomke, in Milan Vincetič, ki je pogovor vodil. FOTOGRAFIJA A. NANA RITUPER RODEŽ

diš in hodiš... »In nikamor ne prideš,« ga dopolni Vincetič. Zanimivi so tudi liki, fiktivni in resnični, ki nastopajo v romanu ali kar njegovih romanih. Szebéstien, Szerena smo že srečali, nekateri so izmišljeni, druge pa so osebnosti iz resničnega sveta. V tem romanu nastopi tudi skrivnostnež R. J. Peskovčan, za katerega pa avtor pravi, da je on in ni on, ter doda: »Ves roman sem

jaz, zgodba pa je prepletena s fikcijo in tem, kar ni, pa bi lahko bilo.«

Dotaknila sta se tudi erotike in ženskih likov. Ženske nikoli niso take, kot si moški misli, da so. In včasih jih v romanu nariše takšne, kot si samo moški lahko želi, da bi bile. »V vsakem mojem delu je nekaj erotike, v tem romanu manj kot v drugih, vedno pa poskušam o odnosu med moškim in

žensko pisati tako, da erotika ne izstopa in ne deluje kot tujek.« Vincetič pa le doda, da mu je žal, da ni v Urbanovi koži, ko k njemu pride Anja. Tako Vincetič kot Franci Just iz založbe Franc-Franc, ki je knjigo izdala, pa se strinjata, da je to najboljše Ružičevo delo doslej. Naslovnica pa je delo akademskega slikarja Sandija Červeka.

A. Nana Rituper Rodež

(Ne)odkrita arheološka najdišča v večini primerov neuveljavljeni zakladi Pomurja

»Zaradi neozaveščenosti ljudje pogosto uničujejo našo dediščino«

Z arheologom konservatorjem Andrejem Magdičem o vzajemnih koristih ZVKDS-ja in ljudi pri ohranjanju arheološke kulturne dediščine

O Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) ljudje nimajo najbolj pozitivnega mnenja. Kot že ime pove, varuje kulturno dediščino, zaradi česar imajo ljudje, ki bi na primer gradili, pogosto občutek, da stojijo na drugem bregu kot zavod, saj se počutijo omejene z zakoni. Konservator na mariborski enoti zavoda Andrej Magdič pa poudarja, da je kljub temu ohranjanje kulturne dediščine pomembno. Pojasnil je, zakaj, in povedal, do katerih presenetljivih odkritij so se v zadnjih letih dokopali arheologi na našem območju, in našel primere dobrih praks sodelovanja ZVKDS-ja in ljudi, da imata oba »bregova« vzajemno korist.

Kot konservator, ki skrbi za ohranjanje kulturne dediščine od Ptuja do slovensko-madžarske meje, verjetno poznate vsako arheološko najdišče na tem območju. Kakšni zakladi se skrivajo v naši neposredni bližini?

Ne poznamo vsega. Daleč od tega. Še arheologi smo bili na primer presenečeni nad najdbami, ko so se začele arheološke raziskave za pomursko avtocesto. Do takrat v Pomurju ni bilo nobene najdbe iz obdobja od šestega do 12. stoletja, to je iz časa priseljevanja Slovanov. Šele sistematični pregledi celotne trase avtoceste so pokazali, da je na vsakih nekaj kilometrov ali še pogosteje kakšno arheološko najdišče iz obdobja od mlajše kamene dobe do srednjega veka. Če podrobneje pogledamo pomursko rodovitno ravnico, odkrijemo topografsko razgibanost, ki je omogočala, da so ob poplavih ostajali dovolj visoki otočki, ki so jih poseljevali ljudje od prazgodovine dalje. Zato verjamemo, da se na teh območjih skrivajo še ogromno neraziskanih najdišč.

Zakaj pa potem doslej ni bilo nobene najdbe iz t. i. zgodnjega slovanskega obdobja?

Pogosto so poselitveni ostanki iz organskih snovi, kot so na primer lesene hiše in slamnate strehe, ki so sčasoma preperle. Da gre za ostanke vasi, kažejo razlike v barvi in teksturi zemlje, česar neuko oko običajno ne opazi. Kot tudi koščkov keramike na njivi marsikdo ne opazi oziroma se mu ne zdi nič nenavadnega, da so tam. In ker se je tu stoletja in stoletja intenzivno obdelovalo kmetijske površine, so z oranjem vrhnje plasti naselbinskih ostankov uničili. Sistematično pregledovanje globljih plasti zemlje pa je odkrilo nepričakovane najdbe. Zdaj je naloga vseh nas, da se začnemo zavedati pomena teh najdb in ne dovolimo, da bi šle v pozabo. Lokalno prebivalstvo moramo prepričati o tem, da je kulturna dediščina nekaj vredna, ker je dediščina prostora, v katerem živijo, torej njihova dediščina. In prav zato je tudi njeno ohranjanje pomembno. Pogosto je ljudje ne sprejemajo za svojo in mislijo, da je ta dediščina last ZVKDS-ja, zato ne čutijo potrebe po njenem varovanju. V resnici pa je naša služba zato, da ljudem samo pomagamo varovati, kar je njihovega oziroma del njihove preteklosti.

Kateri pa je najučinkovitejši način, da bi našo kulturno dediščino sprejeli za svojo?

Dva dejavnika sta – eden je emocionalni, ko dejansko začutiš neki pozitiven odnos do dediščine. Ko se s pomočjo domišljije prestaviš v preteklost, v življenje svojih prednikov, torej tistih, ki so pred tabo živeli v tem prostoru. Ta dejavniki je bil zelo opazen v 19. stoletju, v času romantike, ko so se s pomočjo države in takratnih institucij ustvarjale današnje folklorne in zgodovinske. Takrat so bili ljudje ponosni, če so kaj našli, in so tudi prišli povedat, popisat najdbe. Danes v večini primerov zamolčijo stva-

ri, ki bi bile lahko arheološka zapuščina, saj se (pogosto upravičeno) bojijo finančnih posledic ali pa, da se bodo njihovi načrti o gradnji celo izjalovili, ker se jim bo prepovedalo gradnjo ali bodo morali plačati izkopavanja.

Danes je bolj v ospredju drugi dejavnik. Ko ljudje spoznajo, da bi lahko

Nekateri so v svoje informacijske zloženke že uvrstili tudi arheološko kulturno dediščino, nekateri se dobro znajdejo tudi s prijaviteljem na različne razpise za sofinanciranje. Denar je že mogoče dobiti, ampak nihče ne bo prišel in te prosil, ali ti ga lahko da. Drugi pa niti pomislijo ne, kaj vse iz njihovega okolja

folkloro. V folklori, ki jo mi poznamo, je le skromno jedro tistega, kar je resnično ostalo iz preteklosti. Ampak ne glede na to je to vez s preteklostjo in bistven je odnos do te stvari.

Koliko pa lahko ZVKDS pomaga ljudem, da se zavedo »zakladov« v svo-

nami in tudi skozi vas Bakovce. Mokoš je ime glavne praslovanske boginje, Perunove žene. Ni naključje, da so se naselili ob potoku, saj so vodo iz potoka potrebovali za svoje vsakodnevno delovanje, na primer obrt. Tako smo razmišljali, da bi živo dediščino iz vasi, stare ljudske obrti, ki za svoje delo potrebu-

Konservator na mariborski območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Andrej Magdič pri t. i. Atilovem gradu ali grobu: »Danes vemo, da je Atilov grob na tem mestu mit, ampak je del kulturne dediščine tega prostora in hkrati legitimna vaba za turiste.«

FOTOGRAFIJA
JERNEJA DOMAJNKO

imeli od kulturne dediščine ekonomsko korist. Če ljudje sprejmejo, da je na njihovem območju dediščina, ki bi lahko bila turistično zanimiva, in da bodo oni osebno oziroma cela lokalna skupnost imeli od nje korist, potem ljudje po mojem mnenju kaj hitro sprejmejo to dediščino kot svojo in se odločijo zanjo primerno (poskrbeti).

Ampak verjetno se z ekonomskim dejavnikom da priti do emocionalnega.

Absolutno. Mislim celo, da drug drugega hranita. Ni treba kaj dosti vlagati, ljudem samo pripoveduješ, da je v gozdu to in to, pridejo gledat, se ustavijo v gostilni. Potem lokalna skupnost ugotovi, da so turisti začeli prihajati, ne da bi oni vložili denar, in da bi z dodatnim obveščanjem prišlo še več ljudi. Precej je odvisno tudi od vsake posamezne lokalne skupnosti, če prepozna pomen ohranjanja kulturne dediščine in jo zna obrniti sebi v korist.

Marsikje se že zavedajo privlačnosti zgodbe, ki jih pripovedujejo arheološka najdišča. Na primer, ker v kraju ni nič zelo znamenitega, so ugotovili, da lahko turiste pritegnejo s kulturno dediščino. Ti turisti potem nekaj časa ostanejo v kraju in pustijo nekaj denarja. Če jim je zelo všeč, se vrnejo ali naredijo večdnevni izlet, ki ga združijo na primer s kopanjem v bližnjih termah. To so magneti. Danes človek od izletov pričakuje neko dodano vrednost, ki jo prav gotovo lahko najde v kulturni dediščini kraja. Ljudje imajo radi zgodbe in kulturna dediščina je hvaležen poligon za pripovedovanje zgodb – zgodbo o preteklosti prostora, ljudem ...

Se jih že veliko zaveda tega potenciala za razvoj kraja?

bi se dalo uvrstiti v turistično ponudbo. Žalostno je, da potem ostanejo pri dveh ali treh v nebo vpjiočih turističnih točkah, drugo pa gre v pozabo.

Na primer, prazgodovinska naselbina pri Razkrižju na prvi pogled morda ni nič posebnega, ampak rekonstruirane hiše pritegnejo, brez rekonstrukcije bi bila samo njiva. Na neki način te prestavi v preteklost. Malo orješ z repliko pravadnega rala in je pravo doživetje. Ali pa, recimo, mit o Atilovem gradu pri Spodnjem Kocjanu. Ker gre za srednjeveško utrdbo, po datumu nastanka ne more biti povezana z Atilo, ki je živel v petem stoletju našega štetja, ampak se je v ljudskem izročilu za to območje ohranilo ime Atilov grad oziroma Atilov grob, ker naj bi hunski poveljnik Atila tam dal zgraditi grad in bil tam celo pokopan.

Če tam ni Atilovega groba, ali to ne pomeni, da se pripoveduje neresnično zgodbo?

Delno je to res. Na ZVKDS-ju ne pristajamo na to, da bi se pripovedovale zgodbe brez realnega ozadja. Ampak mit je povsem legitimno uporabiti, ker je tudi sam dediščina. V 19. stoletju so ugotovili, da tista lokacija na podlagi dejstev iz zgodovinskih pisnih virov ustreza Atilovemu grobu. Tako so postale del ljudskega izročila in to je živa dediščina, čeravno danes znana dejstva govorijo drugo resnico. Ne glede na to, da je interpretacija tega območja napačna, so takrat prepoznali strukturo v gozdu kot nekaj, kar je naredil človek, in nekaj, kar je staro. Torej, arheološko dediščino. In je morda še bolj zanimivo, ker vidiš, kako so si ljudje skušali razložiti nenavadne stvari s podatki, ki so jim bili na razpolago. Podobno je s

ji okolici in to tudi posredujejo naprej?

Mi smo tisti posrednik, ki pazi, da se v zgodbe, ki naj bi privlačile turiste, ne vključi preveč fantazije, in da še imajo neki stik z dediščino oziroma temeljijo na preverljivih stvareh. Mi lahko pomagamo tako, da s strokovnega vidika vse pripravimo in tudi svetujemo, kaj bi bilo smiselno storiti na določenem območju oziroma kateremu vidiku dediščine dati poudarek – etnološki, tehnični, arheološki dediščini ali vsem skupaj in jih povezati v neko celoto. Če ljudje pokažejo interes, da bi kaj naredili, jim mi rade volje pomagamo.

Pa se obračajo na vas?

Najpogosteje se odločajo za šolske učne poti mimo gomilnih grobišč ali gradišč v gozdu, ki ne potrebujejo veliko denarnega vložka, na njih pa se potem otroci izobražujejo, spoznajo, kaj je v okolici njihovega doma, in tako ugotavljajo, da je to zanimivo in pomembno. Na ljutomerskem koncu je tak primer učna pot v bližini Mekotnjaka. Lahko bi omenil tudi gospoda iz Bakovca, ki se je pred kratkim obrnil na nas z željo, naj mu svetujemo, kako promovirati kulturno dediščino kraja. Skupaj smo izdelali neki osnovni koncept, na kaj bi se bilo treba nasloniti.

Če ni skrivnost, kakšen je ta koncept?

Kot sem že omenil, v zadnjih letih ugotavljamo, da so celo širše območje poseljevali stari Slovani in je to trenutno definitivno najmočnejši element kulturne dediščine v tem lokalnem prostoru. Ker v Bakovcih sicer ni nekaj zelo oprijemljivega, smo dobili idejo, da bi kraj povezali s potokom Mokoš, ki teče med zgodnjehoslavskimi naselbi-

jejo vodo, skušali navezati na potok Mokoš. Tako bi povezali živo dediščino z arheološko. To so prvi neformalni osnutki in ne vem, ali se bo iz tega kaj razvilo ali ne. Ni recepta. Nekdo mora imeti idejo, mi mu jo pomagamo razviti in skupaj oblikujemo koncept, ki ohranja našo dediščino na zanimiv način in v kar se da nepopačeni obliki.

In potem vse več domačinov najdišče sprejme za svoje ...

Natančno tako. Če je zanimivo in pomembno, imaš do tega veselje, postane tvoje. Ti si dedič tega. Pa ne nujno genetsko, ampak dedič prostora. Če imaš še kakšno ustno izročilo, potem se ta emocionalni element še okrepi. Mislim, da je ohranjanje kulturne dediščine predvsem v rokah lokalnih skupnosti, ker najbolje poznajo svoj prostor in svojo folkloro. Ljudje, ki živijo na območju kulturne dediščine, so njeni najboljši varuhi. Tisti, ki v gomili v gozdu vidi neko kulturno vrednost, bo zelo pazil, da ne bo prišel sosed, ki bo iskal zaklad, in se zapeljal v to gomilo z bagrom in jo razkopal, da bi našel zlato krsto.

Zlato krsto? Se je kaj podobnega že zgodilo?

Da. Divje prekopavanje grobnih gomil se žal še zmeraj dogaja. Pred nekaj leti so v bližini Gornje Radgone nekoga prepričali, da je v neki gomili zlata krsta, on pa je šel, ne da bi obvestil ZVKDS, in z bagrom vse razkopal. Krste ni našel, ker jih v gomilah v naši okolici nikoli ni bilo, je pa uničil kulturno dediščino. Če bi bili ljudje malo bolj ozaveščeni, bi vedeli, da zlatih krst v gomilah ni. Če pa bi že bile, bi prav zaradi tega morali paziti in jih ne razkopati z bagrom. Jerneja Domajnko

Natura 2000

Omejitev ali pridobitev za kmeta

V Pomurju zajetih novih 20 hektarjev

Pred kratkim so bili predstavljeni dopolnitve in popravki Nature 2000. Cilj omrežja Nature 2000 je ohraniti biotsko raznovrstnost. Na varovanih območjih se ohranjajo živalske in rastlinske vrste ter habitati, ki so redki ali ogroženi. Natura 2000 naj bi podpirala trajnostni razvoj in hkrati omogočala dejavnosti, ki ne ogrožajo narave. Ko se je prvič določalo varstvena območja v Sloveniji, je prevladalo mnenje, da se spravi čim več površin v zaščiteno območje. Razlog za tako ravnanje ni bil ohranjanje narave, ampak finančni motiv lokalnih oblasti. Vsi so pričakovali, da z vključitvijo v varovano območje pridejo do dodatnega razvojnega denarja. To je po svoje razumljivo, saj gre več ali manj za socialno in demografsko degradirana območja.

V Pomurju je v Naturi 2000 celotno območje Krajinskega parka Goričko in porečje Mure, vendar ne v celoti. V letošnjih dopolnitvah in popravkih Nature so se varovana območja razširila, saj je dodanih bistveno več novih območij, kot jih je bilo odvzetih. Predlagatelj, Zavod Republike Slovenije za varovanje narave (ZRVN), se pri spremembah sklicuje na zahteve Evropske komisije in na izrečene opomine Sloveniji zaradi neizpolnjevanja zahtev po Direktivi o pticah in Direktivi o habitatih. Hkrati se je ob predstavitvi dopolnitev in popravkov pokazalo, da je Slovenija prav v evropskem vrhu po zaščitene površinah. Problem zaščitene območja pa nastane pri njegovem vzdrževanju. Pretežni del zaščitene območja je v zasebni lasti in pomeni ob spoštovanju vseh omejitvenih dejavnikov za kmete velik problem, saj jim večjega stroška, ki ga imajo na teh zemljiščih, nihče ne priznava. Hkrati jih omejuje pri poskusih kakršne koli racionalizacije, kot so recimo zložbe kmetijskih zemljišč in podobno. Zastoj komasacije v Črenšovcih je dovolj zgovoren. Ne nazadnje uradniški pristop razumevanja zaščitene območja Natura 2000 povsem ignorira odnos lokalnih prebivalcev do zaščitene območij. Če tega odnosa ne bi bilo in se kmetje ne bi zavedali, kaj za njihovo okolje in zaščito kmetijskih zemljišč pomeni npr. gozd črne jelše ali zaščiteni gozdni pas, bi ju že zdavnaj uničili. Iz zgodovine vemo, da se je na območju Pomurja pripe-

tila samo ena naravovarstvena napaka, ki pa je niso povzročili kmetje ali lokalne oblasti, ampak stroka, in to je bila regulacija Ščavnice z uničenjem zaščitnega pasu ob reki sredi osemdesetih let. S porečjem Mure je nekoliko drugače, saj ga ogrožajo interesi kapitala. Druga dimenzija Nature 2000 se je odprla ob nedavnih naravnih ujmah in poplavih, ko so prizadeti jasno opozorili, da je z razumevanjem predvsem pa uveljavljanjem Nature 2000 nekaj hudo narobe, saj ni dovolj samo omejevanje, ampak je potrebno tudi vzdrževanje zaščitene območij, ki pa ga je zaradi birokratske togosti in pomanjkanja občutka za ravnanje z naravo nemogoče opravljati. Ob tem se je še enkrat izpostavilo, da stalno sklicevanje na Evropo pri določanju zaščitene območij pomeni samo črpanje dodatne moči pri uveljavljanju vprašljivih odločitev. Ne nazadnje je prišel čas, da si postavimo še eno vprašanje, zakaj ima npr. Nemčija zaščitene borih 15 odstotkov svojega ozemlja, mi pa se približujemo že polovici. Vse le ni v razgibanosti in legi naše države. Ni ta razlika eden od prikritih vzvodov za omejevanje samooskrbe s hrano in posredno odpiranje poti presežkom hrane iz držav z nizkim odstotkom varovanih območij v države z velikimi zaščitene površinami? Če se ozremo na problem s tega zornega kota, je 27 milijonov evrov, ki naj bi jih dobili na račun Nature 2000, nepomemben denar. Ali drugače, kam je šel denar, če ni bil porabljen za vzdrževanje zaščitene območij? Če bi bil, nas zdaj verjetno ne bi zalival vsak malo večji dež. Po drugi strani pa se pod Naturo 2000 skriva cel kup institucij in civilnih pobud, ki na račun tega dobro živijo, zaščiteni območja pa propadajo.

V Pomurju se širi zaščiteni pas Nature 2000 v Občini Apače za okroglih deset hektarjev med Ceršakom in Gornjo Radgono in gre, kot pravi župan občine Franc Pižmoht, za obmurski pas, ki neposredno ne prizadeva razvoja občine in jo bodo verjetno podprli tudi zato, ker za zdaj pri Muri v mejnem pasu ni predvidenih investicij. Prav tako se zaščiteni obmurski pas širi v Lendavi za 9,5 hektarja. Z območja zaščite pa je izločeno naselje Srednja Bistrica.

J. Votek

izobraževanje kmetovalcev

16. 11. 2012: sejna soba KZ Gornja Radgona, Partizanska cesta 23, 9250 Gornja Radgona, 8.30, predavanje KOP – REJ, Delavnica – pitanje, hlevi, Možnosti organiziranega delovanja prašičerejcev, Konverzija krme in dnevni prirasti v pitanju, hlevu, Zmanjševanje stroškov v pitanju, Biovarnostni ukrepi.

16. 11. 2012: sejna soba KZ Gornja Radgona, Partizanska cesta 23, 9250 Gornja Radgona, 11.00, predavanje KOP – REJ, Delavnica – plemenske svinje, hlevi, Možnosti organiziranega delovanja prašičerejcev, Krmljenje svinj in pujskov, hlevi, Zmanjševanje stroškov v pitanju, Biovarnostni ukrepi, reprodukcija.

16. 11. 2012: Vinotoč Hadik, Lendavske Gorice 144, 9220 Lendava, 9.00, ne velja za KOP, Kletarski dopoldan.

19. 11. 2012: gasilski dom v Gornji Radgoni, Gasilska cesta 2, 9250 Gornja Radgona, 9.00, predavanje KOP – NS, Predstavitev tehnoloških rešitev za prilagoditev zahtevam navzkrižne skladnosti – standard za dobro poču-

tje živali, Kritične točke pri kontrolnih pregledih zahtev navzkrižne skladnosti, Predstavitev zahtev standarda za identifikacijo in registracijo živali na praktičnih primerih.

19. 11. 2012: predavalnica KGZS, Zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, 9.00, ne velja za KOP, Dom, družina, dopolnilne dejavnosti – tečaj Predelava sadja.

20. 11. 2012: vaški dom v Filovcih, Filovci 67 a, 9222 Bogojina, 17.00, ne velja za KOP, Kletarski večer.

20. 11. 2012: predavalnica KGZS, Zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, 9.00, ne velja za KOP, Obnovitveni tečaj trgovcev zdravstvenega varstva rastlin.

21. in 22. 11. 2012: predavalnica KGZS, Zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, 8.00, ne velja za KOP, Sinhronizacija estrusa pri svinjah.

22. 11. 2012: dvorana Občine Turnišče, Ulica Štefana Kovača 73, 9224 Turnišče, 17.00, ne velja za KOP, Kletarski večer.

Zdravec-Erjavčevi dnevi

Prehrana živali v naravi

Slovesnost ob šestdesetletnici umetnega osemenjevanja in razvoja

V Radencih je pripravil soboški kmetijsko-gozdarski zavod mednarodno znanstveno posvetovanje, na katerem so strokovnjaki razpravljali o prehrani domačih živali. Pred začetkom strokovnega dela je bila krajša slovesnost, posvečena šestdesetletnici umetnega osemenjevanja v Pomurju. Gre za visok jubilej. Začetek umetnega osemenjevanja pa je bil nadaljevanje razvojnega in raziskovalnega dela v pomurski živinoreji, s katerim sta se ukvarjala oba pomembna moža soboškega kmetijsko-gozdarskega zavoda Franc Zdravec in Milan Erjavec.

Uvedba umetnega osemenjevanja je omogočila kontroliran razvoj in selekcijo živali predvsem svetlolisaste pasme. Pomurje je tako pred šestdesetimi leti začelo svoj uspešni razvojni pohod pri reji svetlolisaste pasme in postalo eno od najuglednejših evropskih središč za rejo omenjene

pasme. Nekoč je bila ta pasma s pomurskim poreklom prepoznavna ne samo jugoslovanska, ampak evropska blagovna znamka. Zato je prav, da so ta visoki jubilej ustrezno zaznamovali prav na Zdravec-Erjavčevih dneh.

V strokovnem delu dvodnevne simpozija je sodelovalo s svojimi referati na temo prehrane živali 29 domačih in tujih strokovnjakov. Vsi nastopajoči so v svojih prispevkih predstavili razvojne izkušnje, do katerih so prišli na podlagi neposrednih izkušenj v hlevu. Tema je zanimiva za ozko strokovno javnost in kmeta, ki se ukvarja z živinorejo, samo na prvi pogled. Ob tem, kaj se dogaja v ponudbi krme iz industrije, ki že poskuša zavzeti dominanten položaj pri določanju krmnih obrokov, kaj se dogaja v pridelavi surovin za krmo, predvsem tistih zunaj kmečkih dvorišč, gre za pomembno temo, zanimivo za širšo javnost. Brez zadrž-

kov lahko zapišemo, da je stroka na radenskem srečanju jasno poudarila uravnotežen pristop k prehrani živali, ki mora temeljiti na domačem krmnem potencialu kmetijskega gospodarstva z nekaterimi sicer nujnimi dodatki, ki so potrebni za dobro počutje živali. To je po ocenah skorajda vseh referentov pot za pridelavo zdrave hrane za potrošnika. To ne pomeni več take ekonomske učinkovitosti, kot so je bili rejci morda vajeni, pomeni pa zniževanje posrednih stroškov, ki jih je povzročala visoka intenzivnost priraje (obolevanje živali in visoki stroški koncentratov). Vse to pa se navadno ni povrnilo z odkupno ceno mleka ali mesa. Hkrati nov pristop pomeni, da se priraje mesa zaščiti pred velikimi aferami s krmo, ki se ponavadi pojavljajo vsaki dve leti v eni od močnejših in intenzivnih evropskih rejek klavnih živali.

J. V.

Partnersko kmetovanje

Center za zdravje in razvoj Murska Sobota je v ponedeljek predstavil partnersko kmetovanje v Pomurju. Projekt poteka dobro leto v okviru projekta Bioexperience. S svojimi pridelki in izdelki so se predstavili pomurske ekološke kmetije in drugi ekološki pridelovalci hrane. Ob stalni tedenski ponudbi pridelkov in izdelkov kupcem se postopoma uveljavlja ekološka šaržarica. V Murski Soboti je dvajset rednih odjemalcev te košarice.

J. V. FOTOGRAFIJA JANEZ VOTEK

Nujni zakoli

Namesto klavnice bioplinarna za uničevanje živalskih trupov

Lokacija odvisna od socialno-ekonomskih, demografskih in drugih kriterijev

Problem zakola poškodovanih predvsem govejih živali in s tem povezano gospodarsko škodo smo podrobno analizirali v prejšnji številki Vestnika, vendar nam je manjkalo mnenje Veterinarske uprave RS (VURS), pristojne strokovne državne službe, ki nam je bilo posredovano po koncu redakcije. Reševanje tega akutnega problema pomurskih živinorejcev komentirajo tako: »VURS vodi evidenco o opravljenih nujnih zakolih zunaj klavnice oziroma zakolih bolnih ali poškodovanih živalih ločeno po posameznih obratih za klanje živali.

Zakonodaja nalaga, da mora zakol bolne oziroma poškodovane živali zagotoviti najbližja klavnica (če izpolnjuje pogoje za klanje določene vrste živali). VURS nima vpliva na geografsko razporeditev klavnice po Sloveniji, saj so te locirane na podlagi proste odločitve nosilcev živilske dejavnosti in je njihova lokacija največkrat odvisna od socialno-ekonomskih, demografskih, okoljskih in drugih kriterijev. Oddaljenost klavnice in s tem povečani stroški za transport živali

do klavnice imajo vsekakor vpliv na to, ali se bo kmet odločil za odpravo živali na klanje ali za postopek evtanazije, vendar ti stroški niso edini vzrok, ki kmete odvrta od zakola te kategorije živali. Kot smo povedali na začetku, je klavnica dolžna zagotoviti zakol bolne ali poškodovane živali, ni pa dolžna mesa te živali od rejca tudi odkupiti oziroma ima klavnica rejcu pravico zaračunati stroške, ki so nastali s klanjem živali. V nekaterih primerih ti stroški presegajo vrednost mesa živali, zato se rejci takrat raje odločijo za humano usmrtno (evtanazijo).

S formalnega vidika lepo in prav. Kljub vsemu pa se ob tej togosti postavlja vprašanje, ali je takšno ravnanje gospodarno v primerjavi s sosednjo Avstrijo, ki je prav tako članica EU in podvržena enakim evropskim direktivam kot naša država. Tam je interes kmeta in stroke pa tudi države in industrije, da zdravo meso poškodovanih živali pristane v predelavi, če ne za prehrano ljudi, pa za proizvodnjo hrane za male živali. Tudi geografska

razporeditev klavnice po Sloveniji ni samo vprašanje proste odločitve nosilcev živilske dejavnosti, ampak problem sistemskih blokad na ravni države in tudi odnosa do spodbujanja t. i. »prostih odločitev nosilcev živilske dejavnosti«, še posebej, če vemo, da za tovrstno spodbujanje obstajajo evropska in ne državna sredstva. Vprašljiva ali pomenljiva je tudi trditev, da je lokacija klavnice odvisna od naštetih kriterijev. To bi posredno lahko pomenilo, da je Pomurje po socialno-ekonomskih, demografskih, okoljskih in drugih kriterijih, ki so na državni ravni za regijo resnično izredno neugodni, odpisana regija, ki ji ne preostaja nič drugega kot humana usmrtno. Je ta humana usmrtno razlog, da bo zato morebiti izdano okoljevarstveno dovoljenje eni od bioplinarn, ki ji bo dovoljevalo odstranjevanje ali predelavo živalskih trupov in živalskih odpadkov z zmogljivostjo predelave več kot deset ton na dan in brez visokotermičnega sterilizatorja in ustreznega zračnega filtra?

J. Votek

Občina Lendava je finančno stabilna

Vzeli so posojilo, da bodo lahko prihodnje leto še več vlagali

Župan mag. Anton Balažek: »Jaz nimam ne svojih projektov, ne svojih skupin, ne svojih lobijev, ampak skušam pri vseh projektih in aktivnostih ustvariti večinsko mnenje«

Praznovanje brez odpiranja novih naložb je kot pojediti juho brez rezancev, je v svojem govoru ob 16. občinskem prazniku, ki ga Občina Lendava praznuje 28. oktobra v spomin na dan, ko je Lendava pridobila leta 1366 sejemске pravice, slikovito dejal župan mag. Anton Balažek. O tem, kako gosta je bila torej letošnja investicijska »zakuha« v lendavski občini in kakšne so v času zmanjševanja javne porabe in odtegotovanja sredstev lokalnim skupnostim nevarnosti, da se bodo rezanci zataknili v občinskem grlu, smo vprašali župana, ki občino vodi že devet let.

Anton Balažek je na županski stol sedel, ko so naložbe in dolg stiskali občinski proračun za vrat, da mu je že pojedla sapa, danes pa suvereno pove, da je Občina Lendava v tako dobri finančni in investicijski kondiciji, da je tudi kriza zlepa ne bo vrgla s tečajev.

Občina Lendava nenehno ohranja investicijsko dejavnost vsaj na ravni 40 odstotkov občinskega proračuna in tako je tudi letos. Investicijska dejavnost je dobra in primerljiva s prejšnjimi leti, kar je dobro. Uspešnost se seveda ne meri le z investicijami, so pa te pomembne in ljudje pričakujejo, da je ob občinskem prazniku tudi odprtje kakšne nove pridobitve na področju javne infrastrukture. Zato sem to tudi poudaril v govoru. Tako smo letos vlagali v obnovo vrtca in gradnjo povsem novega, nekaj tudi v športne objekte, komunalno infrastrukturo, prometno infrastrukturo ... Mislim, da je vse to lep dosežek in spodbuda ter motivacija tudi za prihodnost.

Za gradnjo vrtca in prizidek pri Zdravstvenem domu Lendava bi morala svoj delež primakniti tudi država, vendar ga ni. Se lahko zgodi, da se bodo zato, če nadaljujem v prisposobi, rezanci zataknili v občinskem grlu? Občina je namreč za dokončanje gradnje vrtca že najela posojilo.

Za prizidek pri zdravstvenem domu je država svoj delež poravnala, in čeprav je minimalen, sem tega vesel, saj v tem vidim neko jamstvo, da bo dejavnost nujne medicinske pomoči ostala. Govor je bil namreč o težnjah, da bo dejavnost ukinjena. Denar za gradnjo vrtca kakor tudi za vlaganja v vzgojo in izobraževanje pa bi morala država na narodnostno mešanem območju zagotoviti v celoti. Vendar že nekaj let ni tako in bilo bi narobe, če bi nas to, da država nima denarja, ustavilo. Zato smo za večji del teh naložb pridobili evropska sredstva.

Pa vendar je tokrat občina najela tudi posojilo.

Ja, zadolžili smo se, čeprav ni bilo potrebe. Lastnih sredstev imamo toliko, da bi naložbo lahko izpeljali brez posojila, ker pa je občina razmeroma malo zadolžena, smo se odločili za posojilo in v teh negotovih časih denar, ki nam tako ostaja, prihranili za naložbe v prihodnjem letu. Se vedno je občina daleč od tega, da bi nam investicije povzročale kakršne koli težave. Je finančno zelo stabilna in razpolaga z dosti več sredstvi, kot je glavnica kreditov, ki jih imamo. Tudi zadolženost je daleč pod ravniyo zadolženosti slovenskih občin.

Lahko postrežem tudi s številkami, ki kažejo na finančno moč občine, ampak to se potem običajno slabo razume in sproži večji pritisk proračunskih porabnikov. Dejstvo pa je, da smo v času konjunkturo optimizirali prihodke in porabo, tako da nam na letni ravni ostane denar za investicijsko dejavnost. Priča-

Župan Občine Lendava mag. Anton Balažek FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

kujem, da bo letos ostalo za investicijsko dejavnost od tristo do petsto tisoč evrov. Pri sebi smo naredili red, torej se pokrivamo le do tja, do koder seže odeja. Če se bodo ukrepi za stabiliziranje javnih financ ustavili na tej ravni, potem mislim, da v prihodnje večjih težav ne bomo imeli, če pa se bo restrikcija nadaljevala, pa nihče ne zna napovedati, kaj se bo dogajalo. Prepričan pa sem, da bomo mi med zadnjimi občinami, ki bodo morale ustaviti investicijsko dejavnost.

V kaj boste vložili omenjeni ostanek proračunskih sredstev?

To bomo opredelili v proračunu za leto 2013, zagotovo pa bomo vlagali v oskrbo z vodo, kot smo se dogovorili med občinami na območju upravne enote, širili in obnavljali bomo glasbeno šolo, vlagati bo treba v turizem, komunalno opremljanje zemljišč, v stanovanjsko gradnjo. To so klasične naložbe, ki jih mora občina zagotavljati glede na svoje poslanstvo.

Kaj od tega bo po vašem mnenju deležno največ kritike med ljudmi? Sami ste pred kratkim izjavili, da pričakujete kritiko zaradi postavitve razglednega stolpa v gorah, ki naj bi prispeval k razvoju turizma.

To je res moje predvidevanje, vendar če hočemo razvijati turizem, moramo vlagati v infrastrukturo, ki nas bo naredila še atraktivnejše. Občina bo zraven pri postavitvi razglednega stolpa, ki je zelo pomemben za aktiviranje vinske ceste, v katero smo vložili že precej evropskega denarja. Seveda pa bomo partnerji tudi pri projektih, kot je termalno jezero, pri širitvah prenočitvenih zmogljivosti, ko bo lastnik Term Lendava pripravljen za naložbe. Ob takih projektih pa je potem vedno tudi nekaj tistih, ki se s tem ne strinjajo.

Ali občina s tem, da spodbuja in vlaga v takšne projekte, ne podpira ležernosti pri ljudeh, pasivnosti pri lastnikih in preračunljivosti pri potencialnih vlagateljih, ob tem pa imamo na drugi strani stanje finančnega krča in restriktivnejše porabe javnega denarja.

Občinski porabniki doslej kljub krizi niso bili v ničemer prikrajšani, je pa bila med konjunkturo opravljena rahla selekcija, vendar le med upravičenimi in neupravičenimi izdatki, ki niso dali rezultatov. Pri načrtovanju smo smeli in kreativni, pri izvedbi pa vendarle ostajamo konservativni in se ne lotevamo vseh idej, ki jih zdaj spet zbiramo za razvoj do leta 2020. Vedno znova se namreč vprašamo, do katere meje lahko gremo, pri tem pa damo prioriteto tistim investicijam, za katere lahko pridobimo tudi evropska sredstva. Nobene investicije nismo realizirali le s svojimi sredstvi, za dobre ideje vedno iščemo dodatne finančne vire.

Vas kdaj jezi, da ob občinski podjetnosti in inovativnosti na drugi strani nimate enako smelih, podjetnih ljudi in vlagateljev?

Prej razočaranje, kot na primer pri Savi Kranj, ki v Terme Lendava že leta ni ničesar vlagala, čeprav je hotel dobro zaseden in je turistov vedno več. Vendar tu ne moremo kaj, razen da se pogovarjamo in spet pogovarjamo. Naša naloga pa je, da imamo iniciativo in da pritskamo, do koder pač lahko, in govorimo: Dajmo to narediti skupaj. To, kar dajemo in v kar vlagamo, pa ni potuha, ampak odpiranje novih priložnosti.

Ali je modro, da župan v občini z najvišjo stopnjo brezposelnosti in zdesetkanim gospodarstvom govori o tem, da je socialni in človeški kapital pomembnejši od finančnega kapitala? Kaj ste s tem sporočili morebitnim vlagateljem?

To nima neposredne povezave, ampak je bilo povedano bolj usmerjeno h globalnim razmeram in temu, kar so mediji že razkrili, torej da so v ozadju krize svetovnih razsežnosti finančni lobiji in da je premalo socialnega kapitala in socialne občutljivosti. Seveda pa je narobe misliti, da bo nekdo prišel z denarjem k nam samo zato, da nam bo odpiral nova delovna mesta. Če pride, pride z nekim interesom, ali da tu najde delovno silo ali pa lahko začne investicijo in dejavnost, s katero druge ne more uspeti. S svojim razmišljanjem sem hotel opozoriti tudi na to, da ne smemo le čakati na druge in tudi ne pristajati na to, da ne glede na ceno sprejmemo vsakega vlagatelja, tudi takšnega, ki bi na primer s svojo tehnologijo obremenjeval naše okolje.

Obremenjevanje ali odnos do okolja je ena od treh komponent, pomembnih v tako imenovanem trajnostnem razvoju občine. Lendavska občina je

ljinsko ogreva v mestu več kot 600 stanovanj in tudi več javnih objektov. Mi ne moremo dovoliti, da kot občina ne poskušamo zagovarjati javnega interesa z namenom, da zagotovimo več delovnih mest in da dosežemo večjo energetsko učinkovitost za okolje. O plinskih poslih nismo dovolj informirani niti kompetentni, zato to odločitev prepustimo državi, a vendar spet tako, da poskušamo biti sogovornik tam, kjer gre za okoljski vidik. Zato tudi vztrajamo pri tem, da se pri izkoriščanju plinskega polja naredi presoja vplivov na okolje. Če ta pokaže, da zadeve niso dobre, se pri nobenem ponudniku ne bomo strinjali, da se to počne še naprej.

V govoru ob občinskem prazniku ste tudi dejali, da imate veliko sodelavcev, prijateljev in somišljenikov, ki vas podpirajo pri vodenju občine. Zaveznitvo v politiki in tudi na lokalni ravni pa se nam je že večkrat pokazalo kot hitro pokvarljivo blago, ko prevladajo neki interesi.

To sem povedal v drugem kontekstu, in sicer da to, kar je storjenega v občini, ni le moja zasluga. Če spremljate občinski svet, veste, da se ne delimo in tudi ni izrazite pozicije in opozicije, ampak se o vseh stvareh dogovarjamo in odločitev sprejemamo soglasno. Tudi glede geotermije, tudi glede našega sodelovanja v konzorciju, tudi glede turistične infrastrukture. Za vse to imamo, ne bom rekel popolno, ampak močno soglasje občinskega sveta in ključnih dejavnikov v okolju. To pa niso posamezniki.

Jaz nimam ne svojih projektov, ne svojih skupin, ne svojih lobijev, ampak skušam pri vseh projektih in aktivnostih ustvariti večinsko mnenje. Mislim, da mi je to pri vodenju občine uspevalo. To je velika kakovost in prednost pred nekaterimi občinami, kjer se izgublja energija v destrukciji in nekonstruktivnih zadevah.

Če bi bile v kratkem županske volitve in če predpostavljam, da bi spet kandidirali, ali bi spet dobili več kot polovično potrditev občanov?

Ne vidim razloga, da ne bi, razen če bi se pojavil boljši kandidat, kar je vedno mogoče. In če bi se, bi tudi sam glasoval za njega, zakaj pa ne. O tem, ali da ali ne, sploh še nisem razmišljal, občutek pa imam, da delamo dobro in da ljudje to znajo ceniti.

Na občinski slovesnosti ste se javno opredelili za predsedniškega kandidata dr. Danila Türka. Kaj ste želeli sporočiti občanom s tem, ko ste javno povedali svojo izbiro?

V prejšnjih letih se nisem opredeljeval, ker se mi je to zdelo nepotrebno in so bile razmere drugačne. Zdaj pa sem zaznal, da je treba jasno povedati in argumentirati svoje mnenje, ki pa ni politično opredeljevanje pa tudi ne politična kalkulacija in špekulacija. To je preprosto sporočilo, da človek gleda širše in da si želi konsenz tudi v političnem prostoru, pa tudi, da si želi, da bi na najboljših mestih bili najboljši ljudje. To je moja presoja. Sporočilo tega je bilo tudi to, da ni treba vse videti skozi politično delitev, ampak je treba gledati na splošno dobro. Zato sem tudi govoril ne le o gospodu Türku, ampak tudi o gospodu Žerjavu, ki sem ga podprl na državnozborskih volitvah, in gospodu Balohu, ki ga podpiram kot kandidata za varuha človekovih pravic.

Kaj se obeta Občini Lendava v prihodnjem letu?

Mislim, da moramo z zmerno ambicioznostjo nadaljevati razvoj tudi v prihodnje, s tem da bo treba glede na težke javnofinančne razmere za enako kontinuiteto vložiti še več truda tako pri tekoči proračunski porabi in zagotavljanju pogojev za delovanje proračunskih porabnikov kot za investicijsko dejavnost. Rezerve imamo, tudi volja je, s tem pa so tudi zagotovljeni vsi pogoji, da voz potegnemo naprej še v naslednjih dveh ali treh letih. Nujno pa bo treba v procesu prilagajanja tem novim razmeram kontinuiteto razvoja javnega dobrega izpeljati tako, da bo spodbudila aktivnost in kreativnost ljudi, torej da stvari še bolj vzamejo v svoje roke, vsaj kar se tiče zaposlovanja in kakovosti življenja. Ni dovolj, da ponudiš javno dobro bodisi na ravni, ki jo omogočata država ali lokalna skupnost, ampak mora biti še dovolj energije in motivacije v vsakem posamezniku, da potem zna to tudi ceniti in izkoristiti za osebnostne afirmacije.

Majda Horvat

na kratko

Gornja Radgona

Planinsko društvo Gornja Radgona je skupaj s Turističnim društvoma Majolka iz Orehovec in Turističnim društvom Negova-Spodnji Ivanjci v nedeljo pripravilo 5. Martinov pohod. Start je bil istočasno v Gornji Radgoni, v Orehovcih in Negovi. V Gornji Radgoni so se pohodnikom pridružili še kolesarji. Skupno se je druženja v neokrnjeni naravi udeležilo več kot 120 ljudi, željnih gibanja. Ob tem so pohodniki prehodili 15 kilometrov, kolesarji pa prekosarili več kot 30 kilometrov. Med potjo so dobili udeleženci v Črešnjevcih malico, ki so jo pripravili člani TD Majolka. Na Turistični kmetiji Roškar v Lastomercih je bilo daljše druženje vseh udeležencev letošnjega pohoda. Ob tem je bil opravljen tudi krst mošta. F. K.

Lipovci

Krajevna skupnost Lipovci se je v letošnjem letu odločila in s pomočjo občinskih sredstev za obnovo sakralnih znamenj obnovila križ pri vaškem domu v Lipovcih, kjer se dogajajo različni dogodki in se giblje veliko ljudi. Križ je bil sicer pred nekaj leti obnovljen, vendar ga je zob časa spet načel. Obnovljeni so bili leseni deli križa s kipi vred. Krajevna skupnost Lipovci je sklenila, da bo blagoslovitev tega obnovljenega križa in drugih obnovljenih sakralnih znamenj naslednje leto. J. Ž.

Beltinci

Čprav v Občini Beltinci že 60 let deluje društvo upokojencev, ki združuje upokojence iz vasi Beltinci, Lipa, Gančani, Ižakovci, Dokležovje, Bratonce in Lipovci, se je društvo komaj letos odločilo za pripravo prvega srečanja zakonskih jubilarov, ki so v zadnjem času in v letošnjem letu praznovali zlato poroko. Društvo upokojencev je po podatkih na srečanje povabilo kar 20 zakonskih parov, a se vsi srečanja v Kulturnem domu v Beltincih niso mogli udeležiti. Kot so povedali tisti, ki so se ga, je šlo za lep dogodek, ki se bo prav gotovo zapisal v spominsko knjigo Društva upokojencev Beltinci in v osebni spomin vsakega zakonskega para. J. Ž.

Spomin na duhovnika in kulturnika Ivana Matka

Srečanje krajanov Gančan in Sel z avstrijskega Koroškega

Matko je vodil folklorno skupino v Selah 23 let in uprizoril okrog dvesto gledaliških predstav

V dvorani športnorekreativnega centra v Gančanih je Krajevna skupnost Gančani v soboto pripravila kulturno-družabno srečanje, s katerim so se skupaj s krajanji Sel na avstrijskem Koroškem spomnili 15. obletnice smrti gančanskega rojaka duhovnika Ivana Matka. V kulturnem programu so nastopili mešani pevski zbor in folklorna skupina iz Sel, Moški pevski zbor iz Gančan in veterani folklorne skupine KUD-a Beltinci. Folkloristi obeh skupin so ob koncu prireditve skupaj zaplesali sotiš in šamarjanko. Gostje z avstrijskega Koroškega so si čez dan ogledali kulturne znamenitosti Občine Beltinci in se udeležili martinovanja.

Ivan Matko je bil, kot je povedal v svojem nagovoru predsednik KS Gančani Vasja Bugar, štiri desetletja kaplan in duhovnik v kraju Sele na avstrijskem Koroškem, kjer je bil tudi pomemben organizator kulturnega, družabnega in športnega dogajanja, velik pa je bil tam tudi njegov pomen pri ohranjanju slovenskega jezika: »Tako je tudi stkal sodelovanje med krajanji Sel s krajanji Gančan in Beltinec, saj je organiziral gostovanje folkloristov iz Sel na mednarodnem folklorinem festivalu v Beltincih, ob tem pa so nastopali tudi v njegovih rojstnih Gančanih. Še posebej se je stkala prijateljska vez med družinama Matko iz Gančan in Olip iz Sel, katerima gre največja zasluga, da se to sodelovanje nadaljuje.«

Predsednica Pevskega društva Sele Marija Oraž je v predstavitvi Sel povedala, da je to vasica v osrčju Karavank, med gorami, na nadmorski višini devetsto metrov. Sela so najbolj slovenska vas na Koroškem, pri čemer

Folklorna skupina iz Sel je enajstkrat sodelovala na mednarodnem folklorinem festivalu v Beltincih. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

gre v zgodovini največja zasluga župnikom, ki so bili nosilci kulturnih dejavnosti: »Ivan Matko je že mesec dni po prihodu v Sele z domačini pripravil gledališko predstavo, v vseh štiridesetih letih njegovega službovanja v Selah pa so naštedirali več kot dvesto gledaliških iger.

Bil je vodja mešanega pevskega zbora, ki je doslej izdal sedem zgoščen, pa tudi folklorne skupine, v

kraju pa je tudi ustanovil športno društvo.«

Podžupan Občine Sele in Matkov prijatelj Nanti Olip je povedal, da je bilo ob pogovoru z njim o domačem kraju vedno čutiti srčno vez s krajem in vedno je Selane z velikim veseljem peljal v Beltince in Gančane: »To druženje je bilo posebno doživetje za vse. Nekateri duhovniki iz Slovenije so se namreč v bolj svinčenih časih v Slo-

venijo vračali zelo poredko. Danes, ko živimo v skupnem evropskem prostoru, je to drugače. Slovenski jezik se je v naših krajih kljub težnji po asimilaciji dobro ohranil prav po zaslugi duhovnikov. Matko je vedno gojil ljubezen in spoštovanje do slovenskega jezika, pesmi in kulture sploh, ki se prenaša iz generacije v generacijo in jo je čutili tudi med mladimi.«

Jože Gabor

Zbiranje likovnega materiala za otroke

Da bodo lahko risali ljubezen

V Pomurju akcijo vodijo študenti socialnega dela – Pri projektu združenih že več držav

Pomursko društvo za krepitev socialnega dela so pred leti ustanovili pomurski študenti socialnega dela v Ljubljani, ki so, kot sami pravijo, čustveno povezani s Pomurjem. Z delovanjem društva želijo prispevati k dvigu ugleda socialnega dela, obveščati javnost o socialni problematiki in osebnostno rasti v strokovnem razvoju. Eden njihovih največjih projektov je festival Zbujdi se, pred kratkim pa so se pridružili tudi mednarodni dobrodelnosti akciji.

V sodobni družbi je revščina vedno čutili, v času trenutne ekonomske krize in varčevalnih ukrepov pa še toliko bolj. Tudi v Pomurju je mnogo otrok, ki jim starši ne morejo kupiti barvic, flomastrov, peresnic in drugega likovnega materiala, zato se je akciji zbiranja teh predmetov pridružilo tudi omenjeno društvo in prevzelo organizacijo zbiranja likovnega materiala na območju pomurske regije.

Akcija poteka v sklopu Zavoda LU (Love is universal), ki ima sedež v Lju-

bljani, promovira pa strpnost, povezanost in socialno vključenost. Zavod z zbiralno akcijo likovnega materiala odpira mednarodni povezovalni projekt Otroci rišejo ljubezen, saj bodo risarski material razposlali po svetu, razdelili pa ga bodo tudi pri nas, po varnih hišah, materinskih domovih in med socialno ogrožene otroke. Z njim bodo otroci doma in po svetu risali na temo ljubezni in pripisali svoje misli o ljubezni, ob tem pa mislili na otroke in vse ljudi po vsem svetu. Risbe bodo na koncu projekta izmenjali med vsemi vključenimi otroki. K zbiranju likovnega materiala organizatorji vabijo vrtnice, šole, otroke in odrasle. Zbirno mesto je v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, akcija pa poteka od 29. oktobra do prvega decembra. Projektu so se do zdaj poleg slovenskih društev, zavodov in organizacij pridružile še organizacije iz Bosne in Hercegovine, Srbije, Indije, Kenije, Mozambika in Kambodže. C. K.

Na OŠ I razstavljenih več kot 300 malih živali

Več kot tristo vrst malih živali je bilo na ogled minulo soboto in nedeljo na osnovni šoli I v Murski Soboti, kjer je pripravilo domače društvo gojiteljev pasemskih malih živali tradicionalno, že petindvajseto razstavo, ki je spet prikazala delo in ljubezen do vzreje tovrstnih živali. Ob tem pa ne gre pozabiti na še en, dodaten vidik. Na razstavi so si obiskovalci namreč lahko ogledali tudi izdelke in risbe najmlajših iz soboških vrtec, ki vsako leto spremljajo to prireditev, sodelujejo in s svojimi deli prikazujejo odnos do živali in okolja. Med razstavljenimi živalmi so prevladovali kunci, golobi in kokoši vseh vrst, barv in velikosti, njihovega ogleda pa so bili najbolj veseli najmlajši obiskovalci. Najboljše primerke različnih pasemskih vrst je ocenjevala tudi strokovna komisija. Še kot zanimivost dodajmo, da so v nedeljo v istem objektu potekale tudi predsedniške volitve, le da so volivci stopali skozi druga vrata. Društvo gojiteljev pasemskih malih živali Murska Sobota deluje že sedemindvajset let. T. K. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Vratjemu Vrhu v Občini Apače grozi zemeljski plaz

Počasi plazeča se in zastrašujoča zemlja

Povabili bodo župana in ministre, da na deževen dan prespijo v hiši na vrhu Vratjega Vrha – Si bodo upali odzvati se povabilu

Zaradi plazu je postala njiva nagubana kot harmonika, električni stebel je podoban stolpu v Pisi, bukve v gozdu pa se lomijo in podirajo brez gozdarjev. Zlovešč občutek bližnje nesreče obdaja vsakogar, ki se na lastno odgovornost zapelje po cesti, ki je zaprta za promet, da bi prišel do sosednje hiše ali naprej k Sv. Ani. Pravzaprav je to le ostanek nekdanje asfaltirane poti, saj je ta del ceste skupaj z občestnimi znaki nekaj metrov nižje... in globlje.

Zgodba počasi plazečega se in zastrašujočega plazu in nemoči stanovalcev iz hiš na slemenu Vratjega Vrha se je začela pred nekaj leti, glavni vzrok pa je kar nekaj dejstev. Še 2007. leta je bila tukaj asfaltirana cesta in pod njo le sadovnjak. Stanovalci so prepričani, da se je vse začelo z nepravilno zgrajeno cesto, ko so vodo z obeh hribov usmerili prav v ta del, kjer je danes plaz. V hribu ob cesti je izvir vode, ki napaja bližnje zajetje vode v gozdu okrog sto metrov nižje in se nadaljuje s potokom, ki se izliva v Muro. Iz tega zajetja so ženske nosile vodo vse do takrat, dokler ni bil zgrajen vaški vodovod. Po mnenju večine pa sta svoje prispevali tudi odstranitev sadnega drevja na dokaj veliki površini in gradnja vodovoda (Vratji Vrh ima vodo iz mariborskega vodovoda), ko so s kopanjem jarka preusmerili podzemni tok. V zadnjih letih so se zaradi drsenja zemlje vodovodne cevi že dvakrat pretrgale.

»Dobro, da imamo tukaj smreke, drugače bi nam že vse šlo; škarpa je na dveh mestih že pokopana, tudi ta asfalt na dovozu je že popokan. Zdaj nam že tretje leto samo obljublja,« sta obupana Janez in Vera Zemljič od Sv. Ane, ki sta pred leti kupila hišo v Vratjem Vrhu, da bi se na stara leta preselila na lepo lokacijo na vrhu hriba. Sofinancirala sta že gradnjo ceste in tudi gradnjo vodovoda. Prepričana sta, da bi bilo treba vse »odpreti« in utrditi, kajti če Avstrijcem uspe ustaviti plazove in narediti dobre ceste na takem terenu, bi se morali tudi tukaj bolj potruditi, najprej pa seveda urediti odvajanje vode.

Povsem nad plazom je hiša Ane Bauman; hiša stoji že najmanj tristo let in vse do pred nekaj leti ni bilo problemov s plazom. Če tik pod zgradbo ne bi rasla velika jesen in oreh, bi

Vera in Janez Zemljič in Bojan Sobočan iz apaške občine si ogledujejo posledice plazu, ki je odnesel del ceste in jim trga vodovodne cevi. FOTOGRAFIJ BERNARDA B. PEČEK

Ana Bauman nad plazom pred hišo, ki jo za zadaj varujejo velika drevesa.

plaz že rušil hišo. Ana se boji, kaj bo, če bo orkanski veter podrl katero od dreves. Potem bosta z njim odšla tudi del zemlje in hiše, najprej pa gospodarsko poslopje.

»Pred leti smo iz grape tu spodaj nosili vodo. Po tri ženske smo se dogovorile, šle dol do izvira, ki je globok tri ali štiri metre, ga redno čistile, da smo imeli dobro vodo. Pred več kot tridesetimi leti smo tako sami skrbeli za pitno vodo, ki smo jo z vedri nosili v hišo. Potem smo si naredili svoj vaški vodovod, zdaj pa imamo vodo še iz mariborskega vodovoda,« je pripovedovala Ana Bauman. In še: »Kaj bodo sem vozili gramoz in 'glihali' jamice! Pride dež, pa tega gramoz več ne bo tukaj, voda vse odnese dol. Ko je dež, s strahom čakamo, kaj se bo zgodilo. Tudi župan je prišel pogledat po tem zadnjem deževju ... pa kaj bo gledal, tu je treba nekaj narediti. Ko so gradili vodovod, so pregloboko kopali, vsa voda teče sem dol in ima še večjo moč. Pa sem jim govorila, naj ne kopljejo tu spodaj tako globoko, vendar me niso poslušali,« je povedala Ana Bauman, ki živi na hribu nad plazom skupaj s sinom.

Zakaj se ti problemi ne rešujejo? Ker je tam zgoraj le nekaj stanovanjskih hiš, ker tam ni pomembne prometne povezave in so ljudje skoraj bolj navezani na Sv. Ano in Občino Šentilj? Tudi otroci obiskujejo šolo v drugi občini in v pogovoru še slišimo, da bi jim bilo mogoče boljše v šentiljski občini, kjer bi se bolj zavzeto lotili reševanja njihovih problemov v teh odročnih krajih.

Župan Občine Apače Franc Pižmoht zanika, da do zdaj ne bi skrbeli za varnost občanov v Vratjem Vrhu, res pa je, da v občinskem proračunu denarju za sanacijo plazu nimajo. Že po letu 2009 so posredovali sektorju za odpravo naravnih nesreč vse podatke in bili 2010. leta dokaj visoko na seznamu pomoči potrebnih, toda vlada tega programa ni potrdila. Lani so proračunska sredstva, namenjena za odpravo posledic naravnih nesreč, še zmanjšali, letos pa je spet na vrsti ob varčevanju že nova pomoč zaradi katastrofalnih poplav na Koroškem in Primorskem. In kdaj bo prišel na vrsto Vratji Vrh?

Bernarda B. Peček

Pomoč ob poplavah

Trenutno najbolj dobrodošla finančna pomoč

Prva faza zbiranja pomoči je mimo – Mnogi Pomurci so, kljub ekonomski krizi ali pa mogoče prav zaradi te, pripravljeni pomagati

Kar nekaj Pomurcev se je ob zadnjih poplavah v Sloveniji takoj po naravni ujmi odpravilo pomagat ljudem. Drugi pa bodo v naslednjih dneh imeli možnost pomagati prizadetim tudi pri obnovi, za zdaj predvsem finančno.

Na državni ravni sta humanitarni organizaciji Rdeči križ Slovenije in Slovenski Karitas takoj po naravni ujmi organizirali pomoč. Prva je odprla račun za zbiranje denarnih prispevkov, druga pa je iz sklada za naravne nesreče zagotovila 40 tisoč evrov začetnih sredstev za realizacijo prve pomoči najbolj prizadetim. Na prizadetih območjih so v prvem trenutku najbolj potrebovali in ponekod še potrebujejo električne radiatorje, čistila, odeje, dobrodošla sta tudi gradbeni material in vsaka vrsta ozimnice.

Sicer pa dejavnosti pomoči potekajo tudi prek lokalnih izpostav obeh organizacij. Kot je povedala Albina Knapp iz Območnega združenja RK

Kema Puconci se je zelo hitro odzvala na potrebe ljudi, ki so jih prizadele poplave, in darovala tri tone sušenih ometov. Ljudje so Škofjiskemu karitasu Murska Sobota prinesli tudi okoli petnajst grelnih teles, saj je visoka voda zalivala predvsem kleti in uničila peči ter kurjavo pa tudi ozimnico. Ko bo znano, za kakšne potrebe bo namenjen denar državne pomoči, ki sta ga prejeli obe humanitarni organizaciji, se bodo pri Karitasu odločili, ali bodo začeli tudi zbirati ozimnico. FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

Murska Sobota, so ves čas na zvezi s krovno organizacijo in lokalnimi organizacijami s prizadetih območij. Kot kaže, posebnega zbiranja zgoraj omenjenih predmetov za zdaj ne bo, saj so to krajevne organizacije zagotovile že v prvi fazi pomoči. Trenutno se zbirajo denarna sredstva na računu Rdečega križa (SI56 03100-111122296, sklic oziroma referenca 00 937051). Praksa je namreč pokazala, da je bilo ob takšnih naravnih nesrečah včasih zbranih celo preveč predmetov, s katerimi pozneje niso vedeli kam. Kot dodaja, so mnogi Pomurci, kljub ekonomski krizi ali pa mogoče prav zaradi tega, pripravljeni pomagati in so se že oglasili na sedežu združenja.

Na prizadetih območjih se trenutno opravlja popis škode, nato pa se bodo humanitarne organizacije povezale z lokalnimi skupnostmi in drugimi organizacijami, kot so centri za socialno delo. Skupaj bodo ugotovili, kaj ljudje

še potrebujejo za nadaljnjo odpravo posledic poplav. Če se bo pokazalo, da je materialnih sredstev premalo, se bo tudi v naši regiji pripravila zbiralna akcija.

Podobno razmišljajo tudi v Škofjiskem karitasu Murska Sobota. Kot pravijo, so trenutno dobrodošla predvsem denarna sredstva, ki jih zbirajo na računu Slovenskega karitasa (SI56 0214 0001 5556 761, namen poplave 2012, sklic 00 6220). Prva pomoč pri odstranjevanju vode in blata je delno že bila realizirana oz. je v realizaciji. Sledi druga faza pomoči pri sanaciji posledic vodne ujme. Kot pravijo, bo treba izdatneje pomagati vsaj tisoč družinam oz. posameznikom, ki so izgubili vse, kar so s težavo in odrekanjem gradili vse življenje. Delno pa je treba pomagati tudi tistim, katerim so bili zaliti kletni prostori z inštalacijami in ozimnico.

C. K.

Top 6 na Pomurje.si v preteklem tednu

1. Bogatinov nepreklicno odstopil
2. Drama na avtocesti: Avstrijec umrl po pregonu
3. Martinovanje v Murski republiki
4. Győreka zavrnili v SDS in sprejeli v Pozitivni Sloveniji
5. Novi prostori Šunkarne Kodila
6. Bagari pristreljal zmago Rakičanu

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Matej o odstopu stratega Mure 05: » ... g. Bogatinov je odstopil 10 kol prepozno.«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Spreminjanje mošta v vino pa je bilo med krstom mošta drugje po Pomurju mogoče spremljati tudi na martinovanju na Kapeli. Da bo vino res pravo, so krst, ki ga je opravil ovtar Samo Tuš, nadzirali predsednik Društva vinogradnikov in ljubiteljev vina Kapela Danilo Rihtarič, prvi predsednik turističnega društva Klopotec Jože Tkalec in vinska kraljica Radgonsko-Kapelskih goric Jerneja Jančar. FOTOGRAFIJA DANI MAUKO

Rekordno število pohodnikov (več kot šeststo) iz Slovenije in tujine se je udeležilo trinajst kilometrov dolgega Martinovega pohoda od Martjanec skozi Moravske Toplice do Filovskega brega. Morda je bil vzrok za veliko število udeležencev lepo vreme, morda tudi to, da so tokrat izbrali drugo pot kot v preteklih letih. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Akcija velja do 15. decembra 2012.

15% POPUSTA

pri nakupu izdelkov v vseh trgovinah z avtomobilskimi deli **GMT**

Pri uveljavljanju ugodnosti je treba predložiti ta izrezek iz časopisa.

UGODNOST ZA VSE KUPCE!

Velja ob enkratnem nakupu blaga iz zaloge, ne velja za originalne nadomestne dele in dele po naročilu ter izdelke, ki so vključeni v druge prodajne akcije. Popusti se ne seštevajo.

Spor zaradi parcel

Obsojen poslovnež s plazom obtožb nad tožilca

Matej Sukič, ki je bil spoznan za krivega domnevnega izsiljevanja in podkupovanja odvetnika Dejana Rituperja, je prepričan, da gre v njegovem primeru za tožilski konstrukt Bojana Misje

»Obtožnica je konstrukt, zgrajen na osebni zameri tožilca Bojana Misje, ki ima dolg do enega od mojih podjetij in s katerim sva pred leti skupaj letovala na stroške mojega podjetja. Tožilec mi je med postopkom dejal, da bom zagotovo obsojen in da naj raje na tožilstvu priznam krivdo, ker bom tako dobil milo kazen. Vmes mi je še predlagal, da bi se dobila in pogovorila nekje pri Jeruzalemu, kar pa sem odklonil,« je za zatožnim pultom svoj zagovor začel poslovnež Matej Sukič. Pred obličje pravice je moral, ker ga je tožilec Misja obtožil, da je 2. novembra 2007 v lokalu Cubo izsiljeval in poskušal podkupiti odvetnika Dejana Rituperja. Tožilec je prepričan, da je poslovnež odvetniku ponudil darilo, če slednji umakne pritožbo, ki jo je v imenu svojega varovanca v sporu zaradi zemljišč in nepremičnin vložil v sodbi, ki je sicer pritrđilo Sukičevemu podjetju Finander. Še pred tem mu je po besedah tožilca skupaj s soobtoženim Robertom Lepošo v sanitarijah lokala namenil nekaj krepkih besed.

»Šlo je za običajno gostilniško debato, kjer smo vsi nekaj popili in bili opiti. Ni bilo in ni šlo za nobene grožnje! Rituper je prostovoljno zapustil naše omizje in odšel iz lokala,« je sodniku Stanislavu Jugu povedal Sukič, ki je v Cubo prišel z Lepošo in Srečkom Iličem. Rituper je sedel pri drugi mizi – s Sukičem in Lepošo so se čez nekaj časa srečali v sanitarijah: »Mi trije bi bili tam le stežka skupaj, saj je tisti prostor majhen.« Rituper je nato prisedel k Sukiču: »Dejal sem, da mu ne zamerim, ker zastopa nasprotno

stran, da imam o njem dobro mnenje in da bi bil lahko v prihodnje moj odvetnik.« Kot je še dejal obtoženec, z odvetnikom nimata nobenih zamer, saj se poznata že od malih nog, in prav zato ne razume, zakaj je vložil ovadbo. Po tistem petku sta se tudi že srečala in šla na pijačo, kjer pa je »bilo vse običajno«.

Robert Lepoša je sodniku zatrđil, da ne pozna odvetnika Rituperja. S Sukičem pa sta le bežna znanca, ki sta se znašla v družbi. Na vpraša-

Dejan Rituper se je novembra 2007 v družbi poslovneža počutil ogroženega. FOTOGRAFIA NATASA JUHNOV

k njihovi mizi: »Povedala sta, da ne bom šel nikamor, dokler se ne bomo pogovorili. Če bi vstal, bi me zagotovo posadila nazaj na stol.« Oškodovanec je poudaril, da ni imel možnosti iti iz lokala. Ko je končno lahko odšel, je po njega potem prišel brat.

Po kratki izmenjavi besed v sodni dvorani pa je Rituper Sukičevemu odvetniku Igorju Vinčecu odgovoril: »Če pogledam nazaj, najbrž ni šlo za resne grožnje. Bil je splet okoliščin. Danes gledam drugače na to.« Dejan Rituper

Matej Sukič pravi, da je šlo tisti petek za preprosto gostilniško debato ob pijači. FOTOGRAFIA BERNARDA B. PEČEK

nje tožilca Draga Fariča, ki je nado meščal Misjo, ali drži, da odvetnika ni izpustil iz sanitarij, ko mu je Sukič menda grozil, je Lepoša odgovoril: »Ni res! Čakal sem na vrsto kot tudi drugi gostje. Rituper bi lahko kadar koli odšel.« Med tistimi, ki so čakali, je bil Boštjan Lucu: »Ne vem, kaj so govorili. Sukič mi je le rekel, naj počakam.«

Dejan Rituper je pričal, da je šel v sanitarije, ko se je obrnil in videl, da gresta obtoženca za njim. Tam se je počutil ogroženega, ker »nisem mogel ven«. Po Rituperjevih besedah sta mu nato naročila, da se mora usesiti

prav tako ni imel nobenega razloga, da bi ponujal podkupnino, saj je sodišče odločilo v njegovo korist.« Lepošev odvetnik Avguštin Vuk je pritrđil kolegu: »Zaradi alkohola tem dogodkom ne moremo pripisati resnosti.«

Sodnik Jug je Mateju Sukiču izrekel eno leto in pet mesecev pogojne zaporne kazni s preizkusno dobo treh let ter Robertu Lepoši eno leto pogojne zaporne kazni s preizkusno dobo dveh let.

Obsodbi še nista pravnomočni, Dejan Rituper pa ne bo zahteval odškodnine. Andrej Bedek

Bejek bo preveril očitke

Za komentar o očitkih tožilcu Bojanu Misji smo zaprosili Žarka Bejeka, vodjo murskosoboškega tožilstva. Višji tožilec je dejal, da zagovora obdolženca med nepravnomočnim kazenskim postopkom ne more komentirati, in dodal: »Kar se tiče navedb obdolženega, da je obtožba tožilski konstrukt, moram povedati, da o utemeljenosti obtožbe odloča le sodišče po postopku, ki je predpisan v Zakonu o kazenskem postopku.« Bejek je napovedal, da bo očitke Mateja Sukiča preveril glede na svoje pristojnosti. Tožilec Misja se je enkrat že znašel pod plazom obtožb obtoženca, ki ga je posadil na zatožno klop. Boris Kostanjevec, ki je bil obtožen, da je, ko je na Univerzi v Mariboru vodil oddelek za gospodarske in finančne zadeve, zagrešil kaznivo dejanje ponareditve ali uničenja poslovnih listin, je med sojenjem zahteval izločitev Misje, ker je menda enkrat po končani glavni obravnavi skupaj s svojim odvetnikom in tožilcem odšel na pijačo: »Ker sem vozil, sem tisti dan pil kokto, tožilec pa je pil pivo. Očitno je tega popil preveč, namreč pobirati sem ga moral izpod mize.« Takrat ni bilo nobene podlage za ukrepanje zoper tožilca. Bojan Misja je bil sicer pred časom na daljšem bolniškem dopustu in odslej svoje delo opravlja le štiri ure na dan.

okc poroča

Kje je Julijana iz Radenec?

Že petega novembra popoldne je odšla neznano kam od doma 74-letna Julijana Kodela iz Radenec. Ženica, ki boleha za demenco, je visoka okrog 160 centimetrov in je suhe postave. Ima sivorjave lase, ki segajo do ramen, in na desni strani lica materino znamenje. Policisti pozivajo vse, ki bi kar koli vedeli o pogrešani osebi, da to sporočijo na najbližjo policijsko postajo, telefonsko številko 113 ali na anonimni telefon policije 080 12 00. Kodelo so potapljači Gapore že iskali v reki Muri.

FOTOGRAFIA PUMS

Vlasta iz Šalamenec odšla neznano kam

Od doma je v ponedeljek dopoldan odšla 50-letna Vlasta Slavic iz Šalamenec, ki je visoka 155 centimetrov in je zelo suhe postave ter kostonjevih kratko pristrizenih las. Nosi očala, oblečena pa je bila v modro jopo s kapuco, s seboj je vzela še siv dežnik. Policija spet poziva vse, ki bi kar koli vedeli o pogrešani, da to sporočijo na najbližjo policijsko postajo, telefonsko številko 113 ali na anonimni telefon policije 080 12 00.

FOTOGRAFIA PUMS

Veriga se je zarasla v telo

Policisti Policijske postaje Gornji Petrovci in Enotne vodnikov službenih psov Petanjci, veterinarski inšpektor Območnega urada Murska Sobota Veterinarske uprave Republike Slovenije, Veterinaria in zavetišče za živali Mala hiša so obravnavali 62-letnico z Goričkega, ki je mučila svojega psa tako, da mu je po nepotrebem povzročila trpljenje, saj mu je ovrtnica, ki je bila dalj časa okrog vratu, vrasla v telo. Veterinarski inšpektor je takoj na kraju odredil odvzem psa. Veriga je bila živali pod narkozo s kirurškim veterinarskim posegom odstranjena. Štirinožec je zdaj v zavetišču za živali, osumljenko pa čaka kazenska ovadba.

Na avtocesti ujeli Pakistance

Policisti Policijske postaje za izravnalne ukrepe so pred dnevi na pomurski avtocesti ustavili osebni avtomobil s bolgarskimi registrskimi številkami. V postopku je bilo ugotovljeno, da so v avtomobilu trije Pakistanci, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop v Slovenijo. Pri prehodu države sta jim pomagala dva Romuna. Vse čakajo ustrezni postopki. Ilegalni migranti iz Afganistana in Pakistana pomurskim policistom sicer povzročajo precej preglavic, saj je težko ugotoviti njihovo identiteto in namen prihoda.

Avto kar pustil in zbežal

Lendavski policisti so znova imeli opravka z nepridipravom, ki je kradel gorivo iz rezervoarjev parkiranih tovornjakov v Turnišču. Storilec je bil s kraja pregan, tam pa je pustil posode z ukradenim gorivom in osebni avtomobil. Po vsej verjetnosti gre znova za tujca. Kot namreč kažejo pretekle izkušnje, se je že zgodilo, da je, denimo, sedem Romunov na silo odprlo rezervoarje poljskega in slovenskega tovornjaka in s črpalko prečrpavalo gorivo. Prav kraja goriva iz vozil je eno najpogostejših kaznivih dejanj na avtocestnih postajališčih.

Tožilec Farič je v sklepnem govoru vztrajal, da je obtožba dokazana. Med drugim se je oprl na izpoved priče Boštjana Serca, ki je povedal, da je bil Rituper prestrašen, ko je prišel iz sanitarij.

Zelena bratovščina

Šibre letijo v lovce iz malomarnosti

V zadnjih petih letih se je v pokrajini ob reki Muri zgodilo osem nezgod med lovom

Med prežanjem na malo divjad sta se v mesecu dni v pokrajini ob reki Muri zgodili dve nezgodi med lovom – na Cankovi in v Bogojini sta lovca med skupinskim lovom s šibrovko merila v fazana in obstrelila tudi kolega. Nesrečnika, ki so ju šibre zadele v roko in ustnico, je nista težje skupila in sta šla po bolnišnični oskrbi kmalu domov. Nepredvidna lovca, ki sta sprožila strela, pa čaka kazenska ovadba.

Preiskovanje lovske nezgode je izključno v pristojnosti policistov, pravi Jožef Prša: »Ti dogodki spadajo med kazniva dejanja zoper splošno varnost ljudi in premoženja. Policija jih

evidentira in obravnava kot kaznivo dejanje povzročitve splošne nevarnosti. Kazni za tovrstne primere so zelo različne in se glede na posledice gibljejo od denarne kazni do zapore od enega leta do desetih let.« V zadnjih petih letih se je v Pomurju zgodilo osem nezgod med lovom. »Najpogostejši vzrok za nesreče so strelci lovcev na pernatu divjad v nizkem letu. Pri tovrstnih primerih policija ni zaznala, da bi bil glavni vzrok alkohol, temveč prihaja do obstrelitev zaradi malomarnosti lovcev samih,« je še povedal predstavnik za stike z javnostmi murskosoboške policijske uprave.

Po besedah Arpada Köveša, predsednika Zveze lovske družin (ZLD) Prekmurja, je vsaka lovska družina sama odgovorna za varen potek lova, zato na zvezi ne analizirajo podrobnosti posamezne nezgode. Odgovornost nosi vodja lova in tudi vsak posamezen udeleženec lova: »Vodja lova mora znova in znova ob svojem uvodnem nagovoru posebej opozoriti na varnost.« V ZLD Prekmurje precej pozornosti namenja varnemu lovu in za lovske družine pripravljajo strokovna predavanja ter delijo informacije in napotke o varnem poteku lova: »Ravno pred kratkim smo orga-

nizirali strokovni posvet o pravilnem in varnem lovu in o varnem ravnanju z orožjem, ki je bil namenjen vodjem lova in vodstvenim funkcionarjem naših lovske družin.«

Člana zelene bratovščine, ki zakrivi nezgodo med lovom, lahko doletijo sankcije po pravilniku o disciplinskih prekrških, ki ga mora imeti vsaka lovska družina. Arpad Köveš je še pristavil, da izkušnje kažejo, da do nezgod največkrat prihaja zaradi nepredvidljivih okoliščin, in dodal, da za zdaj po znanih podatkih nezgod s smrtnim izidom še ni bilo.

Andrej Bedek

James Bond

Zakaj ga imamo radi

Filmi o britanskem tajnem agentu že od leta 1962 polnijo kinodvorane – Danes se je rodil ponovno

»Spet nas ni bilo veliko v kinu, vseh skupaj nas je bilo jaz,« je razlagal sodelavec, potem ko si je že nekajkrat zapored ogledal film v soboškem multikinu kot edini gledalec. Ampak ni se zavedal, da je šel gledat le film, če bi bil v kinu teden dni kasneje, ko je bil na sporedu najnovejši iz serije filmov o tajnem agentu Jamesu Bondu, bi nalletel na povsem drugačno sliko, če bi prišel tik pred začetkom filma, vstopnice verjetno ne bi več dobil.

Kaj je fenomen zgodb in filmov o britanskem vohunu, ki že desetletja privabljajo v kinodvorane mlade in stare? Za Bonda se zdi, da ga nihče nikoli povsem ne preraste, tudi starejši ljudje, ki v kino ne hodijo, sploh pa ne marajo akcijskih filmov, si Bonda še zmeraj z veseljem privoščijo in mu oprostijo vse, kar je nemogoče, to je pač pri ogledu Bonda treba vzeti v zakup. »Hotel sem zapisati, da je Bond heroj našega časa, vendar, po razmisleku, mislim, da je to narobe, Bond je heroj za vse čase ...,« je v predgovoru ponatisa Casina Royale, prve knjige o Jamesu Bondu, leta 2006 zapisal ameriški pisatelj Jeffery Deaver. Še kako prav je imel! Tega se zavedajo tudi ustvarjalci zgodb, ki Bonda, ki je po izvirnih knjigah deloval v času hladne vojne, umeščajo v aktualne družbeno-politične kontekste, zaradi česar je bil zmeraj mamljiv tako za tiste, ki so čar njegovih zgodb dojeli skozi luksuzne športne avtomobile in eksotične lokacije, kot tudi za intelektualce najvišjega kova, ki so o Bondu in njegovih družbeno-kritičnih odsevih napisali nemalo bukev. Tako je npr. v filmu Casinu Royale iz leta 2006 kazino iz izvirne Francije za potrebe filma prestavljen v Črno goro, saj je mlada neodvisna država takrat potrebovala publiciteto, v filmu Quantum of Solace pa agent opozarja na grožnjo privatizacije naravnih virov v Latinski Ameriki, pred tem je v filmu Tomorrow Never Dies (1997) svet reševal iz rok medijskega mogotca, ki orkestrira potek dogodkov z namenom višanja naklade in obvladovanja politike, sedež pa ima seveda v Hamburgu, ki je tudi v realnosti nemška medijska prestolnica. Na tak ali drugačen način s podobnimi sugestijami Bond zmeraj buri domišljijo in morda včasih celo pripravi gledalce, da vidijo več, kot je sam želel povedati. Prilagaja se tudi njegov značaj, v prvih filmih o Jame-

su Bondu, v katerih ga je zaigral Sean Connery, je še blizu neusmiljenemu knjižnemu liku, ki nima zadržkov, ko je treba (za domovino seveda) udariti žensko, na dan pokadi 60 cigaret, posebno vrsto, mešanico balkanskega in turškega, tobaka z višjo vsebnostjo nikotina, ki jih zanj pripravijo pri Morlandu, alkoholnih pijač pa spiže toliko, da bi bil v resničnem življenju več kot

iztirili lov nasprotnikov »britanskega imperija«, ubijanje, pijančevanje, ljubezenske afere ali hedonistične požrtije, zmeraj je ostal hladen kot špricer oz. kot njegov vodka-martini. V filmu Skyfall mu je sicer nekoliko začel »nagajati EMŠO«, namreč prvič je bilo prikazano, da ima tudi Bond lahko težave pri opičjem skakanju na dvigala in da tudi njega lahko dotolče alkohol,

še vedno ima ta fiktivni junak, je tudi neke vrste moralni »trendsetter.« Na prvi pogled nekoliko tvegana poteza ustvarjalcev, saj so s tem na neki način dregnili v postulat njegove vsečnosti. S svojimi lastnostmi je namreč zmeraj predstavljal tisto, kar sodoben moški ni več. Če si privoščimo malo karikiranja, je ženskam, ki se največkrat započijo v »nepomembne« podrobnosti filma, npr. ali je res mogoče, da z motorjem in žensko na rami skače s strehe na streho in se pri tem še izogne helikopterju, to seveda bilo zmeraj smešno, pa tudi dejstvo, da iz vseh vratolomnih akcij pride brez ene gube na sakoju, v moškem delu občinstva pa smo lahko skozi njegovo brezobzirnost na velikem platnu podoživeli izgubljen arhetip moškosti. Ne smejte se, ženske, to je pomembna stvar. Tudi na področju drugih, oprijemljivih trendov je bil zmeraj tisti, ki jih je postavljaj. Umeščanje izdelkov je bilo pri Bondu navzoče, še preden je postalo del sodobnega oglaševanja. Medtem ko si je v knjigah materialne stvari še naročal iskreno po svojem okusu, pa se npr. v Skyfallu obleke Tom Ford in računalniki Sony Vaio ne pojavljajo po naključju. Tudi Bond mora zaslužiti za življenje, konec koncev živi na veliki nogi. Ekskluzivne pravice za snemanje filmov o Jamesu Bondu ima produkcijska hiša Eon v lasti družine Broccoli, ki je od leta 1962 posnela že 23 filmov, v katerih je Bonda upodobilo sedem igralcev, največ – sedemkrat Roger Moore, s katerim so filmi o Bondu na trenutke postali že groteskno komični in vsebinsko morda preveč monotoni, zaradi česar je počasi postajala ogrožena tudi priljubljenost tega heroja za vse čase, za katerega se je po drugem filmu s Timothyjem Daltonom (1986) v glavni vlogi zazdelo, da je zašel v slepo ulico. Po šestletnem predahu se je serija vrnila s Piercom Brosnanom, ki pa je prodajal stare »finte« na nov način. Za pravo renesanso v bondijadah so se ustvarjalci odločili s prihodom Daniela Craiga, ko so zgodbo vrnila na začetek, filmi pa so dobili več globine v razčlenjevanjem junakovga značaja, skrbno izbranimi kadri in še bolj cinično-lucidnimi dialogi. Skyfall je zaslužil že več kot petsto milijonov dolarjev, zdi se, da je preporod uspel.

T. M.

For Your Eyes Only (1981)

zrel kandidat za srečanja anonimnih alkoholikov. Z leti se je v filmih njegova narava bistveno spremenila, pač, prilagodil se je času, okusu in okoliščinam tistih, ki so ga gledali, vseeno pa je ohranil eno lastnost. Nepopravljivega cinika niti za sekundo niso

njegovo nenadno človeškost pa so takoj pozdravili tudi v Vatikanu, kjer so mu v časopisu L'Osservatore Romano posvetili nenavadno veliko pozornosti. To, da je Cerkev sprememba všeč, je razumljivo, njihova izkazana pozornost pa kaže na to, kakšen pomen

filmogled

Skyfall

VB, ZDA 2012

Za začetek, kje je mr. White? Saj veste, zlikovec, ki ga na kocu filma Casinu Royale Bond ugrabi in ga na začetku filma Quantum of Solace dostavi M, nakar mr. White potem, ko pove, da ima njihova organizacija ljudi vsepovsod, uide. Kasneje ga vidimo še ob poslušanju opere v Bregenzu, nato pa njegova zgodba ostane brez epiloga. Podobno zgodbo ima Guy Haines, svetovalec britanskega premiera in domnevni član zločinske organizacije. Veliko Bondovih oboževalcev je pričakovalo, da se bo v Skyfallu končno razpletla zgodba, ki se je začela v filmu Casinu Royale. Ne, ne bo se. Pri filmu Quantum of Solace so posneli zadnjo sceno, kjer se Bond spoprime z omenjenima nepridipravoma, vendar se niso odločili, da bi jo uporabi-

li. Danski igralec Jesper Christensen, ki je igral vlogo mr. Whitea, je že pred časom povedal, da obžaluje, da je nastopil v dveh Bondovih filmih in da sta bila oba sranje. Omenjena scena bo tako verjetno ugledala luč sveta na kakšni DVD-izdaji. Skyfall prinaša rojstvo Bonda v novem času, kjer se nevarnost pretaka po kablkih in računalniških vezjih, naloga za novo generacijo obveščevalcev, ki dinovavre Bondovega tipa potrebujejo samo še za kakšne slaboumne terenske akcije, ko je vseeno treba komu poslati kroglo v glavo. Bond tukaj ni na svojem parketu, muči se, ampak, kot vedno, Bond je vseeno Bond. Javier Bardem bo počasi postal sinonim za bizarne antagoniste. V filmu No Country for Old Men (2007) je navdušil kot psihotik z najbolj nenavadnima frizuro in morilskim orožjem, v Skyfallu pa se predstavlja kot peroksidni gejevski nekdanji obveščevalec, ki kuje načrt za obglavljenje britanske obveščevalne službe zaradi zamer iz preteklosti. Film torej prinaša povsem ločeno zgodbo kot prva dva filma, kjer Bonda odigra Daniel Craig, ki pa na neki način vseeno dokonča zgodbo iz prvega. Če postane v Casinu Royale Bond dvojna ničla (dovoljenje za ubijanje) in skozi film Quantum of Solace gradi svoj značaj, se na koncu Skyfalla zadeve postavijo na svoje mesto, kar da slutiti tudi poklon predhodnikom z legendarnim Astonom Martinom DB5. V dobro znani sprejemni sobi z oblazinjenimi vrati sedi gospa Moneypenny, M postane moški, Walther PPK pa je v pripravljenosti. Bondijada se lahko začne.

T. M.

Tajni agenti pod Alpami

Kdo je v akciji? Novak. Janez Novak!

O veliki razliki med Jamesom Bondom na filmskem platnu in resničnimi slovenskimi obveščevalci

Slovenec, tajni agent Janez Novak, ni prepričan konca sveta z atomskimi bombami. Običajno niti ne srka martinija. Pretresen, ne zmešan! Morda pije samo – heineken. Čeprav tudi zadnji filmski Bond pije – pivo. Ne zna na pamet zapletene kode za dostop do satelitov ali vojaškega skladišča. Ni se ljubil z Ursulo Andress in ne skače iz postelje v posteljo. Očal, s katerimi vidi pod obleko ali skozi zid, nima. Nikoli ne bo razbil visokosofisticiranega jeklenega konjička. Ne vozi niti helikopterja ali oklepnega vozila. Če so na Bonda streljali kar 4.662-krat, na Novaka (še) niso (?). Janez Novak orožja v svoji karieri najbrž nikoli ne bo uporabil. Če ga bo že, pa bo moral o tem poročati v državnem zboru. Gospa M mu hrbita ne bo krila.

Uslužbenec Slovenske obveščevalno-varnostne agencije (Sove) je sodeč

po zapisih na spletni strani agencije resen in odgovoren človek ter celovita osebnost, ki s svojim znanjem in izkušnjami uspešno sodeluje pri uveljavljanju političnih, gospodarskih in varnostnih interesov naše države v tujini ter boju proti tistim organizacijam, ki iz tujine ogrožajo nacionalno varnost države. Slovenski James Bond zaradi tajnosti in narave dela nima imena. Povprečno je star 44 let in je v službi že najmanj 20 let. Dve tretjini zaposlenih v Sovi ima visoko ali višjo izobrazbo, med njimi so tudi magistri in doktorji znanosti. Ena tretjina je ženski!

Tajni agent dežele pod Alpami je morda kdaj s kolegi iz Nemčije v stanovanju, polnem vrhunskih brezžičnih tehnologij, v središču prestolnice spremljal telefonski promet proti Balkanu. Ali pa je zaslišal Pakistan-

Slovenski James Bond zaradi tajnosti in narave dela nima imena. Povprečno je star 44 let in je v službi že najmanj 20 let. Ena tretjina je ženski!

ca, ki se je zaposlil v Ljubljani in ki ga sumijo, da je simpatizer Al-Kaide. Če boste šefe v agenciji povprašali, ali to dvoje drži, bo odgovor seveda tipično splošno uradniški: »Ko govorimo o zadevah iz programa dela agencije, govorimo o tajnih vsebinah, ki jih ne moremo konkretno komentirati.«

Dodali pa bodo še: »Med naše temeljne naloge sodi v prvi vrsti delovanje pri zaščiti nacionalnih interesov na varnostnem, političnem in gospodarskem področju oziroma zagotavljanje nacionalne varnosti.«

Filmski James Bond dobi novo nalogo, če je v zadnji akciji s karate udarcem položil sovražnika in s padalom skočil z nebotičnika. Janez Novak pa je lahko vsak. Skoraj vsak! »Če vas delo v agenciji dolgoročno zanima, Vas vabimo, da izpolnite vlogo in nam jo pošljete. Na vašo vlogo se ne bomo odzvali, jo bomo pa shranili. V primeru prostih delovnih mest bomo kandidate, ki bodo najbolj ustrezali zahtevanim merilom, povabili na pogovor.« Vloga je na naslovu http://sova.gov.si/media/sova_obrazec.pdf. Tudi vi ste torej lahko – Novak. Janez Novak!

Andrej Bedek

Nepopisen vrvež pod mariborskim Pohorjem

Pomurska šahovska smetana 14 tekmovalcev

Nastopa kar 1587 mladih šahistov iz 94 držav z vseh celin – Slovenski šahovski dogodek leta

Še vedno se rad spominjam 35. šahovske olimpijade na Bledu leta 2002. Takrat je bila Slovenija prvič organizator tako velike šahovske prireditve. Tekmovanje je bilo v prenovljeni Ledeni dvorani, sodelovalo pa je 1615

igralcev in kapetanov iz 133 držav. Le desetletje kasneje je štajerska prestolnica Maribor z osrednjimi prizorišči v hotelu Habakuk in športnem centru Draš gostiteljica mladinskega svetovnega prvenstva v šahu, ki ga upravi-

čeno označujejo za slovenski šahovski dogodek leta. Na njem nastopa rekordno število 1.587 mladih šahistov iz 94 držav z vseh celin v različnih starostnih kategorijah. Skoraj toliko njihovih spremljevalcev in obiskovalcev

iz različnih držav sveta pa na velikih ekranih z vidnim navdušenjem spremlja posamezne partije. Kot so izračunali prireditelji, bo v 11 tekmovalnih dneh na 800 šahovskih deskah odigranih kar 9.000 partij. Dobil bomo

Za uradne šahovske figure prvenstva je poskrbel zvezdnik Jonas Žnidaršič, velik ljubitelj šaha

Figure so minimalistično oblikovane, obtežene in z elektronskimi senzorji, ki omogočajo takojšnji prenos potez na svetovni splet in na demonstracijske šahovnice za obiskovalce. S takšnimi šahovnicami se igra v dvanajstih najpomembnejših partijah vsakega kola.

V nepregledni množici šahovskih talentov se predstavlja tudi številna zasedba mladih slovenskih nadobudnežev, saj se jih je na prvenstvo prijavilo kar 149. Med njimi je tudi pomurska šahovska smetana 14 tek-

Nadobudni Boris Markoja pred začetkom dvoboja na 64 črno-belih poljih

Tudi klobuček s šahovnico je v značilnem stilu.

Organizacijske niti so v rokah vele mojstra Georja Mohra.

V prijetnem druženju: Barbara Skuhala, Hana Nemeč, Nino Cmor, Jernej Skuhala, Fabijan Marič Vild in Luka Skuhala

12 novih svetovnih prvakov, ki bodo že čez desetletje krojili svetovni vrh v članski konkurenci.

Priložnost za novo promocijo šaha

Gre za zelo prestižno športno prireditev in za slovenske razmere izjemen organizacijski zalogaj, kar potrjujejo tudi besede glavnega organizatorja, šahovskega vele mojstra in nekdanjega reprezentančnega selektorja Georja Mohra. »Dokler se ne lotiš tako velikanškega projekta, ne veš, kaj te v resnici čaka. Hkrati gre za ogromen logističen zalogaj. Mislim, da imamo na voljo zelo dobro tehnologijo, s čimer sem načeloma zadovoljen. Žal se je država obnašala zelo mačehovsko, saj k prvenstvu ni

Naši mladi šahisti imajo priložnost spoznati svetovno konkurenco, dobili bodo nove, dragocene izkušnje.

movalcev, članov ŠD Radenska Pomurgrad Murska Sobota.

Naši mladi šahisti imajo priložnost spoznati svetovno konkurenco, dobili bodo nove, dragocene izkušnje, ki jih bodo usmerjale pri nadaljnjem pridobivanju šahovskih prvin. »Šah mi je všeč, ker mi pomaga pri sprejemanju logičnih odločitev v pravem trenutku.

Gari Kasparov je večkratni svetovni prvak

Njegov prvi dvoboj (od septembra 1984 do februarja 1985) proti Anatoliju Karpovu je bil najdaljši v šahovski zgodovini. Po 48 partijah je bil dvoboj prekinjen, šest mesecev kasneje pa je zmagal in tako postal najmlajši svetovni prvak. Leta 1993 je Kasparov prekinil sodelovanje s Fido in ustanovil Professional Chess Association. Kasparov je leta 2005 profesionalno igranje šaha opustil ter se posvetil politiki in pisanju šahovske literature.

Pogled na nepregledno množico mladih talentov FOTOGRAFIJE NATASA JUHNOV

prispevala ničesar. Še več! Sredstva, ki so bila sprva namenjena nam, so usmerili drugam. Tudi Šahovska zveza Slovenije je odpovedala, a ji ob pomanjkanju denarja in kadrov manj zamerim. Nekaj sredstev je primaknila mariborska občina, s prevozi med prizorišči in namestitvenimi hoteli pa pomaga tudi Slovenska vojska. S športnega vidika je to predvsem praznik mladih in bi moralo predstavljati velik zagon za nadaljnji razvoj slovenskega mladinskega šaha. V tem je opazil neko dodano vrednost tudi najboljši šahist vseh časov, nekdanji svetovni prvak Gari Kasparov, ki bo v Mariboru ustanovil prvo Evropsko šahovsko akademijo.«

»Brez vztrajnosti v šahu potoneš kot kamen v vodi!«

»Šah je miniatura življenja,« je nekoč dejal proslavljeni slovenski vele mojster dr. Milan Vidmar. V tem je veliko resnice, saj šah zelo pomaga pri razvoju analitičnega mišljenja, logike in sprejemanju odločitev. Mnogim je šah v mladosti dal kar nekaj pozitivnih lastnosti, ki jih lahko zdaj s pridom uporabljajo.

Pomagal pa mi je tudi izboljšati moje računanje in spomin, kar mi pomaga v šoli,« sem slišal od 14-letnega Jerneja Skuhale, ki obiskuje deveti razred OŠ Ivana Cankarja v Ljutomeru.

»Šah omogoča logično razmišljanje, hkrati pa mi pomeni sprostitve. Tu spoznavam tudi nove prijatelje,« pravi njegova dve leti starejša sestra Barbara, dijakinja drugega letnika Ekonomske šole Murska Sobota, ki ne skriva zadovoljstva nad prijetnim vzdušjem med tekmovalci. Na podobnem svetovnem prvenstvu pa je že sodeloval učencem devetega razreda OŠ Turnišče Boris Markoja. »Šah mi dosti pomeni, predvsem zaradi njegove privlačne igre, in ker v njem preprosto uživam. Od njega se lahko naučim veliko, v prvi vrsti vztrajnosti, brez katere v šahu potoneš kot kamen v vodi. Če se mi bo uspelo uvrstiti med prvih 20, bo to zame fantastičen uspeh.« Sicer pa so vsi trije v vrhu slovenskega mladinskega šaha. Upamo lahko, da bodo v partijah pokazali vse svoje znanje in izkušnje. Če jim bo to uspelo, bi lahko dosegli svojo najboljšo uvrstitev in velikih mednarodnih tekmovalnih. Milan Jerše

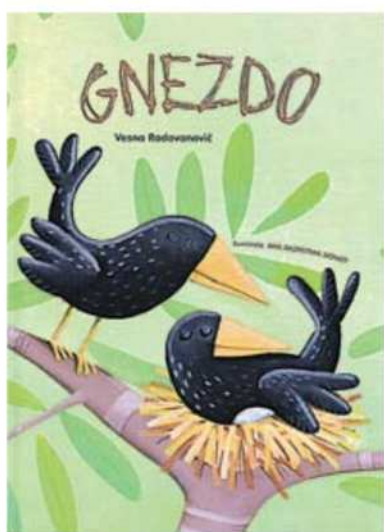
Nabirala sem kostanj, Ivana Krpan, OŠ Turnišče

FOTOGRAFIJA SABINA STEYER DEBELJAK

Vesna Radovanovič: Gnezdo

»Maruša je vsak dan opazovala, kaj se dogaja v gnezdu in okoli njega. Kos je svoji ženički prinašal hrano, včasih pa je tudi sama zletela v nezna- no. Čeprav se je zmeraj hitro vrnila, je deklica le imela toliko časa, da je pokukala v gnezdo in opazovala tri majhna modrozeleno pikčasta jajčka, ki so bila tesno drug ob drugem,« stoji v barviti, že osmi slikanici za otroke Vesne Radovanovič s pomenljivim naslovom Gnezdo (Založba Ajda, M. Sobota, 2012). Seveda se je deklica Maruša, ki je imela troje toplih domov (pri starših, pri babici in dedku na vasi ter na morju), veselila mladičev, ob katerih ji je dedek zabíčal, »naj nikar ne hrani mladičev, ker bodo za to že poskrbeli starši«. In seveda so, čeprav so jih za hipec zmotile mravlje, ko so se v koloni približevale mladičem. A gnezdo očeta kosa in matere kosovke, po katerem je dobila ta imenitna slikanica tudi naslov, na koncu ni samevalo, saj so mladiči, ki bodo kmalu starši, krepki in veselo letajo okoli.

Knjiga o domu, v kateri se navihane ilustracije Ane Razpotnik Donati zaselijo skupaj z zgodnico v vsak dom in seveda tudi v otroško domišljijo. M. V.

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Misliti

Ko o kakšni temi veliko premišljujemo ali se z njo veliko ukvarjamo, pomeni, da mislimo. Lahko gre za kakšno veselo in lepo stvar, kot je druženje s prijatelji, za kakšno osebo, ki nam je všeč, ali pa za kakšno žalostno stvar in skrb, slabe ocene, ali če smo kaj izgubili. Z mislimi lahko zelo hitro potujemo po času in prostoru, celo po vesolju, nihče pa ne more natanko vedeti, na kaj ali koga mi pravzaprav mislimo. Zato so misli tudi nekaj najbolj skrivnostnega in našega. Mnoge pa zelo zanima, kaj si mislimo, ali tudi, kaj se vrti v naši glavi. Prav pa je, da znamo misliti z lastno glavo in da pri tem delamo po svoji vesti. Le gumpiči so prepričani, da lahko vstopajo in izstopajo v misli. Zato pazite, ko jih zaznate v svojih mislih.

Angleški jezik: think (tink)

Nemški jezik: denken (denken)

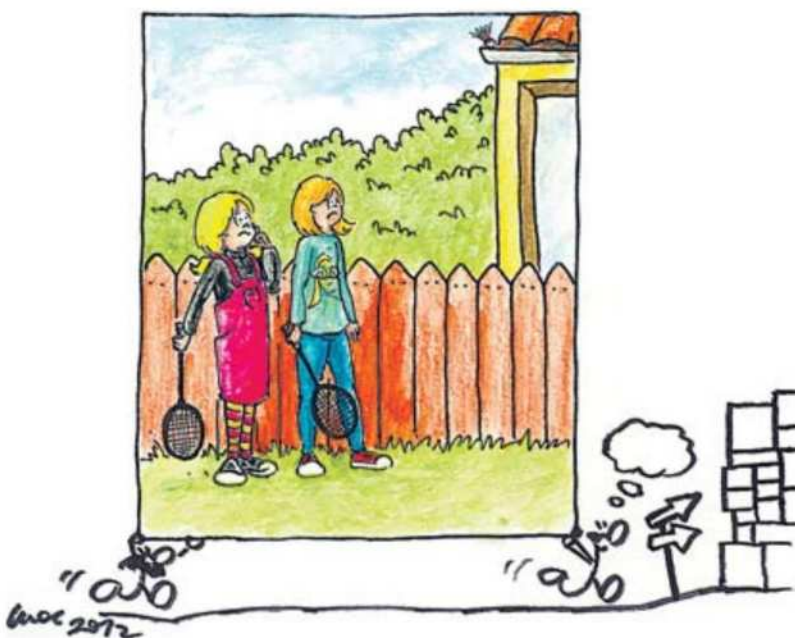
Madžarski jezik: gondolni (gondolni)

Španski jezik: pensar (pensar)

Italijanski jezik: pensare (pensare)

Francoski jezik: penser (panse)

Esperanto: pensi (pensi)

Prevede besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič.

Iz grozdja dobili jurkov sok in marmelado

V vrtcu Manka Golarja Gornja Radgona so bili letos še posebej pridni. V prizadevanju za samooskrbo s hrano so iz jurke iztisnili sok in skuhalo marmelado ter se pri tem še pošteno zabavali. Ko je grozdje dozorelo, so pripravili tradicionalno trgatve, na kateri je sodeloval cel vrtec, otroci in zaposleni, starši, povabili pa so tudi varovance iz bližnjega doma starejših obččanov.

Grozdje so otroci v kanglich in manjših »püтах« pridno nosili v stikalnico in na koncu ugotovili, da je

bila letošnja trgatve zelo bogata. Nargali so okoli 350 kilogramov grozdja avtohtone vrste jurka. In ker grozdje ni bilo škropljeno, so na kmetiji, ki se ukvarja z biosokovi, iztisnili 162 litrov grozdnega soka, kuharice vrtca pa so skuhale 40 litrov »vrtčevske« jurkove marmelade. Imena za oba izdelka – sok in marmelado – ter etikete pa so otroci in zaposleni izbirali na vrtčevskem natečaju.

Kot se na vsaki trgatvi spodobi, ni manjkalo niti okusne malice, kuhari-

ce pa so spekle tudi slastno pogačo iz grozdja. Za dobro vzdušje in ohranjanje ljudskega izročila sta poskrbela harmonikar in hišnik Miran ter skupina Nemrem te poslušati, ki jo sestavljajo hišnik in strokovne delavke, igrajo pa na harmoniko, klarinet, grablje, »ribež«, klepač in pokrovke, pa tudi otroci so poprijeli za instrumente. In zabava bi zagotovo trajala še dolgo, če ne bi prišel čas za odhod domov.

A. N. R. R.

FOTOGRAFIJA SUZANA BABIČ

Zelen nahrbtnik se je odpravil na pot

Letos je Zelen nahrbtnik začel svojo pot v vrtcu Stročja vas in jo od tam nadaljeval v vrtec Kockice v Štrigovi na Hrvaškem. Vsebuje ekološko vsebino in potuje po vrtcih, da lahko otroci spoznavajo različne naravoslovne vsebine. Na njegovi prvi postaji so za otroke, stare od štiri do šest let, pripravili naravoslovne dejavnosti, da bi dobili različna zelišča, pa so za pomoč zaposlili starše otrok. Posadili so jih na skalnjak, ki so ga pripravili že v poletnih mesecih,

in jih označili s fotografijami. Poleg so uredili zelenjavni vrt, na katerem so posejali motovilec in zimsko solato.

Koordinatorica projekta, strokovna delavka Matejka Robinščak, se je dogovorila za obisk zasebnega vrtca Kockice. Otroke so navdušili njihovi prostori, zaradi drugačnega jezika pa so bili v začetku nekoliko presenečeni in zadržani. Strokovne delavke so izmenjale svoje pedagoške izkušnje in aktualne informacije. Otrokom so

predstavili Zelen nahrbtnik in jih seznanili z dejavnostmi. Z zanimanjem so prisluhnili tudi zgodbi v slovenskem jeziku in ugotavljali, kako zelišča poimenujejo pri njih.

Za vse je bilo druženje s sosedi nekaj posebnega. Po vrnitvi so veselo pripovedovali o tem, kaj vse so doživeli. V Stročji vasi pa bodo kmalu gostili obiskovalce iz Štrigove, če se že niso oglasili.

A. N. R. R.

Ko sem bil otrok

Ko sem bil otrok, mi je vedno šlo na jok. Mamo sem rad gnjavil za rogljičke, debele, kot so bile moje ličke. Ko me je mama z vozičkom peljala naokrog, nisem spal, razgledoval sem se vsenaokrog. Bil sem lačen, toda ničesar nisem hotel jesti, zato me je mama

pogosto skušala pretentati in zmešti. Velikokrat sem se tako nerodno igral, da sem padel s kavča in kar na tleh zaspal. Ko sem v vrtec hodil, sem se le igral, danes v šoli šef sem postal.

Tine Lukač, Žiga Smodiš, 4. a, OŠ Bakovci

Prispevke pošiljajte na: nana.rr@vestnik.si ali po pošti: Vestnik, za Barve otroštva, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Prva državna odbojarska liga

Zmaga po maratonskem obračunu

Sobočani so šele po dveh urah in pol ugnali Šoštanj Topolšico – Tretje mesto je odlično izhodišče za nadaljevanje prvenstva

V 6. krogu 1. DOL so se odbojkarji Panvite Pomgrada veselili že pete zaporedne zmage v prvenstvu. Tokrat so s 3 : 1 (-33, 21, 24, 35) na domačem igrišču premagali novince v ligi, moštvo Šoštanj Topolšica.

Športna dvorana OŠ I Murska Sobota, 150 gledalcev, sodnika: Boris Skudnik (Mežica) in Bernard Valentar (Prevalje).

Panvita Pomgrad: Ajlec 3, Vogrinčič, Pavlovič 2, Mijalkovič 26, Čolovič 3, Flisar 16, Koncilja 14, Tot 24, Grabar, Drvarič, Perhavec, Vrabl.

Šoštanj Topolšica: Žnider, Lipovac, Bojinović 4, Gomivnik 23, Nastič, Boženk 12, Akrap 15, Menih 1, Koželnik 9, Zupanc 14, Uršič 8, Ivartnik.

Že prvi niz, ki je trajal rekordnih 40 minut, je dal slutiti, da so gostje odločeni čim dražje prodati svojo kožo. Ta del igre je bil dokaj izenačen, saj sta se tekmece ves čas izmenjavala v vodstvu. Pri 24 : 23 so imeli gostitelji zaključno žogo, ki je žal niso izkoristili. Tako je bilo vse do 33 : 33, ko so gostje uspeli osvojiti dve točki zapored, pri čemer je z asom odločil Nejc Uršič. Sobočane je zaostanek še bolj spodbudil in so ob prvem tehničnem odmoru v drugem nizu povedli z 8 : 5. Toda igralci Šoštanja Topolšice se niso vdalili v usodo, ampak so z nekaj dobrimi akcijami izid obrnili sebi v prid. Tako je bilo vse do njihovega vodstva 21 : 20, nato pa je gostiteljem uspel velik preobrat, saj so po asu Milana Mijalkoviča zmagali v nizu s 25 : 21. Tudi v tretjem nizu so domačini dosegli zaupovrstjo več točk in si priigrali visoko vodstvo 11 : 4. Ko so ob drugem tehničnem odmoru povedli s 16 : 10, kasneje pa že z 18 : 11, ni bilo slutiti, da se jim gostje še lahko približajo. A z bojevito igro so v končnici izenačili na 24 : 24. Z uspešnim blokom Maria Koncilje so Sobočani povedli z 2 : 1 v nizih. Četrtni niz pa je bil na las podoben prvemu, saj smo bili priča pravemu maratonskemu dvoboju, ki ga je naposled z močnim udarcem ob mreži odločil domači kapetan Andrej Tot. Bilo je neverjetnih 37 : 35.

Vztrajnost se je soboškim odbojkarjem obrestovala. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Preostali izidi 6. kroga: Salonit Anhovo – Maribor 3 : 0, Astec Triglav – UKO Kropa 3 : 0, Krka – Go Volley 2 : 3. Vodi Maribor pred Salonitom Anhovo, oba imata po 15 točk, na odličnem tretjem mestu pa je Panvita Pomgrad (13). Pari 7. kroga: UKO Kropa – Panvita Pomgrad, Go Volley – Salonit Anhovo, Šoštanj Topolšica – Krka, Maribor – Astec Triglav.

Pucončanke klonile v Hočah

V 6. krogu 1. DOL za ženske so igralke Kema Puconci gostovale pri ekipi Formis in izgubile z 0 : 3 (-24, -17, -12).

Športna dvorana v Hočah, 180 gledalcev, sodnika: Merhar in Miklošičeva (oba Maribor).

Formis: Reisman 12, Belič, Horvat 15, Ajnhar 6, Pintarič 6, Stavbar, Dobnik 1, Geratič, Gajser 8, Grašič 9, Vedlin, Šijanec.

Kema Puconci: Koler, Praprotnik 1, Vidonja 3, Franko 1, Škraban 5, Banfi 1, Donša 1, Borko 15, Frumen 2, Sakovič 8, Topolovec.

Gostiteljice so igrale veliko bolje od gostij, še zlasti v drugem in tretjem nizu, medtem ko so bile v prvem nizu na robu poraza, a so se srečno izvlekle. V končnici tega niza so Pucončanke vodile s 24 : 22, nato je domačinkam uspelo izenačiti. Potem so gostje naredile napako, gostiteljicam pa je z blokom uspelo doseči zmagovito točko. V nadaljevanju tekme so domačin-

ke držale niti igre v svojih rokah in si ob drugem tehničnem odmoru priigrale pet točk prednosti. Ob dobrih začetnih udarcih so od mreže oddaljile ekipo Pucončank, ki je imela veliko težav z organiziranjem napadov. Tudi v tretjem nizu so gostje popustile, saj so domačinke povedle s 16 : 8 ob drugem tehničnem odmoru in kmalu uspešno končale tekmo.

Preostali izidi 6. kroga: ATK Grosuplje – Aliansa 0 : 3, Zgornja Gorenjska – Luka Koper 1 : 3, UOK Vital Ljubljana – Hit Nova Gorica 3 : 0. Vodi Aliansa (16) pred UOK Vital Ljubljana in Luko Koper, obe po 13 točk, sedma pa je Kema Puconci (6). Pari 7. kroga: Kema Puconci – Zgornja Gorenjska (sobota ob 19. uri

v Ekonomski šoli M. Sobota), Hit Nova Gorica – ATK Grosuplje, Luka Koper – UOK Vital Ljubljana, Aliansa – Formis.

4. krog 2. DOL (ž): Prevalje – M. Sobota 3 : 2 (26, -21, 21, -21, 12). Vodijo Braslovče (12), 6. M. Sobota (6). 7. krog 3. DOL vzhod (ž): ZM Ljutomer – Lenart 3 : 0 (11, 15, 21). Vodi Kajuh Šoštanj (18), 8. ZM Ljutomer (9).

Dva pokalna poraza

Prva tekma četrtfinala slovenskega pokala, M. Sobota: Panvita Pomgrad – Salonit Anhovo 1 : 3 (16, -21, -14, -15). Ko so v prvem nizu gostitelji povedli kar z 10 : 2, ob drugem tehničnem odmoru pa je bilo že 16 : 5, je kazalo, da bodo Sobočani zlahka prišli do zmage, saj so v uvodnem nizu zmagali z visoko razliko 25 : 16, v drugem nizu pa so bili v vodstvu vse do 14 : 13. Toda potem so po številnih domačih napakah gostje niz odločili s 25 : 21 v svojo korist. Tudi na začetku tretjega niza so igralci Panvite Pomgrada povedli (4 : 2), nato pa je prišlo do velikega preobrata. Gostje so niz dobili s prepričljivim izidom 25 : 14. Podobno se je dogajalo v četrtem nizu in igralci Salonita so se lahko upravičeno veselili zmage, ki jim pred povratnim dvobojem in Kanalu daje veliko upanja za napredovanje v sklepnih del pokalnega tekmovanja. Pri gostih se je s 23 točkami izkazal Gadnik, Paliska jih je dosegel 12, D. Koncilja pa 11. Pri Sobočanih sta izstopala Mijalkovič (17) in Tot (16), Flisar pa je dosegel 12 točk.

Preostali izidi: Calcit Volleyball – Fužinar Metal 3 : 0, Astec Triglav – ACH Volley 0 : 3, Krka – Maribor 0 : 3.

V ženski konkurenci je Kema Puconci pričakovano izgubila z državnimi prvakinja v Mariboru, pri čemer jim je uspelo »odvzeti« celo niz. Izid tekme Nova KBM Branik – Kema Puconci je bil 3 : 1 (16, 16, -26, 14). Največ točk za Pucončanke so dosegle Tamara Borko 17, Iva Škraban 12 in Tjaša Frumen 11. Preostala izida: Braslovče – Formis 3 : 1, Calcit Volleyball – Hit Nova Gorica 3 : 1.

Milan Jerše

teden v številkah

Atletika

Primož Kozmus (AK Brežice), 203 točke, in Martina Ratej (AK Kladiivar), 177, sta po anketi AZS najboljša atleta leta 2012. Kozmus je dobil v metu kladiva srebrno medaljo na olimpijskih igrah v Londonu, kjer je bila Ratejeva v metu kopja sedma. Med članicami je Sonja Roman (11) s Hodoša (AK Štajerska) šesta, med mlajšimi mladinkami je šesta Anja Benko (16), deveta pa Katja Vrdjuka (obe AK Panvita), 3. (M. J.)

Tenis

Mednarodni turnir, Punej v Indiji, četrtfinale dvojic: Andreja Klepač (TK M. Sobota)–Eva Birnerova (Češka) – Krumm-Nara (Japonska) 7 : 6, 6 : 4; polfinale: Klepačeva–Birnerova – Glushko (Izrael)–Lertchewakarn (Tajska) 3 : 6, 4 : 6. (T. G.)

Namizni tenis

4. krog evropske superlige, M. Sobota: Kema Puconci – El Nino Praga 5 : 5. Po dvakrat sta zmagala Mitja Horvat in Bojan Ropoša, enkrat pa Dominik Škraban. (T. G.)

1. krog rekreativne lige SZ Puconci: Animus Markišavci – Kema veterani 2 : 8, Jelenov hram – Spin M. Nedelja 6 : 4, Polana – News caffè Beltinci 6 : 4, Sobota veterani – Alf M. Sobota 7 : 3. (M. J.)

Športno modelarstvo

Zadnje letošnje tekmovanje za slovenski pokal FIA letičih modelov, Vipava, absolutno: 2. Črt Šiftar (RSD Start Polana), 8. Boštjan Bagari (AK M. Sobota);

mladinci: 1. Črt Šiftar, 2. Miha Lemut (DMP M. Sobota). Skupno: 1. Črt Šiftar, 2. Boštjan Bagari; mladinci: 1. Črt Šiftar, 2. Miha Lemut. (M. J.)

Kikboks

Mednarodno tekmovanje, Zagorje ob Savi (477 tekmovalcev iz 11 držav), do 89 kg: 1. David Žibrat; do 84 kg: 3. Tomo Kološa, oba M. Sobota. (T. G.)

Judo

31. mednarodni Iršičev memorial za slovenski pokal, Maribor (123 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške) – člani, do 66 kg: 1. Adrijan Gomboc iz Rakičana (Z' dežele Sankaku Celje). Članice, do 63 kg: 2. Natalija Varga; do 78 kg: 2. Melita Gönč (obe KBV Lendava). Kadeti, do 60 kg: 1. Žiga Šendlinger (Ljutomer); do 73 kg: 3. Patrik Gal (KBV Lendava); do 81 kg: 2. Narsej Lackovič (Ljutomer). Kadetinja, do 63 kg: 2. Natalija Varga (KBV Lendava). (M. J.)

Mednarodni mladinski turnir, Zagreb, do 11 let: 2. Luka Denša (38 kg), 3. Lina Lipuš (30 kg), oba KBV Lendava. (F. B.) Turnir 2. slovenske lige, Ravne na Koroškem: Ljutomer – Beltinci 4 : 2, Ljutomer – Sl. Gradec 2 : 5, Beltinci – Sl. Gradec 2 : 4. Finalni del: Ljutomer – Bežigrad 1 : 6; za tretje mesto: Ljutomer – Impol II 3 : 4. (T. G.)

Karate

3. pokalna tekma Slovenije, Kanal ob Soči (263 tekmovalcev) – borbe, kadetinja: 1. Silvija Rajnar (54 kg), 2. Melisa Novak (47 kg); ml. deklice: 3. Mari-

na Goubar (nad 40 kg); st. dečki: 3. Vid Veren Hochstetter (40 kg); mladinci: 3. Sebastijan Koltaji (61 kg). Kate, kadetinja: 3. Silvija Rajnar. Ekipno: 1. najmlajši in mladinke, 3. malčice, st. deklice in ml. dečki, vsi KK M. Sobota. (M. J.)

Dvoranski hokej

Mednarodni turnir za memorial Vladimira Brčkoviča, Zelina: 2. Lipovci, 7. Triglav Predanovci, 8. M. Toplice. (T. G.)

Rokomet

7. krog 1. B-lige (ž): Jadran Bluemarine Hrpelje – Millennium 32 : 32. 7. krog 2. DRL: Nova Gorica – Arcont Radgona 31 : 26 (15 : 11; Matavž Žunič 7, David Petraš 5), Pomurje prosto. Vodi Loka 2012 (13), 10. Arcont Radgona (3), 11. Pomurje (2). (M. J., N. K.)

Košarka

6. krog 2. SKL: Parklji Ljubljana – Radenska Creativ Sobota 78 : 96 (Tadej Horvat 15, Jernej Juteršnik in Juraj Bilič po 13). Vodi Splošna plovba Portorož (12), 5. Radenska Creativ Sobota (-1), 9.

5. krog 2. SKL vzhod, mladinci: Borut Besedič MB – Radenska Creativ Sobota 73 : 62 (Simeon Kotnik 28, Filip Dora 11). 1. SKL vzhod, mladinke: AJM MB – Pomurje 68 : 61 (Eva Dora 16; Tina Kerčmar 28, Urška Juteršnik 17). 5. krog 1. SKL vzhod, kadetinja: Pomurje – Konjice 35 : 58 (Teja Cvijanovič 10). 6. krog 2. SKL vzhod, kadeti: Radenska Creativ Sobota – Borut Besedič 54 : 90 (Tim Mencigar 11, Tadej Berce 10). Turnir pionirjev, Lenart: Ljutomer – Radenska Creativ Sobota 13 : 33 (Filip Horvat 9),

Lenart – Radenska Creativ Sobota 39 : 42 (Luka Grmič 17).

1. krog Pomurske lige: Paloma-Alfa Sladki Vrh – PŠK Ljutomer III 90 : 46, Sobota – Picerija Nona Lenart 55 : 51, Radenci – KD Ljutomer 74 : 58, PŠK Ljutomer II – Lindau Lendava 52 : 71, prost GMT Beltinci. (M. J.)

Kegljanje

7. krog – 1. B-liga: Radenska – Škofja Loka 6 : 2 (3337 : 3211); 1. B-liga (ž): Radenska – Lanteks II 1 : 7 (3106 : 3259); 2. liga vzhod: Impol – Nafta 6,5 : 1,5 (3221 : 3078); 2. liga vzhod (ž): Ruše – Nafta 1 : 7 (2697 : 2974); 3. liga vzhod: Radenska II – Ceršak II 6 : 2 (3183 : 3134). (M. J.)

Strelstvo

1. krog regijske lige s serijsko zračno puško: J. Jurkovič – Graničar Cankova 1065 : 1028, Gederovci – Radgona 1069 : 1038, Bakovci – Graničar Domajinci 1094 : 1029, Gančani – Mesto Ljutomer 1041 : 982, Strelec Andrejci – First M. Sobota 1051 : 1060. (M. J.)

Šah

15. Martinov turnir, hotel Diana v M. Soboti, Društvo vinogradnikov Goričko in ŠD Radenska Pomgrad (51 šahistov iz štirih držav): 1. Matej Titan (najboljši mladinec), 2. Boris Kovač, oba po 7 točk, sledijo Tomislav Gruškovnjak, Jernej Skuhala (najboljši pionir), oba po 6,5, Denis Gjurjan, Mitja Kovač, Igor Kos (vsi Radenska Pomgrad), Imre Horvath (Madžarska), Darko Šardi (Hrvaška), vsi po 6 točk. (M. J.)

Invalidski šport

DP v šahu, Šmartno pri Litiji: 1. MDI M. Sobota (Marija Barber, Marija Gomboc, Antonija Rantaša, Angela Marič), 6 točk, 2. DI Muta, 5, 3. ZDMSS, 1. (M. J.)

19. Magdičev memorial v kegljanju za paraplegike in tetraplegike, Radenci: 1. Maribor, 3. M. Sobota; posamično: 3. tetraplegik Slavko Dunaj in parapleginja Marta Janežič; veterani: 1. Anton Simonič, 2. Franc Borovnjak, 3. Ludvik Škraban. (T. G.)

Pikado

3. krog Pomurske lige: Team Maži bar – Čarne vrane 9 : 16, Osa – Bar Tiffani 17 : 8, Picolo – Viktorija 23 : 2, Brizgalna bar – Pajdaši 13 : 12, Dokležovje – Nočne laufarke 19 : 6. Vodita Osa in Picolo s 6 točkami. (T. G.)

Šolski šport

Košarka, st. učenci, Ljutomer: 1. Ljutomer, 2. Križevci, 3. Stročja vas, 4. Veržej, 5. Cezanjevci. Izidi – finale: Ljutomer – Križevci 30 : 13, za tretje mesto: Veržej – Stročja vas 7 : 11. (M. J.)

Športni ribolov

Mednarodno tekmovanje, jezero Ujfalusi na Madžarskem (12 moštev): 1. Oiltech KFT Lovaszi (Madžarska), 3. RD Pince. (F. H. M.)

5. Martinov pokal, ribnik Kanu v Krogu (16 ribičev): 1. Boris Vöröš (Rakičan), 22,7 kg, 2. Bojan Božič (M. Sobota), 17,9 kg, 3. Aleš Zver (Gančani), 16,2 kg. (T. G.)

Pri Janku Jurkoviču streljajo že 60 let

Zlata plaketa vodstvu društva

Kocbek: »Strelski šport se premalo ceni« – Številna priznanja za tekmovalne dosežke strelcev

V Kocbekovi dvorani Kulturno-promocijskega centra pri Sv. Juriju ob Ščavnici je bila pred kratkim slovesna akademija ob 60-letnici strelskega društva Janka Jurkoviča. Na slovesnosti so podelili tudi najvišja priznanja Strelske zveze Slovenije. Zlato plaketo zveze sta ob jubileju prejela prav Strelsko društvo Janka Jurkoviča Videm in njegov predsednik Anton Kocbek. Slednji vodi društvo že skoraj 42 let, saj je predsedniško funkcijo prevzel leta 1971. Zlato plaketo mu je izročila delegacija na čelu s Miranom Vernikom, članom strokovnega sveta Strelske zveze Slovenije, in slavnostnim govornikom na tokratni akademiji. Srebrno plaketo sta prejela Branko Korošak in Miro Holc, bronasto pa Gorazd Kocbek in Miran Lapi. Priznanja za tekmovalne dosežke so

Predsednik strelskega društva Janka Jurkoviča Anton Kocbek prejema zlato plaketo iz rok Mirana Vernika, člana strokovnega sveta Strelske zveze Slovenije.

FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

»Ker pa svet stoji na mladih, skrbimo za mlade in vzgajamo nadarjene strelce.«

dobili strelci Izidor Hreščak, Thomas Lampl, Anton in Gorazd Kocbek (oče in sin, op. p.), Alojz Gorenc in Branko Korošak. V imenu Občine Sv. Jurij ob Ščavnici je strelskemu društvu Janka Jurkoviča priznanje izročil tudi domači župan Anton Slana, zahvalo pa sta prejela častna člana društva Franc Vajndorfer in Roman Muhič.

Omenjeno strelsko društvo nosi ime po Janku Jurkoviču, domačinu partizanu, ki je izgubil življenje med drugo svetovno vojno. Nastalo je natanko 24. septembra 1952, ko je takratni matičar Drago Ferenc skupaj z miličniki in še nekaj simpatizerji prvič registriral društvo kot Strelsko družino Videm. A do nakupa prvih zračnih pušk

je minilo še pet let, razlog pa so bile slabe ekonomske razmere. Leto 1957 pa je sicer pomembno tudi zato, ker je bilo takrat organizirano prvo tekmovanje, in to na kraju, kjer še danes stoji Strelski dom društvo. Po nakupu malokalibrskih pušk je leta 1961 predsednik društva postal Roman Muhič in pod njegovim vodstvom je društvo

dajalo pomemben poudarek vključevanju šolske mladine v strelski šport, izboljšale pa so se tudi materialne razmere. Ko je pred dvainštiridesetimi leti vodenje društva prevzel Anton Kocbek, je sledilo najuspešnejše obdobje. Društvo se je izjemno razvilo in organiziralo, tekmovalci na čelu s Kocbekom so začeli dosegati vrhunske rezultate, pri tem pa niso pozabili na delo z mladimi. Med letoma 1980 in 1991 je društvo v streljanju z zračno puško zaporedoma osvajalo naslove prvaka takratne Občine Gornja Radgona. Leta 1990 je sledil naslov prvaka s serijsko zračno puško v republiški ligi, leta 1995 pa naslov prvaka v mednarodni ligi. Leta 2003 so strelci postali ekipni državni prvaki, naslednje leto pa sta svoj delež k uspehu slovenske reprezentance pri osvojitvi naslova evropskega prvaka v samostrelju dodala tudi Gorazd Horvat in Izidor Hreščak. Predsednik društva Anton Kocbek je poudaril, da se še danes čuti odgovornega za ohranjanje tradicije, ki si jo je društvo ustvarilo v šestih desetletjih. »Ker pa svet stoji na mladih, skrbimo za mlade in vzgajamo nadarjene strelce. To pa v zadnjih letih ni ravno lahko, saj se strelski šport premalo ceni in promovira. Nekeč je bil del učnega načrta v osnovni šoli, danes pa v njem ni več omenjen,« je o sodobnih težavah spregovoril Kocbek. A kljub temu jim je uspelo lani včlaniti nekaj mlajših dečkov, ki so jih za strelski šport navdušili njihovi dedki in starši, ki so bili vsi pred leti prav tako uspešni tekmovalci.

Tomo Koleč

Seminar za nogometne trenerje Velik odziv od drugod

Zanimivo predavanje hrvaškega strokovnjaka

Območno društvo nogometnih trenerjev iz Lendave je organiziralo predavanje v sklopu točkovanja za pridobivanje dovoljenja za leto 2013, ki se ga je udeležilo 80 trenerjev. Seminarja so se udeležili tudi trenerji iz Zalaezerszega, Čakovca, Varaždina, Ljubljane, Velenja, Murske Sobotne, Maribora, Lenarta in Lendave. Navzoča sta bila tudi predsednik slovenske trenerske organizacije mag. Rudi Bračič in tajnik ZNTS Bogdan Trope. Predavanje je zajemalo dva sklopa teoretičnega

in praktičnega izpopolnjevanja. Najprej je o metodiki učenja tehnike in popravljanja napak predaval doc. dr. Stjepan Jerković s FFK Zagreb, nato pa so si v Dvojezični srednji šoli Lendava ogledali še trening izpopolnjevanja tehnike, ki so ga prikazali kadeti Nafta U-16 s trenerjema Vladimirjem Šoošom in Jožefom Šebökom. Ker so bili trenerji s prikazanim navdušeni, so se dogovorili za nadaljevanje tovrstnega izobraževanja.

F. H. M.

Svetovno mladinsko prvenstvo v šahu

Najvišje Barbara in Boris

Skuhali in Markoju štiri točke iz šestih partij

Za tekmovalci in tekmovalkami je polovica prvenstva. Med pomurskimi predstavniki je najvišje uvrščena Barbara Skuhala, ki je v kategoriji deklic do 16 let s štirimi točkami na 21. mestu. Lahko se pohvali, da je med 149 slovenskimi udeleženci še neporažena. Kot zanimivost omenimo, da je njena partija iz 6. kola proti nasprotnici iz Indije trajala kar pet ur in deset minut ter se je po stotih odigranih potezah končala z remijem. Med fanti za zdaj najbolje kaže 14-letnemu Borisu Markoju, ki je prav tako zbral štiri točke in je trenutno uvrščen na 42. mesto.

Izidi Pomurcev – 1. kolo: zmagal Boris Markoja, remizirali Jaka Meglič, Barbara, Jernej in Luka Skuhala. 2. kolo: zmagali so Eneje Meglič, Jer-

nej Skuhala in Hana Nemeč, remizirali pa Lucija Kadiš in Barbara Skuhala. 3. kolo: zmagala Boris Markoja in Jernej Skuhala, remizirali pa Nino Cmor, Fabijan Marič Vild, Jaka Meglič, Nejc Hanc in Barbara Skuhala. 4. kolo: zmagali so Leonard Kopal, Barbara Skuhala in Hana Nemeč, remizirali pa Boris Markoja, Luka Skuhala in Liza Kisilak. 5. kolo: zmagali so Leonard Kopal, Jaka Meglič in Barbara Skuhala, remizirali pa Boris Markoja, Luka Skuhala, Fabijan Marič Vild, Nejc Hanc, Hana Nemeč in Lucija Kadiš. 6. kolo: zmagali so Nino Cmor, Boris Markoja, Niko Režonja in Luka Skuhala, remizirali pa Eneje Meglič, Jernej Skuhala, Hana Nemeč in Barbara Skuhala.

Milan Jerše

Hotinja vas srečna z Markojo Zasenčil je vso konkurenco

Premočna zmaga na prvem kontrolnem tekmovalju

SD FLV Hotinja vas je organiziralo dvodnevno tekmovalje. Na prvem odprtem kontrolnem tekmovalju z zračnim orožjem je v konkurenci 31 strelcev blestel Robert Markoja (SD Štefana Kovača Turnišče), ki je zmagal s 594 krogi. Drugouvrščenega Grego Potočnika je pustil za sabo za tri kroge, Rajmond Debevec, ki je bil četrti, pa je zaostal za pet krogov. S sedmim mestom (584) se je izkazal Mitja Črni (Gančani). V ženski konkurenci je slavila Živa Dvoršak (Olimpija), 398, peta je bila Saša Marija Ratnik (Tišina), 381, osma pa Bianka Vogrinčič (Črenšovci), 375. Pri mladincih je bil šesti Tadej Žalik, 572, sedmi Jaka Maučec (oba Turnišče), 569, deveti pa Žiga Prajndl (Radgona), 567. Pri mladinkah je šesta Špela Mihalič (Tišina), 386, sedma pa Tamara Črni (Gančani), 380. Še zračna pištola, čla-

ni: 7. Dominik Vnuk (Turnišče), 562. Na mednarodnem turnirju za nagrado Pohorja oz. memorial Bruna Škodiča je med 52 člani iz štirih držav slavil Madžar Peter Sidi iz izidom 701,4 (597), Robert Markoja pa je bil tretji, 692,1 (593). Med 29 članicami je bila prva Živa Dvoršak, 501,1 (397), Saša Marija Ratnik (389) pa je zasedla 13. mesto. Bolje se je s četrtim mestom pri mladinkah odrezala Špela Mihalič, 488,6 (389), pri mladincih pa je bil Tadej Žalik (573) deveti.

Še ekipni izidi – člani: 1. Madžarska, 1766, 6. Turnišče, 1743; mladinci: 1. Severovzhodna regija (Tadej Žalik, Žiga Prajndl, Jan Šumak), 1730, 2. Črenšovci, 1673, 4. Turnišče, 1663, 5. Radgona, 1620; mladinke: 1. Severovzhodna regija (Špela Mihalič, Bianka Vogrinčič, Petra Vernik), 1162.

Milan Jerše

Zamenjava na trenerski klopi

Vereš namesto Hebarja

Do spremembe prišlo zaradi neuspešnih nastopov

Upravni odbor rokometnega kluba Pomurje si je po odstopu zdaj že nekdanjega trenerja Vlada Hebarja vzel čas in po tehtnem premisleku zaupal vodenje članske ekipe, ki nastopa v 2. DRL, dosedanjemu pomočniku Borutu Verešu. Ta je moštvo vodil že na zadnjih dveh tekmah in dosegel polovičen uspeh. Uspelo mu je zmagati v gosteh pri Colu, doma pa je izgubilo z Novo Gorico. Po dveh tednih premora (prazniki

in prost krog) prihaja v goste prvouvrščena Loka 2012, ki je v prejšnjem kolu v tekmi za prvo mesto doma premagala Dravo. Za Pomurje bo tekma v psihološkem smislu dokaj enostavna, saj ekipa nima česa izgubiti, pokaže pa lahko veliko. Zagotovo bo manjkal poškodovan Matic Štumpf, ki si je na petkovi prijateljski tekmi z mladinci Maribora (24:23) poškodoval koleno.

M. J.

Statistika MNL

Grad pred Sv. Jurijem

Najboljši strelci Flisar, Krpič in Unger

Zmagovalec jesenske sezone 2012/2013 v ligi malega nogometa Zahodno Goričko je KMN Grad z vsemi 27 možnimi točkami. V devetih tekmah imajo razliko v zadetkih 56 : 18. Na drugem mestu je ŠD Sveti Jurij z 21 točkami (39 : 24), na tretjem pa KMN Jezero Krašči z 18 točkami. Sledijo ŠD Bodočnost Fikšinci (16), ŠD Kruplvinik (15), KMN Večeslavci in ŠRD Gornji Slaveči, oboji po 10 točk, ŠD Dolič (8), KMN Domajinci (3) in ŠD Gerlinci (1).

Zanimivo je, da si naslov najboljšega strelca delijo kar trije nogometaši, ki so dosegli po 13 zadetkov. To so: Damir Flisar (ŠD Kruplvinik), Franc Krpič (KMN Grad) in Matej Unger (ŠD Bodočnost Fikšinci). Še tabela ferpleja: ŠD Dolič, KMN Domajinci in ŠRD Gornji Slaveči, vsi imajo po dva zelena kartona.

M. J.

Mali nogomet

Zenkovcem jesenski naslov

Mrtvi tek vodilnih v drugih dveh ligah

12. krog OZ KMN Puconci, skupina B: Radovci – Vadarci 4 : 6, Skakovci – Vaneča 2 : 7, Kušanovci – Beznovci 3 : 3, Zenkovci – Moščanci 7 : 2, Dankovci – Dolina 2 : 9, Triglav – Lemerje 0 : 4, Bodonci – Torpedo srečanje preloženo. Vrstni red: Zenkovci 34, Torpedo (-1) 24, Skakovci 21.

8. krog LMN Moravske Toplice: Prosenjakovci – Motvarjevci 5 : 2, Vučja Gomila – Filovci 0 : 6. Vrstni red: Filovci 21, Tešanovci 20, Sebeborci 15.

9. krog MLMN Križevci: Grabe – Bunčani 3 : 6, Ključarovci – MRD 5 : 3, Kalinovjak – Junior 2 : 3, Lukavci – LO-KO 8 : 2, Berkovci – Vučja vas 6 : 1, Križevci – Slaptinci 7 : 3. Vrstni red: Junior 22, Lukavci 21, Križevci 18.

M. J.

Namizni tenis

Gerenčer in Belše uspešna

Zasluzna za zmago svojega moštva

Nekdanja igralca NTK Lendava Robert Gerenčer in Željko Belše uspešno nastopata v tretji Medžimurski ligi za moštvo Nostro MSTC. Sta najbolj zasluzna, da je njuno moštvo v drugem in tretjem krogu remiziralo najprej z moštvom NTK Cirkovljani (5 : 5), nato pa še z moštvom NTK Hodošan II, prav tako je bil izid 5 : 5. Na obeh srečanjih je odločilno točko za svoje moštvo prispeval ravno Robert Gerenčer. Najprej je ugnal Martinca s 3 : 2 (11 : 13, 9 : 11, 11 : 6, 12 : 10, 11 : 9), zatem pa še Magdaleniča s 3 : 1 (11 : 7, 6 : 11, 11 : 6, 11 : 5).

F. H. M.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

Domžale s polnim izkupičkom iz Fazanerije

Črna serija se nadaljuje

Mura 05 za devetim mestom zaostaja sedem točk – Stadion v Fazaneriji iz tekme v tekmo vedno bolj sameva

Stadion Fazanerija, 400 gledalcev, sodnik: Vojko Goričan (Loče pri Poljčanah). Strelci: 0 : 1 G. Vuk (23), 0 : 2 S. Vuk (54), 1 : 2 Eterović (74). Rumeni kartoni: Kramar, Horvat, Maruško, Jelič, Janža; Skubic, Kous, S. Vuk.

Mura 05: Draković, Janža, Travner, Cipot, Kramar (Jelič, 53), Maruško, Horvat (Eterović, 70), Aborah, Vaš, Buzeti in Bohar.

Domžale: Vidmar, Skubic, Živec (Kovčenič, 25), Gerič, G. Vuk, S. Vuk (Vančaš Požeg, 73), Knezović, Balokog, Korun, Šimunović, Kous (Ihbeisheh, 84).

Mura 05 nikakor ne uspe prebroditi rezultatske krize. Tokratni krvnik soboških nogometašev so bile Domžale, ki so prikazale več volje in želje po zmagi. Domača barka se je začela potapljati v 23. minuti, ko je bil v hitrem protinapadu uspešen Goran Vuk. Njegov brat Slobodan je po napaki domačega vratarja prednost gostov povišal v 54. minuti. Glede na zadnje predstave pravega upanja na preobrat ni bilo. Tega je v 74. minuti z zadetkom vrnil Eterović, vendar je bilo to premalo, da bi črno-beli osvojili vsaj točko. V zadnjih minutah je

pomenilo, da tri točke odhajajo v Domžale. Svoje negodovanje nad zadnjimi predstavami so pokazali tudi navijači, ki so sredi drugega polčasa začeli skandirati ime nekdanjega trenerja Anteja Šimundže. Mariborski strokovnjak je pri navijačih v Pomurju še vedno zelo dobro zapisan, večina njih pa bi rada, da ponovno sede na klopi črno-belih. Mnenja glede rezultatske krize so različna, prevladujoče pa je takšno, da so slabi izidi plod negativne klime okoli kluba in načina vodenja ekipe. Če k temu dodamo, kot pravijo v vodstvu kluba, še po-

Oliver Bogatinov, trener Mure 05: »Nekatere stvari se ponavljajo že nekaj časa in mislim, da je čas, da se poslovljimo. Zato nepreklicno odstopam s funkcije trenerja Mure 05. Razlogov je več, naštel pa jih bom ob kakšni drugi priložnosti.«

Stevan Mojsilović, trener Domžal: »Težka tekma in težka zmagata, ki pa je vendarle zaslužena. O zmagovalcu bi sicer lahko odločili že prej, a nam ni uspelo. Vedeli smo, da je pred nami težko gostovanje, saj ima Mura veliko dobrih nogometašev, sam pa sem mnenja, da

Maribor se ne da, za Koprno so zdaj Domžale

17. krog: Triglav – Mura 05 3 : 1 (2 : 0), Aluminij – Celje 1 : 2 (1 : 0), Domžale – Gorica 0 : 1 (0 : 0), Luka Koper – Olimpija 2 : 0 (1 : 0), Rudar – Maribor preloženo. 18. krog: Mura 05 – Domžale 1 : 2 (0 : 1), Gorica – Rudar 0 : 4 (0 : 2), Maribor – Aluminij 2 : 1 (2 : 0), Celje – Luka Koper 0 : 1 (0 : 1), Olimpija – Triglav 5 : 1 (3 : 0). Pari 19. kroga: Mura – Rudar (nedelja ob 14. uri), Gorica – Maribor, Celje – Triglav, Olimpija – Domžale, Aluminij – Luka Koper.

M. J.

Maribor	12	2	2	32	10	38
Olimpija	11	2	5	37	18	35
Koper	9	4	5	24	18	31
Domžale	9	1	7	17	15	28
Celje	6	7	5	16	16	25
Rudar	5	4	7	15	24	19
Gorica	5	4	9	23	33	19
Aluminij	6	1	10	18	29	19
Triglav	5	3	9	16	21	18
Mura 05	3	2	12	21	35	11

Agilni Aborah, kapetan Cipot, Janža in Kramar so bili premalo za točko. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

domačim igralcem zmanjkalo tudi nekaj sreče, saj je Jelič s strelom od daleč oplazil vratnico, Boharju pa žoge iz bližine ni uspelo spraviti v mrežo. To je

manjkanje športne sreče, je mešanica za neuspeh popolna. Zato tudi ne čudi, da se v Fazaneriji prazni stadion, ki iz tekme v tekmo vedno bolj sameva.

trenutno mesto na lestvici ni pravi odraz te ekipe. Čestitke mojim fantom za bojevito, dobro in taktično zrelo igro.«

Smiljan Kuhar

3. SNL vzhod

Zdaj vodi Šmarje pri Jelšah

V derbiju poraz Veržejcev – Zmagi Čarde in Rakičana

12. krog: Odranci – Agroservis Beltinci 1 : 1, Rakičan – Grad 2 : 1, Čarda – Avto Rajh Ljutomer 2 : 0, Farmtech Veržej – Šmarje pri Jelšah 0 : 2, Tromejnik G-Sukič – Koroška Dravograd 1 : 4, Malečnik – Zreče 0 : 1, Kovinar Štore – Ahha Emi Bistrica 0 : 1.

Pari 13. (zadnjega jesenskega) kroga: Avto Rajh Ljutomer – Farmtech Veržej, Agroservis Beltinci – Rakičan, Grad – Malečnik, Zreče – Čarda, Koroška Dravograd – Odranci, Ahha Emi Bistrica – Tromejnik G-Sukič, Šmarje pri Jelšah – Kovinar Štore.

Prekmurski derbi brez zmagovalca

Igrišče v Odrancih, 600 gledalcev, sodnik: Želimirko Pavlovič (Krško). Strelci: 1 : 0 Gostan (12), 1 : 1 Zelko (73). Rumeni kartoni: Vori, J. Gönč, Jerebič, Mlinarič, Duh, Gostan, Žnidarič, Šeruga, Slavič.

Odranci: M. Gönč, Graj, Vori (Matjašec, 80), Mlinarič, J. Gönč, Žnidarič, Raduha, Duh, Tompa, Jerebič, Gostan.

Agroservis Beltinci: Vöröš, T. Pavel, Slavič, D. Zlatar, Šeruga, Smodiš (Smej, 82), Kerec, Ilič (Zelko, 66), Vogrinec (Pejnovič, 46), L. Sreš, Kovač.

Odločil Uroš Bagari

Igrišče v Rakičanu, 300 gledalcev, sodnik: Armando Šorli (Maribor). Strelci:

0 : 1 Furek (2), 1 : 1 Bagari (15), 2 : 1 Bagari (48). Rumeni kartoni: Bagari, Vurcer, Piberčnik, S. Gerendaj, Vrabelj, Gaber.

Rakičan: S. Gerendaj, Botjak, Žekš, Godvajš, Halas (Vogrin, 87), Bencak, Bagari, Piberčnik (Kalamar, 75), M. Tkalec, Vurcer, Kutoš.

Grad: Klemenčič, Gaber, Kumer, Banfi, Furek, Ribaš, Belna, Sajko, De. Čontala (Kripič, 46), Gabor, Vrabelj.

Prekmursko-štajerski derbi Čardi

Igrišče v Martjancih, 200 gledalcev, sodnik: Peter Mertelj (Hajdina). Strelci: 1 : 0 Kouter (47), 2 : 0 Kouter (82). Rumeni kartoni: Puhan, Škafar, Cipot.

Čarda: Prša, Gjergjek, Zadravec, Cipot, Barbič, G. Pavel (Recek, 67), Mauko, Puhan (Lovrenčec, 89), Kouter, Škafar, Flisar (Šipoš, 82).

Avto Rajh Ljutomer: Fajfar, Bogdan, Novak (Oletič, 67), Panič, Bertalančič, Rudolf (Kardinar, 52), Grizold, Munda, Smolkovič (Kuzmanovski, 82), Vogrinec, Leben.

Nepričakovan poraz Veržeja

Igrišče v Veržeju, 150 gledalcev, sodnik: Bojan Tkalečič (Maribor). Strelci: 0 : 1 Aslanaj (3), 0 : 2 Firšt (64, 11 m). Rumeni kartoni: Polajžer, Kavaš, Trstenjak, Duh, Neskič, Mauher, Mraz.

Šmarje	7	3	2	34	15	24
Veržej	8	0	4	30	17	24
Dravograd	8	0	4	24	19	24
Čarda	7	2	3	27	21	23
Beltinci	6	2	4	28	18	20
Zreče	6	2	4	11	15	20
Odranci	5	3	4	19	13	18
Tromejnik	6	0	6	24	25	18
Ljutomer	4	2	6	13	20	14
Bistrica	4	1	7	15	20	13
Grad	4	1	7	14	20	13
Malečnik	3	2	7	12	20	11
Rakičan	3	2	7	16	30	11
Kovinar	3	0	9	11	25	9

Farmtech Veržej: Duh, Fekonja, Polajžer, Ropoša (M. Vinkovič, 46), Pelcl, Kavaš, Kocuvan (Vidmar, 70), Kurbus (Trstenjak, 46), Kaučič, Lovrec, D. Vinkovič.

Tromejnik izgubil doma

Igrišče v Kuzmi, 150 gledalcev, sodnik: Iztok Gornjak (Braslovče). Strelci: 0 : 1 Cokan (12), 1 : 1 Da. Čontala (21), 1 : 2 Naglič (44), 1 : 3 Kuzma (48), 1 : 4 Naglič (68). Neuspešen izvajalec enajstmetrovke: Da. Čontala (21). Rumeni kartoni: Skledar, Sukič, Kiselak, Veršovnik, Cokan, Gluhovič, Ramšak.

Tromejnik G-Sukič: M. Mešič, Skledar, R. Bokan, Sukič, Štesl, Nemeč, Kisilak (Potrč, 53), Ulen (Kamenica, 57), Grah, B. Kous, Da. Čontala (B. Kous, 60).

Milan Jerše

9. krog SŽNL

15 zadetkov Pomurja

»Žrtev« Slovenj Gradec

Teiing Pomurje – Slovenj Gradec 15 : 0 (8 : 0; Andreja Nikl in Tanja Vrabel po 4, Manja Rogan in Staša Špur po 2, Anja Prša, Tjaša Tibaut, Mateja Zver), Velesovo Kamen Jerič – Jevnica 3 : 2 (2 : 1), Rudar Škale – Krka 5 : 1 (2 : 0), Dornava – Radomlje 0 : 6 (0 : 2), Maribor prost. Zaostala tekma 7. kroga: Dornava – Teiing Pomurje 1 : 10 (1 : 7; Tjaša Tibaut 5, Staša Špur in Mateja Zver po 2, Tanja Vrabel).

Pari 10. kroga: Teiing Pomurje – Radomlje (nedelja ob 11. uri), Dornava – Krka, Rudar Škale – Jevnica, Velesovo Kamen Jerič – Maribor, Slovenj Gradec prost.

M. J.

Pomurje	8	0	0	76	8	24
Rudar	6	0	2	40	11	18
Radomlje	6	0	1	33	17	18
Jevnica	4	0	4	23	16	12
Maribor	4	0	4	22	21	12
Krka	3	0	5	20	41	9
Velesovo	2	0	5	16	38	6
Dornava	2	0	6	14	36	6
Sl. Gradec	0	0	8	1	57	0

Nogomet

Uspešni Murini mladinci

Kadeti le remizirali s kranjskim Triglavom

13. krog 1. SML: Mura 05 – Triglav 4 : 0 (Amadej Maroša 2, Kevin Poredoš, Jure Škaper). Vodi Hit Gorica (34), 6. Mura 05 (18). 13. krog 1. SKL: Mura 05 – Triglav 1 : 1 (Jan Hartman). Vodijo Domžale (35), 15. Mura 05 (7).

16. krog lige U-14 vzhod: Ljutomer – Žalec 0 : 6. Vodi Maribor (46), 6. Mura 05 (31), 10. Farmtech Veržej (21), 14. Ljutomer (6). 8. krog lige deklet U-17: Teiing Pomurje. Vodi Teiing Pomurje (21).

13. krog 2. SML vzhod: Šmartno 1928 – Farmtech Veržej 4 : 0. 13. krog 2. SKL vzhod: Šmartno 1928 – Farmtech Veržej 2 : 1. Skupna lestvica: 1. Malečnik 60, 7. Farmtech Veržej 36.

13. (zadnji jesenski) krog MNL Lendava: Olimpija Dolga vas – Kapca 0 : 3, Graničar – Čentiba 2 : 5, Nedelica – Dobrovnik 1 : 0, Renkovci – Petišovci 8 : 0, Zvezda Dolina – Veterani Turnišče 1 : 4, Žitkovci – Panonija Gaberje 2 : 1, Nafta veterani – Mostje 0 : 3. Vrstni red: Nedelica in Dobrovnik po 29, Mostje 26, Renkovci in Nafta veterani po 25.

13. krog 1. MNL M. Sobota: Dokležovje – Lipa 0 : 4, Serdica Kl. Šinko – Radgona 5 : 0, Rotunda – Gančani 0 : 5, Bakovci – Aqua Ižakovič 2 : 0, Cven – Bratonci 2 : 3, Cankova – Goričanka 2 : 0, Pušča – Roma 0 : 2. Vrstni red: Gančani 34, Bakovci 30, Serdica 28.

M. J.

Sobota, 17. novembra, ob 10. uri pred Gledališko in koncertno dvorano Lendava: 8. Pohod proti zasvojenosti. Proga: Dolgovaške in Lendavske gorice, cilj na dvorišču DOŠ I Lendava. Informacije in prijave: 040 205 778, Laszlo Ligeti.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajz nami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

PNL

Nafta 1903 jesenski prvak

Velika prednost

13. (zadnji jesenski) krog: Tišina – Črenšovci 4 : 2 (Jablanovec 2, Varga, Lebar; Kolarič 2), Apače – Velika Polana 4 : 2 (Kučan 2, Kiselak, Topolinjak; Žalik, Horvat), Šalovci – Virs Bistrica 1 : 1 (Kerčmar; Šimonka), Kema Puconci – Hodoš 0 : 1 (Vass), Lesoplast Križevci – Turnišče 0 : 0, Kobilje – Nafta 1903 1 : 3 (Zajt; Ivanič, Polareczi, Bunderla), Hotiza – GMT Bogojina 2 : 1 (Preininger, Gyerkeš; Oslaj).

M. J.

Nafta 1903	10	1	2	30	16	31
Črenšovci	8	1	4	39	24	25
Turnišče	7	3	3	35	21	24
Bistrica	6	3	4	30	22	21
Križevci	5	6	2	15	10	21
Hotiza	6	2	5	26	24	20
Kobilje	6	1	6	20	26	19
Šalovci	4	6	3	20	16	18
V. Polana	4	4	5	16	21	16
Bogojina	4	2	7	15	26	14
Hodoš	4	2	7	13	26	14
Kema	3	3	7	22	27	12
Tišina	2	4	7	23	29	10
Apače	2	2	9	16	32	8

besede mode

Skrivnostno

Igra skrivanja in odkrivanja je ena najlepših v kulturi oblačenja

Kljub mrazu prihajajo k nam prazniki, konec leta, topla svetloba sveč in kaminov ter prijetna družjenja. Najrazličnejši dogodki so postavljeni tudi v november, zato je dobro, da pregledamo garderobno omaro in ugotovimo, kaj imamo in kaj morda še potrebujemo.

Burgundsko rdeča

Modne smernice za jesen in zimo so v znamenju burgundsko rdeče, zlate in črne. Ne gre za to, da drugih barv in barvnih odtenkov ni. Na modnih vrhah se je največ manekenk sprehodilo prav v teh treh barvah. K temu pa spada tudi ličenje v zlatem odtenku na vekah. Ustnice so postale zelo čutne v zelo temni burgundsko rdeči barvi. Spet gre za igro kontrastov. Če so oči narahlo naličene, so ustnice močno. Pri tem je popolna podlaga nujna in mirna roka pri črtalu več kot zaželena. Obleke v burgundsko rdeči so zanimive predvsem v čipki in prosojnih tkaninah, ki se samostojno gibljejo v več plasteh.

Elegantno črna

Večna črna nas običajno nikoli ne razočara. Edino, na kar moramo misliti, je popolno naličen obraz. Črna telo skriva, odkriva pa obraz. Tudi za najbolj naraven videz se moramo dokaj potruditi. Nanesti moramo vse plasti, ki so potrebne za dobro podlago za šminko. Črno črtalo na vekah se zdi večno, prav tako kot mala črna obleka. Čevlji so lahko v črni ali zlati. Še vedno je več modnih oblik, a čevlji s koničastim sprednjim delom in tanko peto še vedno kraljuje. Srebrni nakit se lahko meša z zlatim. Pravila iz zgodovine so le zato, da se jih krši.

Preden si oddahnemo s pogledom na garderobno omaro, pa morda vseeno ni zaman, da si obleko na hitro pomerimo. Pol leta je kar dolga doba, saj lahko v tem času shujšamo ali obratno.

Tatjana Kalamar Morales

privlačno

Počivališča za domače ljubljence

Dizajn je vedno tisti, ki nas poleg barve prepriča, da izdelek kupimo

Muce in psi so lahko naši prijazni spremljevalci, ki si dostikrat najdejo svoj prostor v hiši, če jim ga mi prej ne postavimo.

Razne košare so nam vsem znane, a nekoliko manj lepo oblikovane moderne skulpture, ki so obenem zelo prijazne in funkcionalne.

Čistoča

Ponudba pripomočkov za domače živali, oblačil in odev je zares različna. Vendar pa lahko ugotovljamo, da so različno funkcionalni. Kadar funkcije ne izpopolnjuje dizajn, takrat se zdi, da izdelek ni popoln. Morda je kakšna cena zato tudi nižja, a kakor pri vsem je pomembno, da ne kupujemo stvari trikrat v enem letu samo zato, ker so poceni. Na koncu smo vse tri izdelke preplačali.

Oblika in barva

Dizajn je vedno tisti, ki nas poleg barve prepriča, da izdelek kupimo. Kadar ga uporabimo in je domači živalski ljubljencek zelo zadovoljen, potem vemo, da gre za dober dizajn. Oblike jajčne lupinice ne bi pričakovali za mačje domovanje, a deluje zelo moderno. Znotraj jo lahko opremimo z različnimi blazinami v živahnih barvnih odtenkih. Če jo imamo v bombažni varianti, jo lahko zlahka vzdržujemo. Običajno pa se srečujemo tudi s trdimi plastičnimi škatlami, v katerih potujejo naši ljubljenci z nami v avtu. Škatle so toge, težko jih je čistiti in se ne podajo niti za milimeter. Nove jajčne lupinice so mehkejšje in se dajo zlahka prenašati. Poskrbimo za naše najdražje. Nagradili ne bomo samo njih, ampak tudi sami sebe.

Tatjana Kalamar Morales

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

S homeopatijo nad prehlad

Bolezen je mogoče ozdraviti z zdravilom, ki pri zdravem človeku povzroča podobne simptome in znake, kot jih ima bolnik

Ko se nas loteva gripa ali prehlad, imamo celo paleto zdravil uradne medicine, po katerih lahko posežemo in o katerih je beseda tekla v eni izmed prejšnjih števil Vestnika. Na voljo pa so tudi homeopatska zdravila, ki učinkovito zdravijo simptome gripe in prehlada. A le, če so pravilno izbrana! Zato bo odgovore, po katerem zdravilu poseči ob neki simptomatiki, kako ga odmerjati in kako dolgo, razkril današnji prispevek.

O homeopatiji smo že pisali, a ker je za razumevanje potrebno poznavanje principa le-te, je prav, da nekaj osnov ponovimo. Temeljno delovanje homeopatije je: podobno naj se zdravi s podobnim. To pomeni, da je mogoče bolezen ozdraviti z zdravilom, ki pri zdravem človeku povzroča podobne simptome in znake, kot jih ima bolnik. V homeopatiji so pomembni individualni simptomi bolnika, zato ne izbiramo zdravila za prehlad ali gripo, pač pa zdravilo za določeno osebo, ki ima značilne simptome. In ta individualizacija je razlog, da lahko različni bolniki z enako diagnozo, v našem primeru »prehlad«, dobijo povsem različna homeopatska zdravila!

Danes se bomo osredotočili na dve osnovni homeopatski zdravili, ki sta nepogrešljivi v vsaki homeopatski domači lekarni. In tudi pri prehladu ju lahko s pridom uporabimo kot prvo izbiro.

ACONITUM NAPELLUS je zdravilo, ki bi ga lahko označili kar z »akut« – to pomeni akutno, nenadno, silovito ... Zato lahko po njem posežemo v različnih stanjih, če ugotovimo, da je simptomatika podobna, in sicer ne glede na to, ali smo se prehladili na mrzel jesenski dan ali opazimo stanje šoka pri človeku v prometni nesreči. Paleta zdravljenja z aconitumom je torej zelo široka in različna, pri prehladu pa je aconitum vsekakor prva izbira ob pojavu prvih simptomov.

Kakšni so značilni simptomi bolnika?

Prehlad nastopi dokaj hitro, navadno po izpostavljenosti vetru in hladnemu vremenu. Pojavijo se povišana telesna

temperatura, drgetanje, roke in noge so mrzle, koža je rdeča in suha, značilna je huda žeja, a brez potenja, žrelo je rdeče, bolnik pa čuti nemir in tesnobo.

Kdaj se zdravilo uporablja?

Aconitum uporabljamo na začetku bolezni, ko zaznamo, da se »z nami nekaj dogaja«, torej čutimo prve simptome prehlada. Če bomo zdravilo vzeli pravočasno, bomo telo spodbudili k procesu samozdravljenja.

Ob tem ne pozabimo na počitek, ki bo telesu v pomoč, ko se bojuje z boleznijo. Prav tako ne bodimo zaskrbljeni, če se po prvem odmerku bolezen nekoliko poslabša – to je samo znak, da je bila telesu dana pravilna informacija, ki bo okrepila moč samozdravljenja. In tako imenovano prvotno poslabšanje je v homeopatiji značilno.

Kako odmerjamo in kako dolgo?

Odmerjanje je odvisno od potence zdravila in stanja organizma. Splošno je priporočljivo, da nižje potence (C6) odmerjamo pogosteje, višje potence

z našega štedilnika

File morskega lista v vinski omaki

800 g fileja morskega lista, 20 cl belega vina renski rizling, 10 cl bučnega olja, 20 g kaper, 10 cl sladke smetane, 10 g škrobne moke, 20 cl ribje osnove, sol, poper.

File morskega lista po dolžini dvakrat prerežemo in naredimo pletenico. Solimo in prelijemo z marinado, ki jo pripravimo iz vina, kaper, soli, popra in 2 cl bučnega olja. Pustimo marinirati štiri ure. Nato fileje pobremo iz marinade in osušimo s papirnato servieto. V ponvi segrejemo bučno olje in na njem opečemo ribo. Opečeno zalijemo z marinado in zgoštimo s sladko smetano, v kateri smo razmešali škrobno moko. Prevremo in po potrebi še začini.

Jagnječja rulada

900 g jagnječjih prsi, sol.
Sestavine za nadev: 100 g ajdove kaše, 120 g šampinjonov, 120 g pora, 5 cl olja, 2 jajci, sol, poper, origano, drobnjak, 15 g česna, 50 g belega kruha.
Sestavine za omako: kosti, 40 g korenja, 60 g zelene, 20 g peteršilja, 5 cl

olja, 10 cl vina, 150 g jabolk, 5 g škrobne moke, sol, poper, majaron.

Priprava nadeva

Ajdovo kašo v slani vodi skuhamo in odcedimo. Por narežemo na rezance, šampinjone na lističe. Olje v kozici segrejemo, na njem do polovice prepražimo por, nato dodamo šampinjone in počasi pražimo, da voda izhlapi. Dodamo sesekljan česen in kuhano kašo. Začini s soljo, poprom, origanom in drobnjakom. Premešamo in odstavimo z grelne plošče, da se ohladi. Ohlajeni masi primešamo jajce in na kocke narezan kruh.

Priprava: Iz jagnječjih prsi z ostrim nožem odstranimo kosti, tako da na mesu ne naredimo lukenj. Meso razprostremo na desko in rahlo potolčemo. Premešamo z nadevom in zvijemo v rulado. Rulado zavijemo v prozorno folijo za pečenje. Pečemo v pečici pri 170 stopinjah 35 minut. Nato odstranimo folijo, rulado narežemo in z omako serviramo.

Priprava omake: Kosti, ki so ostale od prsi, na drobno nasekamo. Očiščeno zelenjavo narežemo na kocke. Olje v kozici segrejemo, dodamo kosti in zelenjavo. Začini in počasi pražimo

(C30) pa redkeje. Seveda moramo ob burnih težavah homeopatsko zdravilo vzeti pogosteje, ko se pa stanje izboljšuje, pa pogostnost odmerkov zmanjšujemo.

BELLADONA je drugo najpogostejše zdravilo za akutna stanja, ki ga ne smemo spregledati. Če prvo fazo, kjer bi bil nujen aconitum, zamudimo ali zaradi poteka bolezni preidemo v drugo fazo prehlada, bo nujno poseči po atropi belladoni, ki jo na kratko imenujemo kar belladona.

Kakšni so značilni simptomi bolnika?

Za osebo, ki potrebuje belladono, so značilne rdečina, otekline, bolečina in toplota. Obraz takšnega bolnika je rdeč in vroč, lahko se pojavljajo bolečine, povišana telesna temperatura, sluznice so suhe, žeje ni, je pa zanimivo, da je značilno potenje.

Kdaj se zdravilo uporablja?

Zdravilo se uporablja za drugo fazo gripe in prehlada, ko nastopi potenje. Prav tako je belladona dobrodošla pri bolečem žrelu, velikokrat tudi pri bolečinah v ušesih.

To sta osnovni zdravili, ki se ju glede na simptomatiko svetuje v lekarni v boju z gripo in prehladom in sta velikokrat, če sta pravočasno in pravilno izbrani, zadostni. Če pa bolezen nismo pravočasno zatrli in so se zato pojavili še mnogi drugi simptomi, kot so kašelj, boleče žrelo, zamašen nos ali izcedek iz njega, se ti dve zdravili pogosto kombinirata z drugimi homeopatskimi zdravili.

Če se ob vsem tem zavedamo, da je homeopatija tudi holistična metoda, ki zdravi človeka kot celoto, in če spomnimo še na dejstvo, da homeopatska zdravila niso razvrščena glede na diagnozo ali terapevtsko skupino, ter je potemtakem lahko eno zdravilo, glede na simptomatiko, za mnoga različna bolezenska stanja, ne bo težko razumeti, da je nasvet farmacevta, usposobljenega za izdajo in svetovanje homeopatskih zdravil, še kako pomemben.

Polonca Fiala, mag. farm.

toliko časa, da kosti dobijo lepo rjavo barvo. Nato zalijemo z vodo samo toliko, da pokrije kosti. Kuhamo dve uri, po potrebi dolivamo vodo. Nato odcedimo ter dodamo na kocke narezana jabolka in vino, v katerem smo razmešali škrobno moko. Prekuhamo in po lastnem okusu začini.

Presoljena zarebrnica z lečo

800 g svinjskega kareja (8 zarebrnic), 8 cl olja, 40 g korenja, 80 g čebule, 60 g korena peteršilja, 100 g jabolk, 160 g kuhane leče, 20 cl polsladkega belega vina, 10 cl zelenjavne osnove, sol, poper, mleta kumina, česen.

Svinjske zarebrnice na deski rahlo potolčemo, natremo s soljo, poprom, kumino in česnom ter pustimo čez noč na hladnem, da se presoli. Nato olje v kozici segrejemo in na njem počasi opečemo zarebrnice. Opečene shranimo na toplem, na preostanku maščobe pa prepražimo sesekljano čebulo in peteršilj. Nato dodamo na kocke narezano jabolko. Malo premešamo, dodamo lečo ter zalijemo z vinom in zelenjavno osnovo. Dodamo zarebrnice, po potrebi še začini in dušimo deset minut.

Branko Časar, Gostilna Lovenjak

Dušan Kavaš – poklic strojevodje raje zamenjal za kovaštvo

»Bogat sem, ker svoje delo rad opravljam«

Meni, da so ročne spretnosti danes premalo cenjene – Poudarja pomen upoštevanja želja, postavitve v prostor in zmožnosti materiala

Dušan Kavaš je človek, ki vse, česar se loti, dela s strastjo. Od posla do vseh konjičkov, s katerimi se ukvarja. Tudi zato ni presenetljivo, da ni nikoli delal kot strojevodja, ampak je pristal v ustvarjalnem svetu kovaštva.

Po poklicu je strojni tehnik, ker se je izobraževal za strojevodjo. Pogoj je bila končana poklicna šola, izobrazil se je za strojnega ključavničarja, leto dni dela na vlaku in še dodatno šolanje. Tako je Dušan postal strojni tehnik, a je železniška nesreča, ki je vzela dva njegova prijatelja, njegovo poklicno pot usmerila drugam. »Takrat sem izgubil voljo, da bi kdaj delal kot strojevodja,« pravi in pojasnjuje, da je danes zaradi različnih varovalnih mehanizmov sicer precej manj možnosti za take nesreče, a se kljub temu ne bi vrnil k poklicu strojevodje.

Danes Dušan Kavaš dela kot kovač. »Čeprav se nisem odločil za šolanje za kovača, sem v tem pristal. Pred tem sem delal več stvari, a me je kovaštvo vedno privlačilo. Še zdaj rad ustvarjam s kovino.« Največ izdeluje ograje, ideje zanje pa pogosto najde na svojih oddihih. »Zelo mi je všeč kombinacija kamna in kovine. To je fantastična kombinacija, vendar pa morda v pomurskem okolju ne deluje najbolje,« pravi in pojasnjuje, da se v svojem delu kljub temu poskuša čim bolj približati željam stranke, zato želi osebo prej spoznati in uskladiti želje z možnostmi. »Moraš ugotoviti, kako izpeljati strankine želje, da bo tako, kot so si zamislili.« Če stranka ne izrazi posebnih želja, pa želi to osebo spoznati, da si s tem zagotovi, da bo končni izdelek po njenem okusu. Na primer, pogosto naredi ograje, v katere so vkovane začetnice lastnika. Dušan še poudari, da je treba upoštevati tudi material in kako se obnaša ter prostor, v katerem bo ograja postavljena. »Tehnično lahko narediš stvar popolno, ampak sploh ne deluje dobro, če nisi upošteval prostora, v katerem bo postavljena. In obratno. Neka ograja morda sama po sebi ni nič posebnega, ko je postavljena, pa jo vsi opazijo in ji pojejo hvalnice.«

Sodeluje tudi z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS), saj izdeluje tudi tečaje za gradove. »Pomembno je, da so replike natančne, saj so imeli tečaji za vrata v vsakem obdobju drugačno obliko,« pojasnjuje Dušan. Ker pa si ZVKDS želi, da bi čim hitreje in hkrati natančno opravil delo, so že imeli manjša trenja. »Na kratko povedano bi moral narediti tečaje po starih postopkih, ampak z današnjo hitrostjo, to pa je nemogoče. Na koncu smo le našli kompromisno rešitev,« se nasmeje. Podobno je s še eno strastjo Dušana Kavaša – z restavriranjem starodobnikov. Obnavlja in tudi izdeluje nove dele za starodobnike po vzorcu originalnih delov. »Mora biti tako, kot je bilo nekoč. Na primer, ne moreš narediti dela iz nerjaveče kovine, če nekoč te možnosti niso imeli. Ali pa uporabiti križnih vijakov, ki jih pred časom še niso poznali. Potem izgubi svojo vrednost, ker ni več pristen starodobnik,« je prepričan moj sogovornik. Za motor iz obdobja pred drugo svetovno vojno, ki si ga je kupil, je redno hodil po sejmi, da je našel vse potrebne dele, ki jih je z dovoljenjem lastnikov fotografiral in izmeril, da jih lahko doma postavlja. »Delam počasi, ker ima sestavljanje poseben čar. Tudi želim, da bi vse delovalo, kot mora. Čas pri restavriranju starodobnikov ne šte-

je, to je način življenja,« pove Dušan s posebnim žarom v očeh. Podobno se mu oči zaiskrijo, ko govori tudi o drugih stvareh, s katerimi se ukvarja. Ob drugih kovaških izdelkih, kot

roma ni več vajenskega sistema, večina tistih, ki konča šolanje, nima ročnih spretnosti. »Poleg tega bi radi po hitrem postopku prišli do velike količine denarja, zato so površni, to pa je

Dušan Kavaš: »Čeprav se nisem odločil za šolanje za kovača, sem v tem pristal. Pred tem sem delal več stvari, a me je kovaštvo vedno privlačilo. Še zdaj rad ustvarjam s kovino.« FOTOGRAFIJE JERNEJA DOMAJNKO

Med domiselnimi in ustvarjalnimi rešitvami kovača iz Stare Nove vasi sta tudi poštni nabiralnik in ograja, ki skriva koš za smeti.

so na primer velike unikatne ključavnice, posebni nabiralniki, »sulkiji« za kasače in podobno, zelo rad pleše pri folklori, kolesari, smuča. »Bogat sem, ker svoje delo rad opravljam,« se smeje.

Dušan Kavaš ugotavlja, da ročne spretnosti danes niso preveč cenjene. »Morda se počasi vrača zavedanje o pomenu ročnih spretnosti, ampak težava je predvsem v načinu šolanja.« Ker je na šolah bolj malo prakse ozi-

zame nesprijemljivo,« poudari Dušan. Morda pa tudi zato, ker nima ustrezne pomoči, pri njem še kako drži rek, da je kovačeva kobilica najbolj bosa. Namreč, okoli njegove hiše v Stari Novi vasi je že dlje časa vse pripravljeno, da bo tam stala ograja, a se zdi, da imajo vsi drugi prednost. »Prijatelji se že šalijo, da mi bodo sami napeljali žice ali kaj podobnega, da bo končno bolj podobno ograji,« se nasmeje. Jerneja Domajnko

Tukaj in zdaj

BUGE VAZ PRIMI, GRALVA ERATO*

Milan Vincetič

Muza (star. modrica; lat. musa iz gr. mousa) je bila v grško-rimski mitologiji, vseh jih je bilo kar devet, »boginja in varuhinja znanosti in umetnosti«. Prav slednji človeški dejavnosti sta pragonilo razvoja in zavesti sveta. Še več: kot zapiše akad. kip. in slik. Irena Brunec - Těbi, so nekoč – da bi še danes! – »verjeli, da je tisti, ki je živel z muzami, živel v skladu z omiko in izobrazbo.«

Panonski svet, mislim predvsem na našo »okrogolino«, se kljub odmaknjenosti ni zgolj senčil v poslanstvu omenjenih boginj in varuhinj, temveč predvsem v umetnosti prispeval marsikateri cekin tako v slovensko kot evropsko zakladnico. Prav zato pozdravljam zamisel umetnice Irene Brunec - Těbi, da v Murski Soboti, prvič po šestdesetih letih, postavi po različnih lokacijah v naravni velikosti skulpture muz, ki bi potrjevale dejstvo, da M. Sobota kot slovensko obrobno mesto, diha (tudi) s in za kulturo. Dejstvo je namreč, da je Prekmurje/Pomurje rodilo kar nekaj velikanih uma in umetnosti (dr. A. Trstenjak, F. Miklošič, M. Kranjec, L. Vrečič ...), postavitev omenjenih skulptur muz pa ne bila samo oddolžitev tem, temveč bi tudi bistveno prispevala k utripu in živosti samega mesta.

Naj spomnim, da ima Sobota samo en »pravi« spomenik, sicer socrealistični Arončičov kip na Trgu zmage (1945), ki je, hvala bogu, ostal kot prepoznavna soboška maskota, pri prenovljeni kinodvorani je postavljen Spomenik narodnemu heroju Š. Kovaču (M. Muster, 1953), v parku pa stojita poleg biste P. Trubarja (D. Tršar, 2008) še Spomenik prekmurskim književnikom (1940) ter Spomenik padlim prosvetnim delavcem (1959). Ob tem naj še omenim Murin park (sedmih) skulptur, ki bi jih bilo treba, vsaj po mojem, »razsejati« po mestu, čisto sveže pa so še kiparske stvaritve na krožiščih (Rajnar, Denko, Meden). In to je vse.

Na soboškem Trgu kulture pa bo že jutri zrasla skulptura Erato, muze ljubezenske poezije, ki ni bila zgolj navdihovalka pesnikov, ampak tudi ljubezni. Zato je prav, da v teh nemirnih časih, ki so jih ob postavitvi še razpihali preprihi in prepri v soboški kulturniški srenji, omenim, da je bilo časa za trezen razmislek in presojo dovolj, zato je vsakršno metanje polen pod noge tako umetnici kot zagovornikom postavitve brezpredmetno in za kulturnika nevrédno. Sam seveda nisem pristojen za oceno »kvalitete« soboške Erato, sem pa zelo vesel, da se je projekt postavitve devetih muz Irene Brunec, ki seveda ni poceni, sploh zganil; letos mu je poleg MO M. Sobota za botra tudi EPK Maribor.

»Izdelan je,« zapiše kiparka v katalogu, ki bo, logično, zaradi dokumentarnega fotografskega gradiva izšel po odkritju, »iz kompozicije sedmih bronastih elementov, pritrjenih na betonski podstavek kvadratne oblike. Na njem so na stilizirani obliki petih bronastih knjig zapisani verzi pred nekaj leti umrlega pesnika, pisca humoresk in prevajalca Jožeta I. Olaja: 'Daleč je, daleč je tisto. Daleč od tod, daleč od vsepovsod.' Postavitev na ploščadi pred Pišk M. Sobota ni naključna, saj si muza, ki je ljubila in navdihovala pesnike, da je 'z njih ustnic milo tekel jezik', za svoj začasni dom ni mogla izbrati primernejša kraja.«

Sam ji seveda pritrjujem, čeprav mi bo marsikdo očital, da pač peljem vodo na svoj mlin: še zdaleč ne, iskreno želim, da ne bo postavitve preostalih osmih muz, s katerimi bi postala mala Sobota precej večja in zlahnejša, »daleč od tod, daleč od vsepovsod«; sledi panonskih muz namreč vodijo predvsem v hrame učenosti in umetnosti, v katerih bizarni vsakdan, na katerega se še tako zarekamo, povečini poseda v mraku v oslovski klopi.

*Priredba pozdrava koroškega vojvode Bernharda II., ko je leta 1250 sprejel nemškega pesnika U. Lichtensteinskega, preoblečenega v Venero; v gornjem primeru hote stoji namesto »gralva Venus« (kraljica Venera, rimska boginja ljubezni) muza Erato, saj prav tako poseblja zaščitnico in varuhinjo ljubezni.

namig

Lepši dan v slogu Dušana Kavaša

»Ko sem se šolal v Ljubljani, sem končal začetni in nadaljevalni tečaj klasičnih plesov. Od takrat dalje mi ples veliko pomeni. Plešem, ker me to sprošča. Prav zaradi tega sem se odločil, da se naučim še folklornih plesov. Prve folklorne plesne korake sem naredil pod vodstvom Marte Zmazek v domačem Kulturno-umetniškem društvu Križevci, zdaj imam za seboj že precej nastopov. Pomembno je, da človek uživa v tem, kar počne, in jaz uživam.« FOTOGRAFIJA JERNEJA DOMAJNKO

Odprtje Kleti svetega Martina v Veliki Polani

Klet bo del turistične ponudbe

Člani velikopolanskega vinogradniškega društva iščejo možnosti za boljše trženje svojih vin

V Veliki Polani so v soboto pripravili odprtje in blagoslovitev Kleti svetega Martina, ki so jo uredili v kletnih prostorih občinske zgradbe.

Udeležence so nagovorili prekmurska vinska kraljica Dezire Gaal, pred-

sednik Društva vinogradnikov Velika Polana Alojz Jerebic in velikopolanski župan Damijan Jaklin. Klet je blagoslovil velikopolanski župnik Simon Slana. Po odprtju so v parku Dežele štorkelj na dvajsetih stojnicah organizirali

predstavitve vinogradnikov in pokušnjo mladih vin članov velikopolanskega društva vinogradnikov, ponujali pa so tudi izdelke ljudske obrti, čeberske izdelke in domače dobrote. Nastopili so folklorna skupina KD Miška

Kranjca Velika Polana, Marko banda, vokalna skupina Klasje in ansambel Polanski zvoki, prireditve pa je obiskal tudi škof Martin. Ob odprtju je predsednik Vinogradniškega društva Velika Polana Alojz Jerebic povedal, da so se o ureditvi kleti dogovorili ob lanskem martinovanju in tako je v enem letu iz skladišča nastal hram žlahtne vinske kapljice. Pri tem so precej dela opravili zaposleni v občinskem režijskem obratu in člani društva, v prostoru pa so postavili tudi kip svetega Martina: »Člani društva, ki nas je 182 in smo iz Občine Velika Polana in sosednjih občin, že vrsto let dokazujemo, da znamo pridelati zelo kakovostna vina, vendar ugotovljamo, da je ta vina težko prodati in da se moramo bolj potruditi pri njihovem trženju. Zato smo se odločili, da se bomo bolj vključili v turistično ponudbo v Občini Velika Polana. Tudi ta klet bo priložnost, da svoje vino ponudimo obiskovalcem.« Člani društva bodo imeli v kleti tudi društvene prostore. Vključili pa so se tudi v urejanje občinskega vinograda, ki je ob zidnici pisatelja Miška Kranjca v Lendavskih Goricah, ki ga bodo prav tako uporabili za promocijo vinogradništva in vina.

Velikopolanski župan Damijan Jaklin je dodal, da bodo klet vključili v turistično ponudbo občine tako za obisk organiziranih skupin turistov in izletnikov kot tudi za popestritev dogajanja ob sejmskih dogodkih v bližnjem Parku dežele štorkelj in drugih prireditve v občini.

J. G.

V prostorih Kleti sv. Martina so nazdravili predsednik vinogradniškega društva Alojz Jerebic, župan Damijan Jaklin, prekmurska vinska kraljica Dezire Gaal, poslanec Jožef Horvat in velikopolanski župnik Simon Slana. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Doživetje tradicije Pomurja, Podravja in Zalske županije

Tradicionalna kulinarika

Ko bodo trileten projekt končali, bodo izdali monografiji o kulinariki in vinarstvu

Na razstavi prleške in prekmurske kulinarike so predstavili tradicionalne jedi, ki bodo predstavljene tudi v monografiji.

FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Ves prejšnji teden je potekal v hotelu Diana promocijski dogodek v okviru čezmejnega projekta Doživetje tradicije – nova doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo. Dogodek so pripravili v organizaciji Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobota in projektnih partnerjev iz Slovenije in Madžarske. Projekt, ki je potekal tri leta in ga bodo končali konec leta, je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Osrednje dogajanje je bilo v sredo, ko so pripravili dan vinarjev in tradicionalne kulinarike, na katerem se je s svojimi vini predstavilo trideset pomurskih vinarjev in vinogradnikov, na razstavi pa so si obiskovalci lah-

ko ogledali več kot trideset prleških in prekmurskih jedi. Sodelujoči vinogradniki so ta dan sprejeli tudi predlog o ustanovitvi združenja za promocijo laškega rizlinga za območje slovenskega dela projekta Doživetje tradicije. Med drugim so v četrtek organizirali še delavnico, na kateri so udeleženci s pomočjo mentorjev spekli prekmursko gibanico, perece in skuhali dōdole, v petek so predstavili promocijski film, v nedeljo pa so organizirali Martinov pohod.

Koordinator projektnih aktivnosti v Pomurju Ernest Novak je povedal, da je namen obuditi tradicionalno kulinariko Pomurja, Podravja in madžarske Zalske županije ter tako nadgra-

dati turistično ponudbo: »S skupnimi močmi želimo povečati dodano vrednost tradicionalnim turističnim izdelkom in storitvam ter konkurenčnost, zato smo pripravili več izobraževanj, strokovnih ekskurzij in delavnic, ki se jih je skupaj udeležilo več kot tisoč slušateljev. Vodilo za nadaljnje delo in boljše promocijo pa bodo tudi izidi ankete, ki smo jo izvedli tako med turisti kakor tudi turističnimi in gostinskimi ponudniki. Konec decembra bomo izdali še monografiji, v katerih bomo predstavili naše vinogradništvo in kulinariko, ki bosta izšli v slovenskem, madžarskem in angleškem jeziku.«

J. G.

turistične prireditve

Gornja Radgona – V četrtek, 15. novembra, po 8. uri bo na tržnici tradicionalen Leopoldov sejem.

Turnišče – V petek, 16. novembra, ob 20. uri bo v Jeričevem domu »zatvoritveni« dogodek Demitizacija upkača. Po nekaj uvodnih besedah avtorjev bo razstavo zaprl dr. Bernard Goršak. Razstava bo na ogled med 9. in 20. uro z vodenim ogledom ob 10. in 16. uri.

Lendava – V soboto, 17. novembra, ob 10. uri bo izpred gledališke in koncertne dvorane Pohod proti zasvojenosti. Pohodniki se bodo podali po Lendavskih in Dolgovaških Goricah, konec pohoda pa bo pri Dvojezični osnovni šoli I Lendava. Organizatorji so Planinsko društvo Lendava, Policijska postaja Lendava in Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Lendava.

Beltinci – V soboto, 17. novembra, ob 18. uri bo v beltinskem gradu 31. potopisni večer v organizaciji društva KK Tim mlin Beltinci. Azarbejdžan, Armenij in Gruzijo bo predstavila Eva Ribiž.

Genterovci – V soboto in nedeljo, 17. in 18. novembra, bo v vaškem domu razstava ročnih del, ki so jih naredile vezilje skupine iz Genterovec. V soboto bo razstava na ogled od 14. ure, ko bo odprtje, do 18. ure, v nedeljo pa med 10. in 18. uro.

Ljutomer – V soboto, 17. novembra, od 9. do 12. ure bo na Glavnem trgu Turistična tržnica, ki jo organizira LTO Prlekija Ljutomer. Med ponudbo bodo tudi izdelki ljudske obrti in domače dobrote.

Bučecovci – V nedeljo, 18. novembra, ob 14. uri bo v gasilskem domu prireditve v prleščini Drogi sosid, dober den v organizaciji KD Kajer Bučecovci.

Murska Sobota – V ponedeljek, 19. novembra, ob 18. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota odprijetne letne fotografske razstave Kulturnega društva Fotoklub Murska Sobota.

Martjanci – Vsak ponedeljek do konca junija ob 18. uri organizira Turistično društvo Martin Martjanci v dvorani vaškega doma rokodelske ustvarjalne delavnice.

Puconci – V prostorih Občine Puconci je do konca novembra na ogled razstava likalnikov iz stare kovine, ki sta jo pripravila Darko Kološa in Razvojni zavod Občine Puconci.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

Povabilo na raziskovanje Moravskih Toplic in okolice

V okviru projekta Pot dediščine Moravskih Toplic, ki ga končujejo ta mesec, je nastala nova blagovna znamka Moravskih Toplic, ob njej pa še promocijsko gradivo. Nosilec projekta je TIC Moravske Toplice, ki je aktivnosti v okviru projekta izvajal ob partnerski pomoči moravskotopliške občine. Vrednost je 22 tisoč evrov, sofinanciran pa je bil iz programa Leader in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Organ upravljanja programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Ob blagovni znamki sta tako nastali še tiskovini: katalog doživetij in žepni zemljevid občine v dveh jezikovnih različicah, slovensko-angleško-nemški in hrvaško-madžarsko-italijanski. Tiskovine so objavljene tudi na spletni strani www.moravske-toplice.com. Novo blagovno znamko in turistično ponudbo območja bodo promovirali še z drugim promocijskim materialom, kot so mape, vrečke, bloki in majice. V središču kraja bodo postavili turistično tablo z zemljevidom občine. S predstavitvijo in promocijo naravnih in kulturnih zanimivosti, ki so jih tako povezali v destinacijo Poti dediščine, so poleg kolesarskih in pohodnih poti predstavljene različne možnosti aktivnega počitnikovanja. J. G.

Precepljenost proti gripi

Gripa prihaja z zimo, na preventivo se misli prej

Virusi so ves čas navzoči, kdaj pa se jih nalezemo? – Bolezen, ki lahko povzroča zaplete in ogroža življenje

V poznih jesenskih mesecih sicer še ni čas za gripo, saj se ta sezonska bolezen v Evropi večinoma pojavlja v zimskem času, najpogosteje decembra, januarja in občasno februarja, je pa čas za premislek o preventivi. Preventivno cepljenje pred virusom influence velja za eno najučinkovitejših metod preprečevanja obolenja za gripo, vendar se zanj tudi pri nas v Pomurju odloča manjši delež populacije, je povedala zdravnica mag. Tatjana Krajnc - Nikolić z Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota (ZZZV).

Cepljenje proti gripi se priporoča vsem prebivalcem, še posebno pa starejšim od 65 let ali tistim, ki imajo kakšne kronične bolezni – pljuč, srca in ožilja, prebavil in druge –, ki zmanjšajo imunost, pa tudi majhnim otrokom in nosečnicam. Po podatkih ZZZV-ja je bilo lani v Pomurju šest odstotkov cepljenih proti gripi, za odstotek več kot v Sloveniji, to pa je zelo malo in manj kot v drugih državah po Evropi. Evropska komisija si namreč prizadeva, da bi se do leta 2015 cepilo 75 odstotkov populacije iz ogroženih skupin.

Pri tistih, ki zbolijo za gripo, se pojavijo visoka temperatura, glavobol, bolečine po celem telesu, v mišicah in kosteh, utrujenost, kašelj. Pri odraslih,

sicer zdravih, traja približno sedem dni, pri starejših, ki imajo še kronične bolezni, pa lahko poslabša bolezen, lahko pride do zapletov, na primer pljučnice, zapleti pa so celo smrtno nevarni. Zato se s cepljenjem proti gripi preprečujejo tudi slabšanje dosedanjih bolezni in morebitni zapleti. Cepiti pa se je treba prej, preden se začne širiti bolezen, saj se mora po prejemu cepiva imuniteta, ki je specifična ravno proti tej bolezni, ustrezno razviti. Za vzpostavitev odpornosti proti gripi sta potrebna najmanj dva tedna. Gripa in virusi, ki povzročajo gripo, so ves čas na zemeljski obli, da bi izdelali učinkovito cepivo pa se, poenostavljeno povedano, spremlja pojav virusov gripe na južni polobli in na drugih koncih in se na podlagi tega pripravi cepivo za naš del sveta. Ker se virusi vsako leto spreminjajo, se cepivo vsako leto pripravlja na novo.

Cepljenje še vedno velja za najučinkovitejšo metodo preprečevanja gripe, ker pa gre za zelo nalezljivo bolezen, ki se prenaša kapljično pri govoru, kihanju in kašljanju, je pomembno, da tudi sami prispevamo, da se virusi ne bi širili. Zelo pomembna sta higiena, umivanje rok, ter izogibanje zaprtih prostorov, kjer je veliko ljudi.

A. Nana Rituper Rodež

Denar iz Ekosklada spet v letu 2013

Iz Pomurja prejeli 813 vlog

Na javni poziv občanom, ki vlagajo v energijsko učinkovitost stanovanja, prejeli skoraj 14 tisoč vlog

V minulih petnajstih letih je marsikdo dobil posojilo ali nepovratna sredstva od Slovenskega okoljskega javnega sklada ali na kratko Ekosklada. V prvih letih so ljudje denar iskali predvsem za zamenjavo vira ogrevanja, v zadnjih letih pa predvsem za energetske sanacije stavb. Tako so v 2010. letu prosilci iz Pomurja največ sredstev prejeli za zamenjavo stavbnega pohištva in toplotno izolacijo fasad, vse bolj pa so zanimive tudi druge okoljevarstvene naložbe, predvsem v peči na biomaso in toplotne črpalke.

Zaradi velikega povpraševanja in porabe sredstev so javni pozivi 12SUB-OB12 – Nepovratne finančne spodbude občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energetske učinkovitosti stanovanjskih stavb morali zapreti že konec avgusta, do januarja 2013 oziroma porabe sredstev pa sta odprta še oba javna poziva Ekosklada za posojila za okoljske naložbe občanov in pravnih oseb, samostojnih podjetnikov.

Kakor je sporočil Igor Čehovih iz Ekosklada, so na danes že zaprti razpis prejeli skoraj 14.100 vlog, 106 jih je bilo prepoznih, precej vlog pa je bilo tudi nepopolnih. »Tako je število vpisanih potencialnih vlog 13.979, od tega 813 vlog iz severovzhodne Slovenije.« Vesna Vidič, sekretarka Ekosklada, opozarja: »Vlagatelji ne preberejo javnega poziva natančno, zato se še vedno dogaja, da kandidirajo za pridobitev nepovratnih sredstev za že izvedeno naložbo. Javni poziv tega ne omogoča, zato je to razlog za zavrnitev takšne vloge.« Spodbude se dodeljujejo le za nove naložbe, izvedene po vložitvi vloge za pridobitev nepovratnih sredstev in na sta-

Na Ekoskladu načrtujejo nadaljevanje dodeljevanja nepovratnih sredstev za podobne naložbe kot do zdaj v začetku leta 2013, toda pogoj za objavo javnega poziva je potrditev programa v vladi.

novanjskih stavbah, ki imajo ustrežna upravná dovoljenja, niso pa namenjena za gospodarska poslopja ali zidavnice. Vlagatelji vlogam prilagajo tudi neveljavne predračune oziroma ne priložijo vseh zahtevanih prilog, kot na primer fotografij, ki kažejo stanje pred izvedbo naložbe. Zaradi tega so vloge nepopolne, vlagatelji pa pozivani, da jih dopolnijo.

Na Ekoskladu načrtujejo nadaljevanje dodeljevanja nepovratnih sredstev za podobne naložbe kot do zdaj v začetku leta 2013, pogoj za objavo javnega poziva pa je potrditev programa v vladi. Spodbude se bodo dodeljevale še naprej le za nove naložbe, izvedene po oddaji vloge na sklad. Sredstva pa so še na voljo za nakup baterijskih električnih vozil, priključnih hibridnih vozil in vozil na stisnjeni zemeljski plin ali bioplín, namenjen javnemu potniškemu prometu, pa tudi za energetske obnove večstanovanjskih stavb.

Bernarda B. Peček

oglasil@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

posesti

PARCELO v središču M. Sobote, na lepi sončni legi, prodam. Tel.: 041 713 713. m8109

ENOSOBNO STANOVANJE v centru Murske Sobote dam v najem. Tel.: 041 713 713. v8109

GRADBENO PARCELO in njivo na Vaneči 17 d ugodno prodam. Tel.: 041 747 353. v8139

MURSKA SOBOTA – GRADBENA PARCELA, 6-arska, naprodaj. Tel.: 041 226 744. v8143

kmetijska mehanizacija

KUPIM TRAKTOR ZETOR, lahko tudi

prispevki za nakup opreme v murskosoboški bolnišnici

Sestra Regina Čör z družino iz Gančan namesto cvetja za pokojno Marijo Kečič iz Gančan – 20; družina Hari-Lazar iz M. Sobote namesto cvetja za pokojno Anico Lazar iz Mor. Toplic – 50; družina Štefana Mlinariča iz Veržeja namesto cvetja za pokojno Jožefo Kosi iz Veržeja – 20; namesto cvetja za pokojno Anico Lazar iz Moravskih Toplic so darovali: mož Ludvik Lazar – 40; sin Drago z družino iz Kamnika – 20; sin Silvo z družino iz Mor. Toplic – 30; sestra Nela Žižek z družino iz Murske Sobote – 30; nečak Bojan Raker z družino iz Sebebovec – 40; družina Ludvika Lepoša iz Dolencec – 30; nečakinja Marija Vojkovič iz Mlajtinec – 30; sosedje: Režonja, Šinko, Semenič in Turner iz Mor. Toplic – 120; Angela Gyorek iz Martjanec – 30; družina Casar-Ješovnik iz Mlajtinec – 30; družina Štefana Horvata iz Bleda – 20; družina Marjane Šeruga iz Pečarovec – 20; družina Pavla Lacija iz Dobrovnika – 20; družina Ladislava Bagdadija iz Lendave – 20; Marta Zemljic iz Murske Sobote – 30; družina Božidarja Gubiča iz Černelavec – 50; družina Toth-Bošnjak iz Lendave – 30; policisti s Policijske postaje Kamnik – 130; družina Farič iz Murske Sobote – 30; družina Šadl-Sedonja iz M. Sobote namesto cvetja za pokojno Matildo Gašpar Čenar iz Murske Sobote – 20; Metalmont, d. o. o., Murska Sobota namesto cvetja za pokojno Vido Pirling iz Lipovec – 100 evrov.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 0110 0603 0278 282, »za nakup medicinske opreme«.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

ODPLAČAMO LIZING za vaše VOZILO
in vam uredimo
UGODNEJŠE FINANCIRANJE
z izplačilom razlike v gotovini
ali vozilo samo odkupimo.
Posredujemo za več posojilodalcev.
AVTOMOBILI P. R.,
Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20

IMT, Ursus ipd. Tel.: 041 680 684. v8072

KUPIM KMETIJSKE STROJE IN TRAKTORJE. Tel.: 041 679 937. v8088

DVOSOBNO STANOVANJE (57,5 m²) v središču M. Sobote, v pritličju, možna preureditev v poslovni prostor, s parkiriščem, prodam. Tel.: 051 627 267. v8125

VITEL TAJFUN, 5-tonski, generalno obnovljen, s 60-metrsko cevjo (zajlo) premera 12 mm, prodam. Tel.: 576 13 68, kličite zvečer. v8131

DVE TRAKTORSKI JERMENICI za zetor in ursus prodam. Tel.: 545 12 05. v8132

VEČJO IN MANJŠO MOTORNO ŽAGO in nahrbtno motorno škropilnico, brezhibno, prodam. Tel.: 031 496 464. v8134

TRAKTOR IMT 533, letnik 1978, s kabino in kompresorjem ter sajalnico Olt prodam. Tel.: 040 607

946. v8146

razno

PREMOG, tudi v vrečah, in peleti zelo ugodno z dostavo in mobilni tehtalni sistem prodam. Tel.: 041 279 187. v8102

GUME 195/65R15, znamke Fulda, in tri platišča, 14-colna, na 4 vijake za opel vectro ali golfa prodam. Tel.: 031 880 874. v8133

SENO V BALAH, tri prašiče, plug, visok klirens, Olt, 10 col, dva komata za konjsko vprego in voz za konje z zavorami prodam. Tel.: 041 273 969. v8154

delo

ZAPOSILIMO tesarje, krovce in stavbne kleparje. Jože Novak, s. p., Vanča vas 52, telefon 031 650 681. v8128

MarkoMark d.o.o.
Pobrežje 6 a, Videm pri Ptuj
www.markomark.si

- Odlična lokacija v središču mesta
- Prosta še zadnja 4 stanovanja, velika od 50 m² do 100 m²
- Parkirni prostor v garažnem delu objekta

Za informacije lahko pokličete na GSM 031 636 665 oz. obiščete spletno stran www.markomark.si.

LJUTOMER

SANITETNI REŠEVALNI PREVOZI

Naročanje:
041-800-091, 02/588-1738

www.medicinski-prevozi.si

NENUJNI MEDICINSKI PREVOZI, Stanislav Nedeljko s.p., Lukavci 64, 9242 Križevci pri Ljutomeru

SANTRA

SANTRA, reševalni prevozi, d. o. o.
PE Murska Sobota
Grajska ulica 11
9000 Murska Sobota
tel.: 02 530 10 03
GSM: 031 646 797

Prevoze opravljamo z osebnimi in reševalnimi vozili z nalogom za prevoz.
Pridemo po vas domov.
Pomagamo vam urediti dokumentacijo za pregled, sprejem ali terapijo.
Z vami počakamo do konca pregleda.
Po pregledu vas odpeljemo domov.
Pokličite in se prepričajte o naši kakovosti.
Za vse, ki imate urejeno dodatno zavarovanje, so naše storitve brezplačne.

SANITETNI PREVOZI V BOLNIŠNICE IN ZDRAVILIŠČA V SLOVENIJI IN TUJINI

IZVAJAMO TUDI SAMOPLAČNIŠKE PREVOZE DOMA IN V TUJINI 041 67 44 67

REŠILNA d.o.o.

Zapustila nas je naša sodelavka

Lidija Mörec
delavka Nove Ljubljanske banke, d. d., Ljubljana

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Delavci Nove Ljubljanske banke, d. d., Ljubljana

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih ti živiš.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustil
naš dragi mož, oče, deda, brat in sorodnik

Alojz Čergöli

iz Bakovec

Iskreno se zahvaljujemo
vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga pospremili na
njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge
namene, nam pa izrekli besede sožalja in tolažbe.

Posebej hvala g. župniku Francu Zorcu za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Avgustu Mariču
in vsem gasilcem, ge. zdravnici Cvetki Potočnik, dr. med.,
g. zdravniku Miranu Geriču, dr. med., za neprecenljivo pomoč
in pogrebniemu podjetju Banfi.

**Žalujemo vsi tvoji,
ki smo te imeli neizmerno radi**

*Srce nam žalost je ranilo,
ker te več med nami ni.
Čeprav te zemlja je pokrila,
duh tvoj z nami še živi.*

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil
dragi mož, oče, dedek, tast in brat

Franc Elijaš

iz Bogojine 69

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali
cvetje, sveče, za svete maše in v druge namene, nam pa izrekli sožalje.

Zahvala velja domačemu župniku dr. Stanislavu Zveru, gospodu
župniku Boštjanu Ošlaju ter našemu monsinjorju Izidorju Veleberiju
za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem, govorniku
Dragu Ivaniču za besede slovesa, sodelavcem Čiste narave in
pogrebniemu podjetju Jurič iz Beltincev.

Žalujemo tvoji najdražji

*Ne jokajte! Še sem tu.
V sončnem žarku in v snu.
Ne bojte se, bolečina bo minila,
s spomini srce bo ovila.*

V SPOMIN

Desetega novembra je minilo leto žalosti
od takrat, ko nas je zapustil naš najdražji

Josip Gergorec

iz Sebeborec 95 c

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu,
položite cvet in prižgete svečo.

Njegovi najdražji

*Odšel je.
Vendar ostaja.
V nas.
V naših srcih in mislih.*

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustil naš dragi

Anton Fuis

iz Vrtne ulice 3 v Murski Soboti

Bolečino nam v teh žalostnih dneh blaži spoznanje, da vas je veliko,
ki ste ga v času njegovega življenja imeli radi in spoštovali. Vsem
sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam stali ob
strani in darovali vence, sveče in cvetje – srčna hvala. Iskrena hvala
gospe Eriki Hertl za pogrebni obred in Prekmurcem za odpete pesmi.

Žaluoja Angela z družino

*Srce je omagalo,
dih je zastal,
a nate spomin bo
vedno ostal.*

ZAHVALA

V jesenskem večeru, ko listje tiho odpada, je 2.
novembra 2012 v 92. letu za vedno zatisnila oči
naša draga mama, stara mama, prababica in tačča

Irena Pinter

roj. Cipot
iz Nemčavec 34

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam
izrazili pisna in ustna sožalja ter darovali cvetje, sveče in prispevke v
dobrodelne namene.

Posebej hvala gospodu duhovniku Leonu Novaku za opravljen
pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi slovesa, sosedu Silvu Šnepfu
za poslovilne besede v imenu KS Nemčavci, domačim pogrebem,
Društvu upokoencev Murska Sobota ter pogrebniemu podjetju Banfi za
organizacijo in izvedbo pogreba.

Lepa hvala zdravnikoma g. Muhru, dr. med., za zdravljenje in g. Škaliču,
dr. med., za obisk na domu ob njenih zadnjih trenutkih življenja in za
vse pomirjajoče besede tolažbe, ki nam jih je izrekel.

Evangelikičanski humanitarni organizaciji Podpornica se posebej
zahvaljujemo za pomoč z bolniškimi pripomočki.

Vsem še enkrat – iskrena hvala!

Žalujemo vsi njeni najdražji

*Izpred oči izginil je tvoj obraz
in ne sliši več se ljubeč glas.
Stol prazen zdaj tam stoji,
naš dom je prazen, saj tebe ni.
Nič ne more te nadomestiti,
nikoli te ne bomo nehali ljubiti.*

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je zapustil
dragi mož, oče, sin, brat, stric, svak in zet

Branko Belec

iz Murske Sobote

*Našel sem svoj mir v večnosti tišine,
našel sem svoj prostor, kjer ni več bolečine ...
In jaz živim še v ljubljenih osebah in predmetih,
kakor živeli oni so z menoj v minulih letih ...*

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, sodelavcem, sosedom in poslovnim partnerjem,
ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče
in druge prispevke, nam pa izrekli sožalje. Hvala vsem, ki ste nam
v teh težkih časih stali ob strani, nam pomagali, da smo sprejeli
to kruto resnico, in nas tolažili ob izgubi najdražje osebe.

Hvala duhovniku mag. Leonu Novaku za pogrebni obred, Mestnim četrtim
Murska Sobota in gospodu Antonu Križniku za žalni govor, gospodu
Alojzu Pečku iz Upravne enote Murska Sobota, gospodu Viktorju Bokanu
in Pogrebništvu Komunale ter policistom PP Murska Sobota.

**Žalujemo: neutolažljiva žena Olga in sin Patrick
ter vsi njegovi najdražji**

*Po novih hodim zdaj poteh, nevidnih, neslišnih, a vedno ob vas,
in od tam po svojih najboljših močeh brisal bom solze v vaših očeh.*

Cenik osmrtnic

1 kolona x 13 cm	84,50 €
2 koloni x 7 cm	91,00 €
2 koloni x 8 cm	104,00 €
2 koloni x 9 cm	117,00 €
2 koloni x 10 cm	130,00 €
2 koloni x 11 cm	143,00 €
2 koloni x 12 cm	156,00 €
2 koloni x 13 cm	169,00 €

Doplačilo za fotografijo 16,75 evra.
Naročniki imajo ob naročilu in
plačilu pri blagajni 20 % popusta.

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopaljska ul. 2
Murska Sobota, N. C. 521 37 00

DE POGREBNIŠTVO
Panonska ulica 3
Murska Sobota

**POGREBNE STORITVE UREDITVE
VSE NA ENEM MESTU
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443**

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota

**V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRIBIMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA
PO KONKURENČNIH
CENAH.**

24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

**KOMPLETNE
POGREBNE
STORITVE**

**UREJANJE
POKOPALIŠČ
IN ZELENIC**

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

**POGREBNE
POTREBŠČINE,
PREVOZI
POKOJNIKOV IN
UREJANJE ZELENIC**
JURE JURIC, s. p.,
9231 Beltinci
Poljska pot 8 a

**GSM: 070 288 288
24-urno dežurstvo:
051 318 113
www.ppij.si**

Cenik osmrtnic

1 kolona x 13 cm	84,50 evra
2 koloni x 7 cm	91,00 evrov
2 koloni x 8 cm	104,00 evre
2 koloni x 9 cm	117,00 evrov
2 koloni x 10 cm	130,00 evrov
2 koloni x 11 cm	143,00 evrov
2 koloni x 12 cm	156,00 evrov
2 koloni x 13 cm	169,00 evrov

Doplačilo za fotografijo 16,75 evra.
Naročniki imajo ob naročilu in
plačilu pri blagajni 20 % popusta.

**Ko je hudo, me
pokličite!**

telefon
Samaritan
080 1113

*Neprekliceno noč in dan!
Kilo je brezplačen, omogoča ga
Telekom*

o z a r a
SLOVENIJA
NACIONALNO ZDRUŽENJE
ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA

OZARA SLOVENIJA,
PISARNA ZA INFORMIRANJE
IN SVETOVANJE,
MIKLOŠIČEV TRG 3,
9240 LIJUTMER

**Kontaktna številka
070 550 665**

**Ponujamo pomoč in podporo osebam
s težavami v duševnem zdravju, ljudem
v duševni stiski in njihovim svojcem.**

Bodi sam svoj mojster!

Vse potrebno za izdelavo pohištva in mojstrska opravila kupim na enem mestu!

SLOVENIJALES

HOBBY

Poslovalnice:
 Murska Sobota, Markišavska 9, tel.: 02 530 88 40
 Hoče, Miklavška cesta 55, tel.: 02 618 13 31
 Celje, Medlog 18, tel.: 03 425 68 70
 Ljubljana Vižmarje, Plemljeva 86, tel.: 01 513 32 50
 Ljubljana Črnuče, Brnčičeva 45, tel.: 01 561 35 66

www.slovenijales-trgovina.si

- pestra izbira dekorjev iveralov in pultov
- razrez lesnih plošč, robljenje in ostale mizarske storitve
- pohištveno okovje, dodatki, orodje

Prenova kuhinje za vsakogar

S preprostimi mojstrskimi opravili do novega in svežega videza vaše kuhinje

Če si v svojem domu zaželite sprememb, vam še ni treba zamenjati pohištva. Zakaj si ne bi z nekaj preprostimi posegi preuredili kuhinje in tako vnesli svežino v svoj dom? S pomočjo trgovin s t. i. hobiprogramom sta postali izdelava in predelava pohištva preprosti in dostopni vsakomur.

Zamenjajte ročaje

Že s preprosto menjavo ročajev lahko svoji kuhinji pričarate svež in moderen videz. Izbira ročajev je danes velika, pozorni morate biti le na izvrtine v vratih. Za pravo velikost vzemite s seboj v trgovino svoj stari ročaj, sicer se lahko zgodi, da se luknje v omari ter med ročaji ne bodo prilegale.

Z menjavo front do nove kuhinje

Še bolj drastično spremembo lahko ustvarite z menjavo kuhinjskih front, saj bo vaša kuhinja tako dobila povsem drugačen in nov videz. Z merami sedanjih front se oglasite v trgovini s hobiprogramom in tam vam bodo izdelali nove. Izbor dekorjev je izredno pester; izberete lahko živahno, svežo barvo ali morda bolj umirjene lesne dekorje. V fronte

vam bodo naredili izvrtine za spone in ročaje ter vam tako prihranili dodatno vrtanje. Priporočamo, da hkrati zamenjate tudi sponse in morda izberete takšne s posebnim blažilnikom za mehko zapiranje ali morda celo odpiranje na dotik, brez ročajev.

Zamenjajte pult

Dotrajan kuhinjski pult zamenjajte z novim. Sodobni pulti z zaobljenimi robovi so vzdržljivejši in odpornější proti udarcem in poškodbam. V trgovini s hobidelavnico vam bodo v pult naredili tudi izrez za kuhinjsko korito in kuhlalno ploščo.

Stenske obloge namesto ploščic

Namesto keramičnih ploščic lahko nad kuhinjski pult namestite stensko oblogo v enakem dekorju, kot je pult. Tako boste ustvarili moderen in homogen videz. Stenske obloge so enostavne za vzdrževanje ter odporne proti toploti in umazaniji.

Dodatne police za več prostora

Če vam v kuhinjskih omarah primanjkuje prostora, si omislite dodatne police. Na-

mestite jih lahko v dosedanje omare ali na steno. V hobidelavnici vam bodo police odrezali natančno na želene mere, robove pa vam bodo zarobili z robnim trakom. Če boste police nameščali na rob kuhinjskih elementov, priporočamo, da vam v delavnici robove zaobljijo.

Kam po materiale?

Vse potrebno za izdelavo ali obnovo kuhinje in drugega pohištva dobite v trgovinah s specializirano ponudbo za profesionalne in ljubiteljske mizarje. Slovenijales Trgovina, ki že več desetletij deluje na našem trgu, ima v svoji ponudbi poleg lesnih materialov, pohištvenega okovja, dodatkov, orodja in drugih izdelkov tudi mizarske storitve. V profesionalno opremljenih mizarskih delavnicah opravljajo vse vrste mizarskih storitev: razrez po meri, robljenje, izdelava izvrtin, okroglin, izrezi za korito itn. Storitve so hitre in kakovostne, tako da je treba dan ali dva počakati le ob večjih naročilih, če potrebujete le nekaj polic ali pult, pa jih boste lahko odnesli domov takoj.

Več na www.slovenijales-trgovina.si.

prejeli smo

Pojasnila OZS

V Vestniku MS je novinarka Bernarda B. Peček 8. novembra 2012 objavila intervju z nekdanjim predsednikom Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) Štefanom Pavlinjem z naslovom Novo vodstvo mora živeti za zbornico in ne od zbornice. Intervju vsebuje tudi nekaj netočnih informacij, ki zavajajo člane OZS. Gre za podatke o višini članarine v OZS in informacijo o tem, kdo je imenoval Dušana Krajnika na mesto generalnega sekretarja.

Na podlagi Obrtnega zakona (ObrZ-UPB1 Ur.l. RS, št. 40/2004 in 102/07) je članstvo in plačilo članarine v OZS obvezno, v kolikor so za to izpolnjeni pogoji. Kot kriterij za obračun zbornične članarine Obrtni zakon določa število zaposlenih pri članu v skladu z 39. členom Obrtnega zakona (ObrZ-UPB1, Uradni list RS, št. 40/2004 in 102/07) ter znaša: za člane, ki osebno opravljajo dejavnost domače in umetnostne obrti 10 EUR, za samostojne podjetnike in gospodarske družbe brez zaposlenih 20 EUR, za samostojne podjetnike in gospodarske družbe do 3 zaposlene 30 EUR, za samostojne podjetnike in gospodarske družbe, ki imajo 3 do 10 zaposlenih 40 EUR in za samostojne podjetnike in gospodarske družbe z 10 in več zaposlenih 50 EUR.

Intervju vsebuje tudi netočno informacijo, da je nekdanjega generalnega sekretarja na to delovno mesto postavila kadrovska komisija na osnovi razpisa. To ne drži, saj je OKK oz. Organizacijsko-kadrovska komisija zgolj podala svoj predlog na podlagi razpisa, nato pa je generalnega sekretarja imenovala skupščina OZS (skladno z 18. členom Statuta OZS).

Služba za odnose z javnostmi
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije

Ko je hudo, me pokličite!

telefon
Samaritanjan
080 1113

Ne prekinjajte naš in dan!
Ker je trgatičen, omogoča ga
Triglav

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

Murska Sobota,
Ulica arh. Novaka 2 b,
zbira prostovoljne prispevke
občanov in organizacij na računu
pri Novi Ljubljanski banki:
02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite
po tel.: 031 512 911.

DRUŠTVO ANONIMNIH ALKOHOLIKOV SLOVENIJE

Anonimni alkoholiki smo skupnost
moških in žensk, ki si delimo
izkušnje, moč in upanje, da bi
lahko rešili svoj skupni problem in
pomagali drugim iz alkoholizma.

Na območju Pomurja se srečujemo v

- Murski Soboti vsak torek ob 19. uri v prostorih veroučnih učilnic pri RK cerkvi sv. Nikolaja (kont. št.: 031 548 875) in
- Gornji Radgoni vsak ponedeljek ob 16. uri v Domu dr. Antona Trstenjaka (kont. št.: 040 627 946).

Učinkovito upravljanje s terjatvami je ključ za doseganje poslovnih ciljev.

Zagotovite si varno poslovanje v prihodnosti in zavarujte terjatve pri Zavarovalnici Triglav.

Več informacij prejmete na:

www.triglav.si
01 58 06 772
01 58 06 774

triglav

www.triglav.si

glasbene
lestvice na
radiu murski valLESTVICA OBMURSKE ZABAVNE
GLASBE DOMAČA PLOŠČA

- POLITIČEN SONG – Bataljon
- NA DRUGI OBALI – Maja Seršen
- MIRNE DUŠE – Nova Legija
- UPANJE – Moira
- KRESNICE – Mišo Kontrec
in Saša Lendero

PREDLOGA

NEKOČ SE BOŠ VRNIL – Blue planet
TUKAJ SEM – Dismissed

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
GLASBA NAŠEGA SRCA

- PRISLUHNI MI – Vihar
- ČISTA PETKA – Petka
- ZAME NAJLEPŠA SI
MOJA DEŽELA – Štrk
- SREČA OPOTEČA – Naveza
- MOJA JE IN MOJA BO – Gadi

PREDLOGA

ZA DOBRE STARE ČASE – Minutka
NE IGRAJ DEKLE SE Z OGNJEM – Golte

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE
7 VELIČASTNIH

- KDO SE VERJAME –
Nina Pušlar in Štiški kvartet
- ZGORAJ BREZ – Katarina Mala
- LJUBEZENSKA PUŠČICA –
Manca Špik
- TI PRIHAJAŠ – Matevž Šalehar Hamo
- TI SE LJUBIŠ – Tinkara Kovač

PREDLOGA

SAMA V MESTU – Alma Merklin
ŠE MALO – Rudi Bučar

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB
NA MURSKEM VALU NSTSNMV

- TRY – Pink
- DISCONNECTED – Keane
- CANDY – Robbie Williams
- GIRL ON FIRE – Alicia Keys
- DIAMONDS – Rihanna

PREDLOGA

FEEL AGAIN – OneRepublic
YOUR BODY – Christina Aguilera

Majico Murskega vala dobi:
Aleš Kolman, Tešanovci 112.
Nagrada čaka v naročniški
službi Podjetja za informiranje.

Kupon št. 46

Glasujem za skladbo

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka,
20. novembra 2012, na naslov:
Murski val, Ul. arh. Novaka 13, 9000
Murska Sobota, za glasbene lestvice.

RADIOMURSKI VAL 94,6 in 105,7 Mhz

Petek, 16. novembra:

- 11.15 Zamurjenci, po volitvah je
odpadel en subjekt satire!
- 19.15 Mladi val in Sandi Režonja,
šampion v razvedrilni
matematiki

Sobota, 17. novembra:

- 14.30 Oddaja tedna: Joga smeja!
Reportaža Nataše Brulc Šiftar
- 20.00 Propöler, oddaja, ki vzgaja
k poslušanju dobre glasbe!
Primož. Cepo!

Nedelja, 18. novembra:

- 10.30 Nedeljska kuhinja:
Mojca Miholič, zdravnica,
Sobočanka v prestolnici
- 14.00 Mura: Rudar, javljanja s
»prvoligaškega« nogometa

Ponedeljek, 19. novembra:

- 11.15 Oaj, kak san zlufto,
resničnostni šov gre naprej!
- 20.00 Ponedeljkov potepuh

Torek, 20. novembra:

- 09.15 Besede, besede, spoznavamo
zaklade obmurskega izrazja
- 13.15 Tradicionalna prva
oseba ednine dežurne
novinarke Nataše

Sreda, 21. novembra:

- 10.15 Župan v studiu:
Anton Balažek,
Občina Lendava
- 11.15 Trn v peti

Četrtek, 22. novembra:

- 09.30 Kuharski reprezentanti Pomurja
- 17.00 Osrednja informativna oddaja
Murskega vala (Petra Kranjec in
četica novinark in novinarja)

napovednik prireditev

Odprtje

MURSKA SOBOTA

V petek, 16. novembra, ob 16. uri bo na Trgu
kulture odkritje spomenika Erato – muza
ljubezenske in erotične poezije, katerega
je ustvarila akademska slikarka in kiparka
Irena Brunec - Tebi. V kulturnem programu
bodo nastopili Dorina Gujt in Dejan Berden,
Feri Lainšček, Klavdija Vrečič, Milan Vince-
tič, Dušan Šarotar in Štefan Kardoš.

RADENCI

V petek, 16. novembra, ob 16.30 bo v avli
Dosorja odprtje razstave del likovnice in
oblikovalke vitrajev Elene Sigmund Utrip
slovenskih mest.

Koncert

RAZKRIŽJE

V nedeljo, 18. novembra, ob 16. uri bo v
domu kulture koncertni večer avtorskih
skladb v prekmurskem in prleškem nare-
čju Murske balade in romance.

MURSKA SOBOTA

V petek, 16. novembra, ob 21.30 bo v Mi-
lku koncert skupine ABOP - After je bolji
od partija iz Zagreba z glasbeno podporo
Kleemarija in Timo Chinala.

TIŠINA

V petek, 16. novembra, ob 19. uri bo v kul-
turni dvorani šesto srečanje pevskih skupin
Nazdravimo prijateljstvu.

TURNIŠČE

V nedeljo, 18. novembra, ob 15. uri bo v kul-
turnem domu dobrodelni koncert župnij-
skega karitasa Turnišče.

ČREŠNJEVCI

V soboto, 17. novembra, ob 19. uri bo v kul-
turnem domu sedmi Miklavžev koncert
Tamburaške skupine KD Petra Dajnka Čre-
šnjevci.

Gledališče

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 15. novembra, ob 19. uri bo v grajski
dvorani gledališka predstava Toneta
Partljiča Gospa Poslančeva v izvedbi stano-
valcev Zavetišča za brezdomce Mestne ob-
čine Murska Sobota in prostovoljcev.

V četrtek, 15. novembra, ob 17. uri bo v Pokrajinski
in študijski knjižnici predstava za
otroke od 4. do 10. leta Sneguljčica. Igra Da-
mijan Šebjan, vsem znana pravljica pa bo

tokrat predstavljena v znakovnem jeziku.

V petek, 16. novembra, ob 9.00 in 10.45 bo
v gledališču Park gledališka predstava za
otroke R. Dahl: Gregorjevo čudežno zdravilo.
Predstava je za gledališko-lutkovni
abonma.

V ponedeljek, 19. novembra, ob 10.30 in
17.00 bo v gledališču Park lutkovna pred-
stava Svetlane Makarovič: Rdeča kapica.
Predstava bo za lutkovni abonma in izven.
V torek bo predstava ob 9.15 in 10.30 za lut-
kovni abonma.

LENDAVA

V četrtek, 15. novembra, ob 18. uri bo v gledališki
in koncertni dvorani otroška pred-
stava gledališča Smejček Pravljica o letečem
kovčku.

V soboto, 17. novembra, ob 19. uri bo v gledališki
in koncertni dvorani šolski muzikal
Pariz ali jaz.

Literatura

LJUTOMER

V ponedeljek, 19. novembra, ob 16.30 bo v
Splošni knjižnici Ljutomer pravljica ura.

Predavanje

GORNJA RADGONA

V četrtek, 15. novembra, ob 17.30 bo v avli
osnovne šole predavanje socialne in kul-
turne antropologinje dr. Vesne Vuk Godi-
na Zakaj tradicionalne vzgojne tehnike ne
delujejo več?

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 15. novembra, ob 17. uri bo v dvo-
rani Pokrajinske in študijske knjižnice Mur-
ska Sobota predavanje Katarine Denac z
naslovom Projekt Upkač, ki ga pripravlja
Društvo za opazovanje in preučevanje ptic
Slovenije.

V predavalnici Zavoda za zdravstveno var-
stvo Murska Sobota bo v torek, 20. novem-
bra, ob 10.30 regijska konferenca z naslo-
vom Azbestni odpadki, zdravstveni in
okoljski problem.

BELTINCI

V soboto, 17. novembra, ob 18. uri bo v kul-
turnem domu predavanje Antona Komata
in Petra Firbasa Smiselno gospodarjenje v
suši.

V sredo, 21. novembra, ob 18. uri bo v kul-
turnem domu delavnica v organizaciji dru-
štva Jarica z naslovom Kako učinkovito od-

praviti stres iz telesa in se zaščititi pred
boleznimi.

LENDAVA

V petek, 16. novembra, ob 9. uri bo v Cen-
tru Banffy v okviru Banffyjevih dni med-
narodna znanstvena konferenca v spomin
Olgi Penavin.

Dogodek

MURSKA SOBOTA –
Hiša Sadeži družbe

V okviru medgeneracijskih delavnic bo v
četrtek, 16. novembra, ob 14. uri trening
socialnih veščin za moške, ki izvajajo nasilje
nad ženskami (DNK), ob 17. uri pa li-
terarna delavnica (Vanja Lebar). V soboto
med 8. in 16. uro bo druženje z družabnimi
igrami, branjem časopisov in revij ter dru-
gimi aktivnostmi. V ponedeljek ob 17. uri
bo skupina za samopomoč za osebe z de-
presijo in anksioznimi motnjami (Marjana
Žužek Škalič), ob 17.30 bo joga smeha (Klav-
dija Zver). V torek ob 10. uri bo potopisno
predavanje – potovanje po štirih državah
Severne Evrope: Švedska, Latvija, Estonija
in Finska (Violeta Szabo), ob 17.30 gremo
vsi na jogo – Društvo joga v vsakdanjem ži-
vljenju (Sonja Mikuž). V sredo, 14. novem-
bra, ob 17.30 bo transmijska meditacija
(Maja Lindič).

TURNIŠČE

V petek, 16. novembra, ob 18. uri bo v kul-
turnem domu osrednja prireditev ob občins-
kem prazniku s kulturnim programom.

RADENCI

V petek, 16. novembra, ob 19. uri bo v kon-
gresni dvorani hotela Radin Zdravilišča
Radenci slovesnost ob deseti obletnici Kor-
onarnega društva Radenci s kulturnim
programom in predavanjem.

PETANJCI

V petek, 16. novembra, ob 12. uri bodo v
Vrtu spominov in tovarištva zasadili brezo
komandanta Staneta v spomin na genera-
la in narodnega heroja Franca Rozmana -
Staneta. Pripravili bodo kulturni program,
slavnostni govornik pa bo predsednik ZZB
za vrednote NOB Tit Turnšek.

RAKIČAN

V petek, 16. novembra, med 10. in 16. uro bo
v RIS-u Dvorec Rakičan Grajska tržnica do-
mačih prehranbenih izdelkov.

VUČJA GOMILA

V soboto, 17. novembra, ob 18. uri bo v ga-
silskem domu prireditev Lúpanje tikvinoga
semena, na kateri bo ob predstavitvi tudi
kulturni program z nastopajočimi iz Bogo-
jine, Doline, Sela in od drugod.

PETIŠOVCI

V soboto, 17. novembra, ob 14. uri bo v kul-
turnem domu prireditev ob 30-letnici Kul-
turnega društva Jozsefa Horvatha Petišovci.
Ob 15.15 bodo položili venec na pokopali-
šču, ob 16. uri pa bo kulturni program v kul-
turnem domu.

DOLINA

V nedeljo, 18. novembra, ob 14. uri bo v
vaškem domu prireditev Dolina nekoč in
danes, ki jo pripravljajo ob 690. obletnici
omembe vasi v pisnih virih.

LEMERJE

V sredo, 21. novembra, med 14. in 17. uro bo
dan odprih vrat bivalne skupnosti Pomur-
ja – Lemerje Zavetišča za brezdomce Mur-
ska Sobota.

Film

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 15. 11. do 21. 11.)

Družinska pustolovščina Asterix in Obelix
v Britaniji – 3D

Fantazijska romantična drama Somrak
saga: Jutranja zarja 2. del

Glasbena komedija Prava nota

Akcijska kriminalna drama Ugrabljena 2

Ljubezenski film Šanghaj

Akcijski triler SkyFall

Napovedi kulturnih in turističnih
prireditev pošiljajte na elektronski
naslov: joze.gabor@vestnik.si.

ZAIGRAJMO
IN ZAPOJMO
PO DOMAČEVODITELJ
GEZA
FARKAŠProdaja
vstopnic po
10 evrov:naročniška
služba Vestnika
in Murskega vala
Murska Sobota
(Žuta kuča),
Geza pub Beltinci,
Relax Murska Sobota

v petek, 23. 11. 2012, ob 19.00

v športni dvorani pri Osnovni šoli III Murska Sobota

Ob nakupu vstopnice dobite zgoščenko, bon Gostišča Oaza Murska Sobota, s katerim boste odšteli za pico
samo 3 evre, bon za 20 % popusta v trgovini GMT in bon za polovično ceno kave v Geza pubu v Beltincih.

NASTOPILO BODO:

- * Ansambel Spev
- * Boris Kopitar
- * Ansambel Štrk
- * Mladi Gamsi
- * Stane Vidmar
- * Korado
- * Vinko Šimek
- * Edvin Fliser
- * Werner

- * Domen Kumer
- * Brigita Šuler
- * Spidi
- * Ansambel Svetlin
- * Nova Legija
- * Ela in Šarmerji
- * Majda Petan
- * Alfi Nipič
- * Gamsi

- * Claudia
- * Atlanta
- * Ivana Kovač
- * Darko Domijan
- * Lidija Bačić
- * Mark Tivadar
- * D'Kwaschen
retashy

Pokrovitelji so: Pomurske lekarne, Roto, Mercator, GMT, Picerija Nona, Avtobusni promet, Mlinopek, Il Ambienti, Zlatarna Mari,
3 LAN, Zavarovalnica Triglav, Relax, Mobilnet, Okrepčevalnica Žabjek, Vzajemna zdravstvena zavarovalnica,
Gostišče Oaza Mlajtinci in Murska Sobota, Agroservis, Turopolje, Gostišna Marič, Moda Titan, Blisk Montaža,
Pomont, Mestna občina Murska Sobota, Občina Gornja Radgona, Občina Lendava in Občina Puconci.

Četrtek:
zmerno oblačno,
megla
min 2 | 7

Petek:
pretežno
oblačno
4 | 8

Sobota:
zmerno oblačno,
megla
0 | 8

Nedelja:
pretežno jasno,
megla
2 | 10

Ponedeljek:
pretežno
oblačno
4 | 8

vreme

Andrej Velkavrh

Mraza ne bo

Če smo zadnjič napovedovali mokroto, je zdaj ravno obratno. Pred nami je daljše obdobje suhega vremena. Novembra in decembra sicer večkrat suho vreme pomeni tudi meglo ali nizko oblačnost in, kot kaže, bo tako tudi tokrat. Tako v četrtek kot v petek bo kar precej megle ali zlasti nizke oblačnosti. V soboto in nedeljo bo morda vendarle nekaj sonca, a prav dosti najbrž ne. Noči so dolge, dnevi pa kratki in sonce brez prave moči, da bi razkrajalo meglo. Mraza ne bo.

Zakaj bo nevihta

Včasih o vremenski napovedi odločajo malenkosti. Na primer, ali se bodo sprožale nevihte ali ne. Zakaj je to tako pomembno? Če imamo ciklon in vremensko fronto, bo seveda deževalo. Količina padavin je odvisna od marsičesa. Na primer od jakosti vetrov, ki prinašajo k nam vlažen zrak. Če so na njihovi poti hribovi, se bo količina padavin lahko občutno povečala, vlaga, ki je v zraku, se bo »izcedila« na prijetni strani hribov, padavin pa bo manj na zatišni strani hribov. Ob vremenskih frontah ali pa tudi že pred njimi pa lahko nastajajo tudi nevihtni oblaki. Ti še povečajo količino padavin. Nevihta se sproži na neki točki, in če so razmere ugodne, lahko potem v smeri višinskih vetrov nastane prava veriga nevihtnih celic, ki v razmeroma ozkem pasu lahko povzročajo močne padavine, levo in desno od tega pasu pa je lahko suho. Tako stanje lahko traja več ur, če se veter v višinah ne spreminja, je padavinska slika lahko prav neverjetna: dobimo pas z veliko količino dežja, naokoli pa je bolj kot ne suho ali pa je dežja precej manj. Taki pasovi so lahko razmeroma ozki, lahko pa gre za pojav večjih razsežnosti. Nevihte v takem primeru ne nastajajo samo v enem pasu, ampak v več pasovih ali pa kar širše vzdolž hribov oz. gorskih grebenov. Predstavljajte si hrvaški Kvarner, ki ga v loku obdajajo hribovi. Na zahodu okoli 1500 metrov visoka Učka, na vzhodu pa skoraj enako visok Gorski kotar. Ob jugozahodnem ali južnem vetru se ves ta vlažni zrak zbira kot v nekakšnem lijaku in seveda je tam dežja zato precej več kot na drugi strani gora. Podobno je pri nas na severnem Primorskem, le da hribovi tam ne oblikujejo tako izrazitega loka oz. »lijaka«.

vestnikov koledar

Č – 15. november	POLDE
P – 16. november	JERICA
S – 17. november	GREGOR
N – 18. november	ROMAN
P – 19. november	ELIZABETA
T – 20. november	SREČKO
S – 21. november	MARIJA

V petek, 16. novembra, sonce vzide ob 7. uri in štiri minute, zaide ob 16. uri in 28 minut. Tako bo dan dolg 9 ur in 24 minut. V torek, 20. novembra, ob 15. uri in 31 minut bo na nebu nastopil prvi krajec.

fotografija tedna

Zdravo in sladko? Zakaj pa ne, še posebej, če se boste jutri skupaj z otroki udeležili zdravega slovenskega zajtrka. Sladko je lahko zdravo tudi, če se odločite za prigrizek, kakršen je na posnetku iz Monoštra, kjer so sklenili projekt Doživetje panonske gastronomije. Gre namreč za svojevrsten in doma narejen žele ali »sir« iz jabolk. Sicer pa je ta teden v Pomurju kar nekaj dogodkov povezanih z zdravo in domačo hrano. Tako je Center za zdravje in razvoj Murska Sobota v ponedeljek predstavil leto dni trajajoče partnersko kmetovanje v Pomurju. V petek bo RIS Dvorec Rakičan pripravil Grajsko tržnico domačih, prehrabnih izdelkov, društvo Jarica pa bo v Beltincih skupaj s partnerji to soboto pripravilo predavanje Antona Komata o gospodarjenju in kmetovanju v suši, naslednji teden pa bo brezplačno predavanje o možnostih ekološkega kmetijstva in vrtičkarstva. B. B. P.

FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

14. november – svetovni dan sladkorne bolezni

»Poskrbimo za prihodnost, pravočasno prepoznamo sladkorno bolezen!«

Sladkornih bolnikov je zaradi nezdravega načina življenja vse več v razvitem svetu in pri nas

Svetovni dan sladkorne bolezni je 14. novembra, na dan, ko je bil rojen Frederick Grant Banting, ki je bil sood-

kritelj inzulina, s katerim se danes uspešno uravnava raven sladkorja v krvi. Pred tem odkritjem se ljudem

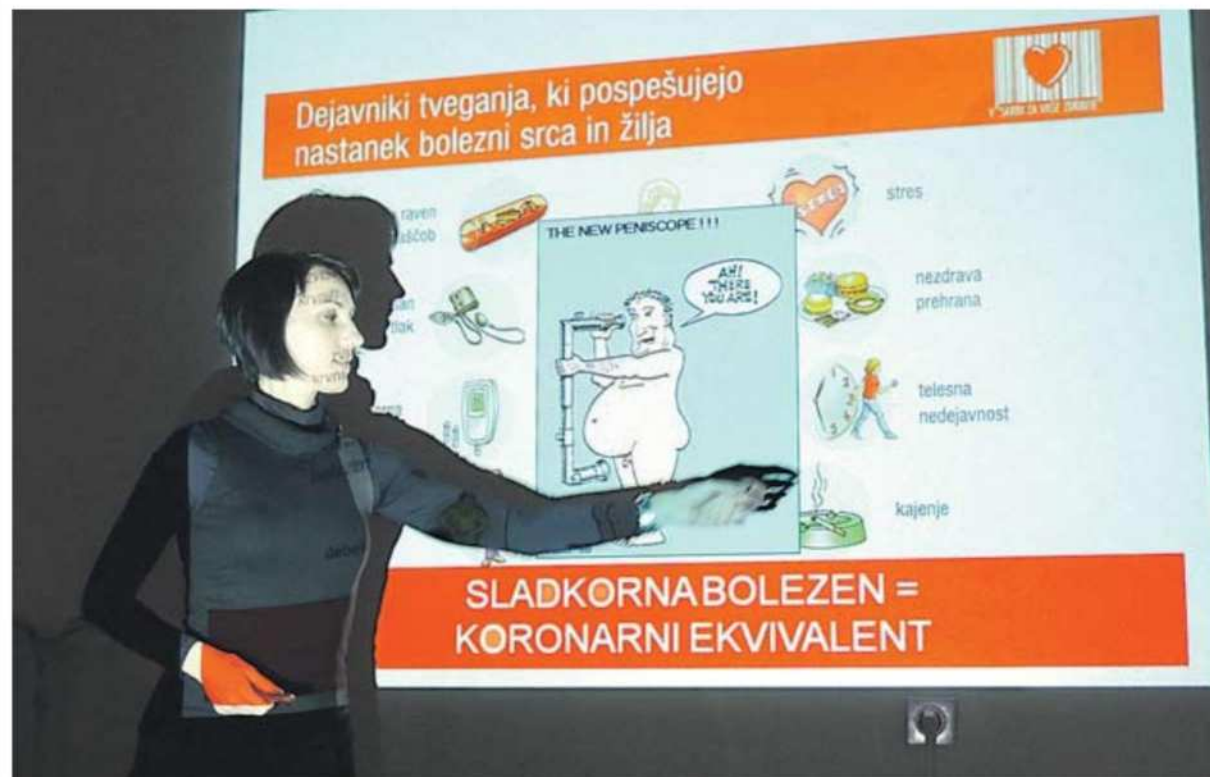
s slabo delujočo oziroma celo nede- lujočo trebušno slinavko ni najbolje pisalo, danes lahko sladkorni bolniki

zen ter usvojil drugačen način življenja, lahko govorimo o tem, da je enostavno življenje s sladkorno boleznijo mogoče. Če je diabetes pod optimalnim nadzorom, se lahko bolnik izogne tudi vsem posledicam in mogočim zapletom, ki so pogosti pri neobvladani oziroma prepozno odkriti bolezni.

Danes je na svetu približno 366 milijonov sladkornih bolnikov, zaradi nezdravega načina življenja pa to število skokovito narašča. Tudi otrok z diabetesom je vse več. »Kmalu bomo lahko govorili o razsežnostih epidemije,« pravi Nataša Pitz in dodaja, da bi število bolnikov lahko precej zmanjšali, če bi znali pozdraviti debelost, saj je večina (kar 95 odstotkov) diabetikov čezmerno težkih. Ko sladkorni bolniki z zdravim načinom življenja (z zdravo prehrano in gibanjem) shujšajo na priporočljivo težo, pogosto ne potrebujejo več zdravil.

Znaki, ki kažejo na sladkorno bolezen, pa so velika žeja in pogosto odvajanje urina, kljub dobremu apetitu bolnik izgublja težo. Slabo počutje, tudi rane, ki se slabo celijo, lahko kažejo na to, da posamezniku trebušna slinavka ni več sposobna izločati zadostne količine inzulina in da pri tem potrebuje pomoč. Ker je ob pravočasnem ukrepanju bolezen veliko bolj obvladljiva in obstaja precej manjša verjetnost za neželene zaplete, so ob letošnjem svetovnem dnevu sladkorne bolezni še posebej poudarjali pomen pravočasnega prepoznavanja znakov bolezni: »Poskrbimo za prihodnost, pravočasno prepoznamo sladkorno bolezen!«

Število sladkornih bolnikov tako kot v Sloveniji narašča tudi v Pomurju, glede na delež obolenih, ki jih je od osem do deset odstotkov populacije, jih je tako okoli 11 tisoč. Za bolnike s sladkorno boleznijo sta ob medicinskem zdravljenju zelo pomembni tudi ustrezna prehrana in dieta, ki pa je občutno dražja. Ker so v Pomurju prehranske navade med kmečkimi ljudmi povsem drugačne kot v preostali Sloveniji in tudi revščina večja, je zato tudi ogroženost sladkornih bolnikov v pomurski regiji večja. J. Domajnko

Med največje dejavnike, ki pospešujejo nastanek bolezni srca in ožilja, te pa so najpogostejši vzrok smrti v razvitem svetu, spada sladkorna bolezen, je na predavanju v Veržeju tudi poudarila diabetologinja Nataša Pitz. FOTOGRAFIJA JERNEJA DOMAJNKO

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik

narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,75 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: trimesečno, polletno, letno.

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek:

Rojstni podatki:

Naselje, kraj, številka:

Davčna številka:

Poštna številka:

Datum:

Pošta:

Podpis:

VESTNIK

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registrirane uporabnike, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravnava Podjetje za informiranje, d. o. o.

povsem normalno živijo, vendar morajo bolezen prej dobro spoznati, da jo lahko nadzirajo.

»Pot do normalnega življenja je za sladkornega bolnika zelo težavna, saj mora imeti v obdobju spoznavanja bolezni veliko poguma in odločnosti, da premosti marsikatero težavo. Ključ do obvladovanja bolezni je samokontrola oziroma samodisciplina, ki pa med drugim zahteva ogromno posameznikove volje,« je na predavanju v Veržeju, ki ga je ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni organiziralo Društvo diabetikov Ljutomer, poudarila zdravnica diabetologinja v Splošni bolnišnici Murska Sobota Nataša Pitz. »Šele ko je bolnik spoznal bole-